

FÅGLAR I VÄSTMANLAND

Nr 2-3 - 2020
Rapportnumret

Fåglar i Västmanland

Nr 2-3 2020

Årg 51, ISSN 1404-3297

Fåglar i Västmanland utges av Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF) och utkommer med 3-4 nummer per år. Tidningen skickas med post till alla medlemmar

Redaktör

Christina Bredin

Ansvarig utgivare

Johan Karlsson

Distribution

Ulf Carlsson

VOF på nätet:

Hemsida: www.vof.birdlife.se

Facebook grupp: [Fåglar i Västmanland](#)

Facebook sida: [Västmanlands](#)

[Ornitologiska Förening](#)

Medlemsavgift

Vuxna 160 kr

Familjemedlemskap 200 kr

Ungdom under 20 år 60 kr

Plusgiro 10654-2

Swish 123 577 0318

Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

OMSLAGSBILDerna:

FRAMSIDA: TJOCKFOT, LENNART WAARA

BAKSIDA: STORSKRAKE MED UNGAR,

THOMAS PETERSSON

Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF)

Föreningen är en ideell, obunden sammanslutning som verkar för att bevara ett rikt fågelliv och öka kunskapen om fågelfaunan i Västmanland. Fågelskydd har spelat en central roll i föreningen sedan tillkomsten av VOF 1969. Inom styrelsen arbetar fågelskyddskommittén aktivt med flera konkreta projekt. Gruppen fungerar även som länk till myndigheter i frågor som rör fågelskydd. VOF arrangerar exkursioner och sammankomster och driver på olika sätt föreningens frågor. VOF är en integrerad regionalförening i BirdLife Sverige.

STYRELSE

Ordförande

Johan Karlsson, 070 666 0727
johan.karlsson.vof@gmail.com

Vice ordförande

Christina Bredin, 070 634 4120
christina.bredin@telia.com

Kassör

Per Hagström, 070 583 0617
perhagstrom@telia.com

Sekreterare

Marjatta Ericson, 070 600 0827
marjatta.ericson@telia.com

Fågelskyddsansvarig

Niclas Lignell, 070 770 5779
n.lignell@gmail.com

Övriga ledamöter

Kalle Källebrink, 070 640 0501
kalle.kallebrink@gmail.com

Seppo Leppälampi, 076 645 9780
seppo157@gmail.com

Andreas Porswald, 070 758 7895
andreas.porswald@gmail.com

Jacob Rudhe, 076 252 0696
jacobrudhe@hotmail.com

Leena Zander, 070 362 3025
leena.zander@live.se

INNEHÅLL

Vår ordförande	Sid 5
Program	6-9
Gökriksudden	10-11
VOF:s påskrally	12-13
Skator	13
Att "börja skåda fågel" om igen	14-15
Fågelrapport Västmanland 2019	16-65
Ringmärkning med VOF	66-67
Pilgrimsfalkar	68-69
Fågelungar - galleri	70-71
Inhängt	72-73
Projekt backsvala HOF	74
Lokala fågelklubbar	75

Osignerade artiklar är skrivna av redaktören.

Fina bilder gör tidningen trevligare att läsa. Stort tack till de fotografer som ställt sina bilder till förfogande i detta nummer:

- Anders Lif
- Anders Nylén
- Ann-Cathrine Karlsson
- Benjamin Rodling
- Christer Pettersson
- Daniel Brehmer
- Ingrid Kruse
- Johan Karlsson
- Jörgen Lindberg
- Lena Zander
- Lena Öling
- Lennart Waara
- Liza Chapman
- Marjatta Ericson
- Micke Falk
- Nils Hultman
- Pentti Korhonen
- Per Lindh
- Sami Rahkonen
- Thomas Pettersson
- Ulf Eriksson
- Urban Dimberg

Redaktören

Sommar och fågelungar hör ihop. Så i juni gjorde jag ett upprop om bilder med fågelungar. Det kom in en hel del och dessa kan du se i detta nummer av FIV. På sidan 70 finns en oidentifierad unge, kanske någon av er läsare kan identifiera den.

I sommar har VOF startat ringmärkning i Västerås under ledning av Niclas Lignell. Det blev ett stort gensvar när vi bjöd in intresserade att delta. På sidan 66 berättar Johan om detta.

Gökriksudden, ett naturreservat utanför Arboga, skriver Ulf Eriksson om på sid 10. Det är en riktig pärla som jag besökte i maj när fågel-sången var intensiv och det blommade rikligt med alla de vårblommor man kan önska.

I Coronatider är fågelskådning en perfekt fritidsaktivitet har det visat sig. Man träffar sina skådarkompisar utomhus där det är lätt att hålla avstånd. VOF:s höstprogram är sig ganska likt med den enda skillnaden att vi inte erbjuder samäkning. Rapphönan kommer att ha alla sina träffar utomhus i höst, så i oktober, november och december träffas vi dagtid lördag alt. söndag.

Christina Bredin
christina.bredin@telia.com

*Havsörn vaktar andras ungar.
Foto: Liza Chapman*

ELON LJUD & BILD

Ateljé Eggeborns

Västmanlands största foto & kikarsortiment!

Kom in i butiken och prova ut den kikare som passar just dig. Vi jobbar med välkända varumärken och har produkter i alla prisklasser. Hos oss hittar du allt från barnkikare & lappar till professionell fotoutrustning.

www.eggeborns.se

Vasagatan 22, Västerås
Tel. 021-186700.
butik@eggeborns.se

Vår ordförande Johan har ordet

Hej kära medlem, det du håller i och läser just nu den årliga fågelrapporten som sammanställs av vår regionala rapportkommitté. Rapporten är helt och hållet baserad på den data som vi vanliga fågelskådare rapporterar på Artportalen.

Därför vill jag rikta ett stort tack till alla er som hjälper till och bidrar genom att rapportera era fynd där.

Till Rrk finns det nog inte ens ord som räcker till för min tacksamhet över deras gedigna arbete, som de gör helt ideellt. Något vi alla ska tänka på både en och två gånger när vi muttrar över att vi måste komplettera någon rapport med ålder, kön eller häckningskriterie.

Att vara så noggrann som möjligt när vi rapporterar tycker jag är ganska lite begärt med tanke på allt jobb som våra rapportgranskare lägger ner.

Så träffar ni någon gång någon av dessa personer i fält, tycker jag gott och väl att ni kan lyfta på hatten och tacka dem.

*Markus Rehnberg, Anders Carlberg, Gunilla Hammarström, Jörgen Lindberg
Lillebror Hammarström, Roland Thuvander, Thomas Pettersson*

Vi ses i fält!
Johan

Johan Karlsson
070-666 0727

Knipa med ungar. Foto: Micke Falk

PROGRAM

Höst 2020

Vår exkursionsverksamhet vänder sig främst till våra medlemmar, men det finns inget medlemskrav för att delta i våra exkursioner. Vi erbjuder en öppen verksamhet som ger fler chans att se vad vi gör. På så sätt ökar vi intresset för fåglar och naturen i Västmanland.

Vi erbjuder två större utflykter per år, heldag eller med övernattnin. En på våren och en på hösten. Mellan dessa erbjuder vi kortare exkursioner minst en gång i månaden då vi besöker kända och okända lokaler med varierande svårighetsgrad på skådningen.

För att det ska bli lättare att se om en programpunkt passar just dig så klassificerar vi våra exkursioner utifrån svårighetsgrad. Foto Johan Karlsson om ej annat anges.

Våren och sommaren har inte varit som det brukar vara och ovissheten inför hösten gör att vi inte kan planera vårt ordinarie program redan nu, men vi försöker och anpassar oss så gott vi kan.

Under alla våra utflykter och exkursioner så har vi ingen organiserad samåkning, vilket innebär att vi inte erbjuder plats i varandras bilar. Om några väljer att göra upp själva i förväg och samåka så kommer vi inte att neka er att göra det, men det är inte ok att komma till samlingen och be att få åka med någon.

Vi ber alla som vistas i naturen, med eller utan kikare att visa hänsyn och ta ett personligt ansvar.

AUGUSTI 29 – UTFLYKT OSET

Ett stenkast från centrala Örebro där det tidigare fanns en oljehamn, militärt övningsfält och en soptipp har man nu skapat en våtmark och ett vackert friluftslivs och rekreationsområde.

Området är lika flitigt besök av människor som fåglar, vilket har gjort många fåglar vana vid människors närhet, så här har man chans att se fåglar på riktigt nära håll.

Vi vandrar runt på de anlagda gång och cykelbanorna som ringlar mellan dammarna och passerar olika biotoper så dessa exkursioner brukar bli ganska atrika.

Anmälan: till Johan Karlsson, 070-6660727
johan.karlsson.vof@gmail.com

Ledare: Johan Karlsson och Marjatta Ericson
Samling: 07:00 vid Vallby Friluftsmuseum.

FOTO: LENNART WAARA

Svårighetsgrad: lätt till medelsvår skådning

Fysisk krävande: vi promenerar på lättpromenerade gångvägar

Målarter: vadare, gäss och sträckande tättningar.

SEPTEMBER 26 – HELDAG PÅ ÄNGSÖ

Vid rätt väderförhållande är slutet på september den hetaste tiden i Mälardalen om man vill hitta de lite mer långväga gästerna på väg söderut.

Ängsö med sin mångskiftande natur och kulturlandskap är så nära skärgård vi kan komma här i Västmanland. På fjärdarna runt ön rastar sjöfågel och i hagarna och skogarna rastar gott om tättningar.

Vi kommer att skåda från soluppgången och hålla på så länge vi orkar. Packa en rejäl matsäck och klä dig efter väder.

Anmälan: till Johan Karlsson, 070-6660727,
johan.karlsson.vof@gmail.com.

Ledare: ingen ledare, vi skådar tillsammans.

Samling: 06:30 vid Ängsö slott (Parkeringen).

Svårighetsgrad: avancerad skådning

Fysisk krävande: vi kommer att gå i hagmark och skog, hur mycket beror på fåglarna och oss.

Målarter: sjöfågel, tättningar, rariteter

OKTOBER 3-4 EURO BIRDPWATCH

Just nu är det mycket oklart kring detta internationella evenemang och några klara besked om det ens kommer att vara något EBW i år går inte att få när detta program skrivs.

Vi har dock beslutat om att skapa någon form av evenemang runt den första helgen i

oktober där vi uppmanar fågelintresserade att sprida ut sig och räkna fågel. Precis som under EBW.

En så kallad Big Sit där man anmäler en plats som man håller sig på och räknar fåglar. Man kan göra detta individuellt eller i mindre grupper och där utrymme finns kan man också bjuda in besökare. Det viktiga är att man kan hålla avstånd.

Håll utkik på vår hemsida och på Facebook för besked om detta.

Håll också utkik på lokala fågelklubbers hemsidor om deras aktiviteter.

Studie
främjandet

NOVEMBER 21 –KITTAN

Vid Kittan i Gästrikland har det skapats en matning intill en skogsväg vilket gör platsen lättillgänglig. Vi kan inte sluta att möta vintern och lavskrikorna i Gästrikland. År efter år är det en av våra populäraste exkursioner. Från och med förra året passar vi också på att leta strömstarar på vägen hem.

Vi startar i Västerås och åker via Sala, Avesta vidare upp mot Gästrikeshogarna. Vill man ansluta längs vägen går det bra.

Ledare: Marjatta Ericson

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727
johan.karlsson.vof@gmail.com

Samling: 07:00 Vallby Friluftsmuseum
Svårighetsgrad: nybörjarvänlig skådning
Fysisk krävande: bilväg ända fram
Målarter: lavskrika

DECEMBER 06 – ADVENSTSKÅDNING

Den andra advent åker vi som traditionen bjuder ut i skogen och besöker någon skogsmatning. Vi bjuder på glögg och pepparkakor och förhoppningsvis också lite fåglar.

Vart vi åker beror på läget och vädret. Vi återkommer när det närmar sig advent.

Ledare: Johan Karlsson
Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727
johan.karlsson.vof@gmail.com
Samling: 08:00 Vallby Friluftsmuseum
Svårighetsgrad: nybörjarvänlig skådning
Fysisk krävande: någon km på anlagd stig.
Målarter: övervintrande fåglar.

**Det kan bli ändringar i våra program.
Håll utkik på hemsidan och Facebook för aktuellt program.**

Studie
främjandet

Program Daglediga

Höstens utflykter startar klockan 9 och vi är ute 3-5 timmar. Anmälan görs senast kvällen innan till den som är kontaktperson för utflykten. Om vi ändrar i programmet skickar vi ut ett mail.

Under våra utflykter har vi tillsvidare ingen organiserad samåkning, vilket innebär att vi inte erbjuder plats i våra bilar, detta enligt VOF:s policy.
Dagledigas program finns på VOF:s hemsida under meny: Grupper och nätverk/Daglediga.

27-aug Hjälstaviken

Samling Vallby friluftsmuseum P kl. 09.00
Anmälan till Bo Askerin 070-172 26 50.

03-sep Frövisjön

Samling Vallby friluftsmuseum P, kl. 09.00
Anmälan till Sten-Ove Sandell 073-544 56 20.

10-sep Kokpunkten, Västerås

Samling kl. 09.00 bron vid Kokpunkten.
Anmälan till Lennart Urby 070-317 55 42.

17-sep Norsa våtmark, Köping.

Samling Vallby friluftsmuseum P, kl- 09.00.
Anmälan till Sten-Ove Sandell 073-544 56 20.

24-sep Hacksta

Samling Vallby friluftsmuseum P, kl. 09.00.
Anmälan Lennart Urby 070-317 55 42.

01-okt Info kommer senare.

08-okt Info kommer senare.

Kontaktpersoner dagledigas verksamhet:

Bo Askerin	070 – 172 26 50
Britt Björkman	073 - 096 85 20
Erik Westman	073 - 023 85 90
Göran Johansson	070 - 684 73 85
Lennart Urby	070 - 317 55 42
Sten-Ove Sandell	073- 544 56 20
Ulla Stengärde	073 - 984 29 46,

Program Rapphönan

I höst inriktar vi oss på utomhusträffar eftersom det är lättare att hålla avstånd.

Mer info om var vi ska träffas kommer på hemsidan.

Måndag 7 september, uteträff

Söndag 4 oktober, uteträff

Söndag 1 november, uteträff

Lördag 28 november, uteträff

Kontaktpersoner:

Christina Bredin, 070 634 4120
Marjatta Ericsson, 070 600 0827

GÖKRIKSUDDEN

Text & foto: Ulf Eriksson

I länets sydligaste delar ligger ett antal naturreservat som ett pärlband längs norra Hjälmarstranden i Arboga kommun. Gökriksudden, Kuggenäs, Stora Bastås, Stora Råvsvik, Hengrundet, Notholmen, Locknäs, Norra Hammaren och Södra Hammaren. Närheten till Hjälmararen och hjälmarsänkningen är några gemensamma nämnare.

Södra Hammaren är äldst och bildades för 100 år sedan, 1920, vilket var föredömligt emedan det den senaste 20-årsperioden tillkommit flera nya reservat vilket också är föredömligt. Stora Bastås är under bildning nu 2020. Gökriksudden, väster om Lungers udde, har kommit att bli ett populärt utflyktsmål, inte minst av medlemmar i Arboga Fågelklubb.

Gökriksudden står klart som reservat 2008 och syftet med reservatet var förutom den speciella naturen att göra området tillgängligt för allmänheten. Dock fick stigar och vindskydd vänta ett antal år i delar av reservatet på en havsörnshäckning. Numera finns dock fina stigar inom området samt vindskydd vilka inte minst våren 2020 användes flitigt.

Coronapandemin gjorde att nya grupper av människor sökte sig ut i naturen och vissa reservat fick periodvis ett ganska högt besöksstryck. Havsörnen har dock flyttat till en plats utanför reservatet men ses ofta från utsiktsplatser och vindskydd. På norra Hjälmarstranden är stora gamla aspar av stor betydelse för havsörnsbon och i reservatet och

dess närhet finns ett fint bestånd. Dock har bävern skadat en del men några har räddats då de försattes med skydd.

Gökriksudden skall upplevas ensam eller i små grupper, i maj, och lämnar man inte utstakade stigar och rastplatser minimerar man störningen och slitaget. Vid den tiden är fågelsången rik och varierad med härmsångare i trädkronorna och grönsångare i lägre lövvegetation. Gransångare finns numera på flera platser nära strandområden. Stenknäcken kan vara svår att upptäcka men den har här en bra förekomst. Likaså nötkråka. Korp har häckat flera gånger inom reservatet och lämpliga boplatser finns för kattuggla. Mindre flugsnappare har noterats några gånger.

Mellan uddar och öar i området är det vass och liknande vegetation och därifrån hörs trastsångarens kraftiga stämma. Även näktergalen har sin hemvist i området men där är antalet betydligt färre än för ett tiotal år sedan. Lärkfalk, brun kärnhök, vattenrall, rördrom kan man också få kontakt med.

Numera har snatterand en fast förekomst på norra Hjälmarstranden. Den och andra simfåglar som t ex småskrake, storskrake, vigg, kan man se från de vindskydd som finns på uddar i reservatet. Observationer har även gjorts av svarthakedopping i de inre delarna av vikarna.

Där har man också goda möjligheter att fiskgusen. Flera par finns i omgivningarna. Området är ganska viltrikt och man kan finna spår av vilt som mink, utter, bäver, vildsvin, älg, kronhjort och rådjur. Smyger man kan man dessutom få närbild. Flera grävlinggryt finns.

Ett besök i maj är inte bara fågelsång och viltupplevelser. Floran med mängder med av vitsippor, liljekonvalj, svalört i hasselbestånd och ädellövskog är en fröjd för ögat. Säkert kan den insekts och svampintresserade göra fynd i området då det finns en del döda och kvarlämnade vindfällan. ■

Hungriga ungar av grå flugsnappare.
Foto: Anders Lif

VOF:s Påsk-rally

En alldeles fantastisk fågelhelg tillsammans med goda skådarvänner i vårt vackra Västmanland.

Text & bild: Marjatta Ericson

Denna vår har jag så många gånger varit tacksam över att ha det intresse jag har. Skåda fågel kan man göra trots alla restriktioner vi är tvungna att förhålla oss till pga av covid-19. Men självklart kände vi oss besvikna när vi i planeringsgruppen insåg att den ena efter den andra exkursionen var tvungen att ställas in denna vår.

Men en dag kom ett meddelande från vår ordförande Johan där det stod; vi ordnar ett påsk-rally. Då kan vi skåda var och en för sig men ändå tillsammans och alla som vill i hela Västmanland kan vara med.

Sagt och gjort, påsk-rally blev det med hela 26 deltagare som spanade efter fåglar runt om i Västmanland från Skärtorsdagen till Annandag påsk och tillsammans såg vi 141 arter. En påskhelg med minst sagt omväxlande väder med allt från blåst, snö och regn till sol och värme.

En mycket annorlunda påskhelg.

Som präst så jobbar jag mycket en vanlig påsk och på påskafton har vi alltid huset fullt av kära släkten så för mig personligen var det till väldigt stor glädje att det fanns ett påsk-rally istället för en massa gudstjänster och släktkalas.

Det blev många timmar ute i fält och många arter på min lista. Många fler än vad jag hade förväntat mig. Att bo som jag gör, precis granne med Asköviken, är naturligtvis en fördel. Jag behöver bara öppna ett fönster eller gå ut på tomten så ser och hör jag mängder av fåglar. Under långfredagen satt jag länge i "Liljekonvaljbacken" med utsikt över maden och vasshavet mellan Lövstasgömslet och Rudöklippan. I lä och med solen värmande i nacken kunde jag njuta av

alla fåglar som rör sig i och runt Asköviken. Där kom plötsligt stenfalken jagande och när jag vände mig om för att se vad som prasslade i en buske så visade det sig att det var årets första svarthätta som födosökte alldeles i närheten av mig. Tranorna bjöd upp till dans och sånglärkan sjöng av fröjd. Med kaffekoppen i handen och kikaren redo så fylldes listan på med arter.

På påskafton gick reveljen tidigt och jag styrde kosan till Öjesjöbrännan för inventering. Där blev det en fantastisk morgon med orrspe, sjungande rödvingetrastar överallt,

tjäder och järpe och en förbiflygande smålom. Dagen fortsatte med svarthakedopping i Fläcksjön och amerikansk kricka vid Högby-maden och mina listor fylldes på med arter.

På påsk-rallyts sista dag hade jag via mitt arbete ordnat en pilgrimsvandring förlagd i Asköviken så nytta med nöje förenades och rallyts sista dag tillbringades i den älskade viken. En gråhakedopping hade så snabbt bestämt sig för att rasta i viken och den fick jag chans att se vid vårt stopp på Kvarnberget och herr mindre hackspett visade upp sig. Överallt i buskar och snår sjöng våra bevingade vänner och havsörnar och bruna kärnhökar lekte i vinden.

Påskhelgen var nu över och jag kunde glädjas över en fantastisk helg på så många sätt. Jag hade under helgen tillbringat många

timmar ute, ensam men också tillsammans med andra. Tillsammans på samma plats men också tillsammans via telefon, sms och Messenger. Jag hade fått se så många fler fåglar än vad jag hade förväntat mig och de allra flesta såg jag när jag satt still i en backe, strosade runt hemma i viken eller tittade ut genom köksfönstret på min matning.

Och för en person som älskar listor och årskryss och som ständigt vill lära sig mer om fåglar så var det verkligen en toppenhelg på alla sätt.

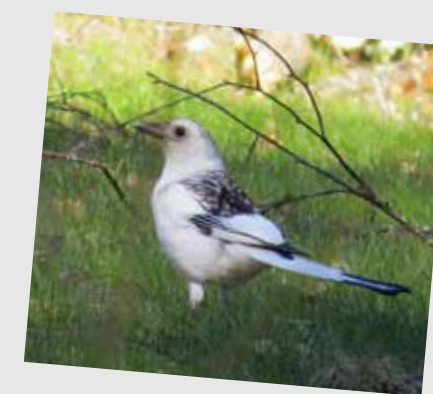
Hur många arter jag såg? Det blev tillslut 120 arter och det blev jag som vann påsk-rallyt 2020.

Vinsten? En alldeles fantastisk fågelhelg tillsammans med goda skådarvänner i vårt vackra Västmanland. ■

Skator – den ena gul den andra vit

Text & foto: Pentti Korhonen

Den gul-svarta skatan som är stationär i Fagerstas centrum, hade i år bo och ungar. Den matade sina två stora normalfärgade ungar i trädet vid boet första gången jag såg den, senare på marken. Den uppträder precis som andra skator, blir inte mobbad eller så. Den vita skatan i Ridderhyttan försvann efter bara kort tid, dom är ju mycket mer utsatta för alla slags faror.

Att "Börja skåda fågel" om igen

Text: Nori Ahari

Ett av Västmanland Ornitologiska Förenings tre verksamhetsben är fågelintresse. Förhoppningen är att ett ökat intresse för fåglar hos allmänheten ska underlätta arbetet med fågel- och naturskydd. Som en del av detta verksamhetsben anordnas studiecirkeln "Börja Skåda Fågel" årligen i samarbete med Studieförbundet. Cirkeln riktar sig till intresserade nybörjare och utgår ifrån Gigi Sahlstrands studieplan och boken med samma titel som hon tagit fram tillsammans med Eva Stenvång Lindqvist. Normalt har man sex tillfällen med teori och två exkursioner i fält som komplement.

När jag själv deltog för tre år sedan leddes cirkeln av Johan Karlsson och jag fastnade för studieformen. Till skillnad från de utbildningar jag är van vid sedan tidigare är agendan här ganska lös och lärandet sker kollektivt i diskussionsform, vilket jag tyckte var tilltalande. Därför tvekade jag inte när jag fick frågan av Marjatta Ericsson om jag ville hjälpa till att arrangera årets omgång.

Första träffen ägde rum i Studieförbundets lokaler på Pilgatan i Västerås den 10/2. Jag slogs av det genuina naturintresse som fanns samlat i rummet allt eftersom vi började lära känna deltagarna. De tre första träffarna som sträckte sig till 9/3 blev teoretiska och diverse ämnen såsom val av utrustning, fågellokalerna, fåglars olika dräkter och mycket annat avhandlades. Varje omgång avslutades med ett quiz där vi tillsammans eller i lag artbestämde fåglar med hjälp av bilder eller läten.

I mitten av mars börjar observationer på ugglor dugga tätt, och det var egentligen det skälet som fick oss att redan i februari fundera på att ersätta den fjärde träffen med en kvällsexkursion med ugglor i fokus. Ganska snabbt insåg vi att intresset i gruppen var stort och det bestämdes att så skulle ske. Det skulle visa sig att vi, denna märkligaste vår vi minns, inte skulle ha några fler inomhusträffar.

Vi träffades på Vallby friluftsmuseums parkering och i varsin bil begav vi oss till skogarna norr om Västerås. Det blåste och var småruggigt, ganska dåliga förutsättningar med andra ord. Kvällen räddades dock vid första

stoppet av ett par lappugglor, där två individer visade upp sig i all sin prakt. Fast ugglorna observerades på långt håll gick glädjen hos deltagarna inte att ta miste på. Så mycket mer blev det inte denna kväll, förutom ett svagt rop av en slaguggla som inte alla lyckades höra. Trots att jag normalt skulle betecknat kvällen som inte allt igenom lyckat verkade humöret vara på topp när vi skildes åt vid Frövisjön. Lappugglan hade gjort sitt intryck och jag mindes när jag själv för första gången fick se dess siluett i skymningen.

Omgång fem genomfördes som planerat lördagen 18/4 på Askövikens som bjöd på fantastiskt vårväder och gott om fåglar. Vi försökte varva teori med praktik när vi stannade till vid en flock med björktrastar och upplyste om vikten att leta igenom trastflockar efter ringtrast. När en sädesärsla, för några årets första obs, flög över oss diskuterade vi dess lockläte via vilket den kunde upptäckas.

I tornet blev vi lurade av en ovanligt ljus brun kärnhökshane som initialt felbestämdes till blå kärnhök, varpå vi fick tillfälle att diskutera karaktäristiska drag hos rovfåglar och deras dräkter. I hagarna sjöng vårfåglar som järnsparv, kungsfågel och svartmes och medan vi ledare berättade om deras sång, kunde vi själva lära oss om svampar och insekter av de deltagare som visade sig besitta stor kunskap om dessa. Antalet fågelarter summerades till 64 vid dagens slut.

Den 27/4 var vädrets makter emot oss med regn och rusk när vi träffades vid Ströms-

holms slotts parkering. Mycket fågelsång var det inte tal om i regnet, men vi lyckades ändå hitta en drillsnäppa och en forsärla utanför slottet. Utöver fåglar kunde vi också njuta av den mäktiga och rödlistade Aspen som lekte i kanalen. Fast duggregnet övergick till strilande regn och vi var frusna verkade ingen vilja åka hem. Vi pratade fåglar på plattformen vid Ladugårdsjön medan starar cirklade i luften och en bäver kunde upptäckas simmande i sjön.

Den 11/5 samlades vi vid Björnöbron för att vandra längs med Björnösundet, i mitt tycke den bästa lokalen i våra trakter för att öva på fågelläten i maj. Här bekantade deltagarna sig med gransångaren och taltrasten och övade på sången hos olika fåglar ur familjen Sylvia, när svarthätta, trädgårdssångare och törnsångare sjöng längs med samma sträcka. Ur vassen hördes förutom rördrom och vattenrall även trastsångare och gräshoppssångare. Kvällen förgylldes med den första observationen av tornseglare. En riktigt försmak av sommaren.

Solnedgång över Fläcksjön

FOTO: URBAN DIMBERG

Den sista träffen ägnades åt nattens sångare. Vi träffades på Vallby klockan 20:00 och åkte mot Skultunasågen där en busksångare hade observerats. Tyvärr blev det ingen busksångare denna gång, men vi upplevde ändå en fantastisk sommarkväll, när en förbipasserande åskskur övergick i en magisk solnedgång i trakterna norr om Svanå. Kornknarr och gräshoppssångare spelade för oss vid Fläcksjön och nattskärror underhöll vid Öjesjöbrännan. Där fick en ropande kattuggla sätta punkt för årets studiecirkel.

För egen del tycker jag att det har varit lärorikt att vara med och leda en utbildning i studiecirkelform, vilket var nytt för mig, tillsammans med Marjatta med erfarenhet av både studiecirkel och fågelskådning. Jag känner mig stolt över att vi denna pandemi-härjade vår lyckades genomföra studiecirkeln. Framförallt är jag tacksam över att ha lärt känna många nya intressanta och naturintresserade människor och åter fått uppleva den glädje det innebär att börja skåda fågel. ■

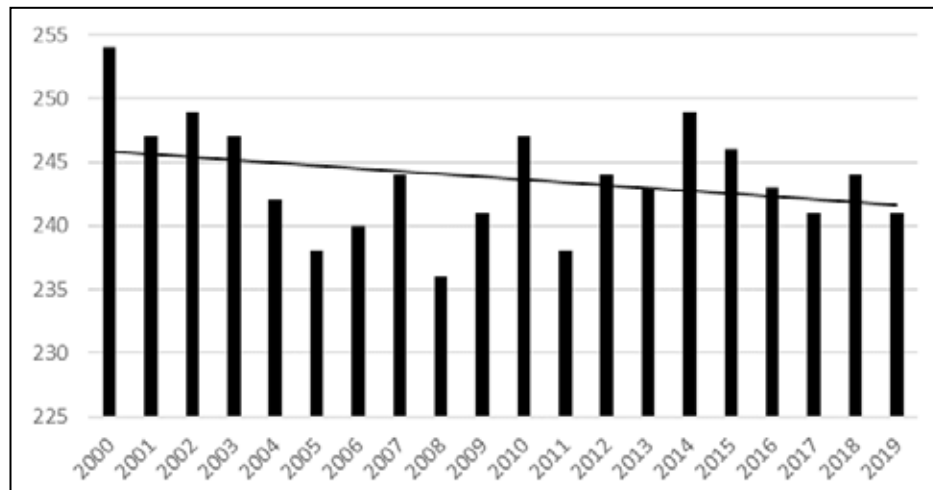
Fågelåret 2019

Totalt under året rapporterades fynd av 241 fågelarter in på Artportalen. Det är en siffra som ligger betydligt lägre än genomsnittet (cirka 244 arter) under 2000-talet. Likt året innan bjöds vi inte på någon ny art för landskapet. Listan över anträffade arter ligger därmed kvar på 334. Lite mer ovanliga arter under året var fjällgås (5 ex.), amerikansk kricka (1 ex.), ringand (1 ex.; 3:e fyndet), svarthalsad dopping (1 ex.), ägretthäger (14 ex.), stäpphök (7 ex.), dammsnäppa (1 ex.), tretåig mås (3 fynd à 8 ex.), fjälllabb (1 ex.), härfågel (2 ex.), aftonfalk (38 ex.), sommargylling (3 ex.), pungmes (2 ex.), berglärka (1 ex.), tajgasångare (2 ex.), lundsångare (1 ex.), brandkronad kungsfågel (3 ex., 1 häckning) och citronärta (2 ex.).

Att på några rader försöka beskriva vad som händer under fågelåret är inte alldeles enkelt. Inte minst då året passerar utan att något särskilt händer som du kan fästa upp dina

minnesbilder på. Januari, februari och mars fortskred utan någon speciell händelse. Det mesta harvade på i samma spår som tidigare år. Det dök inte upp några ovanliga arter. Ugglelyssningen passerade utan något anmärkningsvärt och svan- och gåsrastningen passerade väl också mer eller mindre som vanligt. Kanske kan du hitta tillbaka till dina egna minnen genom att titta igenom denna sammanställning.

Men så händer det! I slutet av april hittades bland viggur utanför Tornudden i Asköviken en ringand. Den stannade endast en dag på lokalen och utgjorde det tredje fyndet i landskapet. I mitten av maj gästades vi av ytterligare en amerikan. Denna gång var det en amerikansk kricka som valde att rasta några dagar i Frövisjön i Skultuna. I Frövisjön dök det även upp en svarthalsad dopping, vilket nu var femte året i rad som arten sågs vid lokalen. I år kom dock endast en individ. Den slog följe med en svarthakedopping och tillsammans inledde de ett häckningsförsök, men

Figur 2. Årligt antal rapporterade arter i landskapet Västmanland, åren 2000–2019. Trenden är svagt vikande för antalet fågelarter som observeras i landskapet. Källa: www.artportalen.se

ansträngningarna tycks ha misslyckats. Kanske var de hanar båda två eftersom de turades om med att rida på varandras ryggar?

Av våra häckande fåglar går det inte speciellt bra för fler av våra änder. Exempelvis har ärta, skedand och brunand minskat kontinuerligt sedan slutet av 1990-talet. Men det är inte alla änder som det går dåligt för. Småskraken hade till exempel sitt bästa år någonsin, med elva säkerställda häckningar. Det var också glädjande med två konstaterade ängshökshäckningar. Ängshöken bjöd även på ytterligare ett antal fynd under häckningstid som skulle kunna indikera flera häckningsförsök.

Jag tror att många håller trädlärkans sång väldigt högt. En trivsamt sång som vi allt oftare får tillfälle att höra. Trädlärkans har nämligen ökat kontinuerligt sedan mitten av 1990-talet. Arten har inte minst fått ett uppsving genom den för arten lämpliga miljö som skapades efter den stora skogsbrand som drabbade landskapet 2014. Trädlärkans har förmodligen även gynnats av ett allt mer omfattande skogsbruk, där många uppbrutna hyggen tycks attrahera arten särskilt. Eftersom många andra arter i vårt landskap som tall- och entita lider ont av dagens skogsbruk, så känns trädlärkans framgång något tveeggad.

En annan art som har ökat i antal i Västmanland är gransångaren. Dess silt-saltande sångstrof kan vi nu höra på allt flera platser under häckningstid. Men å andra sidan har vi sångare som har backat en aning, till exempel gräshoppångare och trastsångare. Under sommaren kunde vi tillföra en ny art till landskapets häckfågelfauna. I trakten av Nora konstaterades landskapets första häckning av brandkronad kungsfågel. Arten har i hela södra Sverige gått mycket starkt framåt. Trots ganska få tidigare fynd i Västmanland var en häckning här inte helt oväntad.

Noterbart är att det under året inte gjordes ett enda fynd av raphöna i landskapet. Kan det tolkas på något annat sätt än att raphönan är beroende av stödutsättningar för att klara sig kvar i Västmanland? Finns det inget intresse för att sätta ut raphöns, ja då kommer

FOTO: CHRISTER CHRILLE PETERSSON

arten helt enkelt att sakta försvinna bort från den västmanländska faunan.

Från slutet av augusti till mitten av september fick landskapet sin beskärda del av det kraftiga inflöde av unga aftonfalkar som berörde Syd- och Mellansverige. En bedömning landar i att minst 35 aftonfalkar besökte landskapet under perioden. Detta kan närmast jämföras med den tidigare högsta noteringen om 7 ex. från 1994. Störst antal fanns vid Kvarnbro i Romfartuna, där upp till fem aftonfalkar kunde ses samtidigt.

Den 5 oktober noterades en underlig fågel vid Ennora i Västervåla. En bild lades ut i gruppen "artbestämning av fåglar" på Facebook, med en fråga om vad det var för fågel de hade sett. Ung fjälllabb blev svaret! Nionde fyndet i landskapet och senast det begav sig var år 2002.

Höstens andra stora rörelse bjöd tallbit på. I slutet av oktober samt i början av november formligen strömmade tallbitar genom landskapet. Vid Kvicksund i Rytterne inräknades till exempel hela 154 sydsträckande tallbitar den 24 oktober och större och mindre flockar kunde ses lite här och var i landskapet. Besöktes en bärande rönn under den här perioden, var det nästan garanterat att där också fanns en och annan tallbit. Många bitar verkade bara vara ner till södra Sverige för att ganska snart vända åter mot norr igen. Tecken på detta kunde ses redan i början av november

då nordsträckande tallbitar bland annat kunde ses vid Kvikksund samt Glåpen i Surahammar. Tallbitar fanns dock kvar i minskande mängd ända fram till slutet av december. Huvuddelen av de tallbitar som hade satts i rörelse kom förmodligen från norra Skandinavien. Flera som var ringmärkta i norra Finland kunde till exempel avläsas i Syd- och Mellansverige. Samtidigt med tallbitsinvasionen gjordes vid Kvikksund också tre fynd (8 ex.) av tre-tåig mås. Det är en art som inte ses årligen i landskapet. Kanske att en mer kontinuerlig bevakning av senhöststräcket förbi Kvikksund

skulle kunna leda till fler fynd i framtiden?

I oktober och november noterades även höga antal av salskrake vid Asköviken, Västlandasjön och Norasjön. Vid Asköviken så många som 86 salskrakar den 4 november. Salskrakens rastning i landskapet ökar, vilket nog kan tolkas som att det går bra för arten just nu.

Under hösten rapporterades det också om osedvanligt höga antal av framför allt rastande grå- och kanadagäss. Medan grågässen sakteliga flyttade söderut innan annalkande vinter, stannade väldigt många kanadagäss kvar i Svartåområdet över årsskiftet.

Artförteckning

I anslutning till några av fågelnamnen förekommer den aktuella rödlistningskategorin i enlighet med Rödlistade arter i Sverige 2020. Nedan följer en förklaring till använda förkortningar.

NT	Nära hotad (Near Threatened)
VU	Sårbar (Vulnerable)
EN	Starkt hotad (Endangered)
CR	Akut hotad (Critically Endangered)
RE	Nationellt utdöd (Regionally Extinct)

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med "FI" om arten är upptagen i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv.

I rapporten använda förkortningar

ad.	adult	pull.	pullus/pull
ex.	exemplar	r.	rastande
f/ff	hona/honor	sj.	sjungande
f:g	församling	s:n	socken
honf.	honfärgad	so. dr.	sommardräkt
juv.	juvenil	sp.	spelande
K	kalenderår	str.	sträckande
k:a	kyrka	subad.	subadult
k:n/k:r	kommun, -er	tr.	trummande
m.	i mitten	ult.	i slutet
m/mm	hane/hanar	vi. dr.	vinterdräkt
pr.	I början		

Prutgås (*Branta bernicla*)

(3, 7, 4, 4)

Vä: 1 ad. r. Skultunasågen, Skultuna 13.10 (Bernt Larsson). 10 str. Flässjan, Rytterne 16.10 (Sten Ljungars). 1 r. Skultunasågen 24.10 (Håkan Olsson).

Su: 60 str. (SV) Ramnäs 15.10 (Ralf Lundmark).

Prutgåsen har under 2000-talet besökt landskapet årligen, om än i varierande mängd (figur 3). Oftast sker besöken i samband med artens flytt till och från sina häckplatser på den arktiska tundran. Dock är arten betydligt vanligare hos oss under hösten, där en tydlig topp infaller under månadsskiftet september och oktober (figur 4). Årets uppträdande faller således väl in i tidigare års rammar.

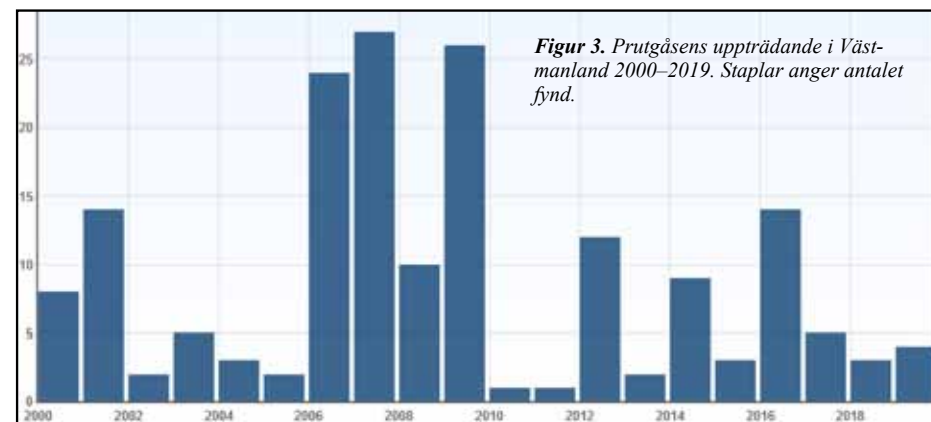
Lillebror Hammarström, Markus Rehnberg

Kanadagås (*Branta canadensis*)

Kanadagäss har under året rapporterats från samtliga månader förutom januari. Större antal (fler än 500 ex.) har rapporterats från många lokaler under vår, sommar och höst. Nedan presenteras endast fynd med fler än 1000 individer.

Ha: Max 1200 r. Lagårdssjön, Kolbäck 20.11-26.12 (Bo Eriksson m.fl.).

Kö: 1150 r. Runnskär, Köping 22.3 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). 2000 r. Sörsylta, Munktorp 11-13.12 (Bo Eriksson).

Figur 3. Prutgåsens uppträdande i Västmanland 2000–2019. Staplar anger antalet fynd.

Sa: 1140 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 2.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). Max 2300 r. Hällby, Västerfärnebo 21-24.11 (Kalle Källebrink, Eva Johansson m.fl.). 2080 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 4.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: Max 1014 r. Storängen, Ramnäs 15-18.3 (Ralf Lundmark m.fl.).

Li: Max 1100 r. Västvalla, Fellingsbro 9-11.3 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

Lillebror Hammarström

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*)

(1H, 2H, 3H, 6H)

Uppträdandet inföll mellan 20 februari och 31 december och sex häckningar har under året rapporterats från fyra kommuner.

Vä: 1 häckning Stora Skorven, Blacken, Rytterne (Ralf Lundmark).

Ha: 3 häckningar Skanssjön, Hallstahammar (Lennart Eriksson R m.fl.).

No: 1 häckning Norra Ryssholmen, Norasjön, Nora (Håkan Lavebratt m.fl.).

Fa: 1 häckning (3 pull.) Kaffeholmarna, Ämänningen, Västervåla (Bo Persson m.fl.).

I övrigt har följande större (minst 100 ex) ansamlingar eller sträcksummor rapporterats:

Vä: Max 238 r. Asköviken, V.-Barkarö 14.9-25.10 (Robert Ekberg m.fl.). 482 str. (SV) Norra Lövsta, Dingtuna 17.10 (Robert Ekberg). 430 str. (V) Kvikksund, Rytterne 25.10 (Pontus Lindberg).

Kö: Max 154 r. Norså, Munktorp 6-19.10 (Staffan Ekelund m.fl.). 500 r. Vitön, Köping 24-26.10 (Per Lindh, Per Ekelund).

Figur 4. Prutgåsens uppträdande i Västmanland 2000–2019 fördelat per vecka.

Sa: 187 r. Ekeby damm, Sala 19.10 (Krister Ekman). 112 r. Hällby, Västerfärnebo 26.10 (Berndt Söderlund).

Lillebror Hammarström

Grågås (*Anser anser*)

(19H, 56H, 89H, 76H)

Minst 76 häckningar har rapporterats från 26 lokaler i Västerås (12 lokaler/37 par), Hallstahammar (1/1), Köping (1/14), Sala (3/13), Surahammar (3/4), Lindesberg (4/5) och Nora (2/2) kommuner. Större ansamlingar (minst 500 ex.) har under våren (16.2-31.5) rapporterats enligt följande:

Vä: 500 r. Frövisjön, Skultuna 20.3 (Markus Rehnberg m.fl.). Max 800 ex Askövikens, V.-Barkarö 28.5 (Robert Ekberg m.fl.).

Under hösten (1.9-18.12) noterades många ansamlingar med fler än 500 individer. De största (minst 1000 ex.):

Vä: Max 4000 r. Askövikens, V.-Barkarö (Åsa Ekberg m.fl.). 4500 r. Skultunasågen, Skultuna (Håkan Johansson). Max 4000 r. Frövisjön, Skultuna (Bernt Larsson m.fl.).

Ha: Max 2000 r. Lagårdssjön, Kolbäck (Bo Eriksson m.fl.). 1500 r. Svedvi kyrka, Hallstahammar (Ulf Carlson).

Kö: 1000 r. Storängen, Munktorp (Ulf Carlson). Max 2000 r. Norsa, Munktorps (Staffan Ekelund m.fl.). Sa: 2500 r. Stora Mörtholmen, Fläcksjön, Fläckebo (Yngve Wiklund). 4000 r. Hällby, Västerfärnebo 26.10 (Berndt Söderlund).

Li: Max 3800 r. Sällingsjön, Fellingsbro (Mattias Rudenvall m.fl.). Max 1600 r. Ullersättersviken, Hagaberg, Frövi, Näsby (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Lillebror Hammarström

Sädgås (*Anser fabalis*)

Sädgås är under året observerad mellan den 16 februari och 31 december. Decemberfynden är sex till antalet och presenteras nedan:

Vä: 15 r. Rälken, Haraker 9.12 (Tom Sävström). 1 r. Bocksjön, Tortuna 22.12 (Johan Karlsson).

Ha: 3 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 31.12 (Jacob Rudhe m.fl.).

Kö: 1 r. Storängen, Munktorp 13.12 (Ulf Carlson).

Sa: Max 90 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 2.12 (Yngve Wiklund m.fl.). 105 r. Hörnsjöfors, Västerfärnebo 2.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Under våren fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgäss vid följande lokaler.

Vä: Max 680 r. Frövisjön, Skultuna 1.3 (Berndt

Söderlund m.fl.). Max 1470 r. Bocksjön, Tortuna 9-10.3 (Pentti J Tatti m.fl.). Max 700 r. Harakers kyrka, Haraker 11-15.3 (Håkan Johansson m.fl.). Max 800 r. Bengtsbo, Haraker 16-18.3 (Markus Rehnberg m.fl.).

Sa: 500 r. Gussjöbäck, Fläckebo 1.3 (Berndt Söderlund). 1880 r. Sand, Västerfärnebo 2.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 860 r. Hällby, Västerfärnebo 2.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 520 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 2.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1500 r. Svedbo, Västerfärnebo 8.3 (Stefan Karlsson). 3840 r. Salbohed, Västerfärnebo 9.3 (Kalle Källebrink). 560 r. Hemmingsbo, Fläckebo 23.3 (Kalle Källebrink). Max 800 r. Högglumbacken, Västerfärnebo 7-13.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 1000 r. Gorgen, Västerfärnebo 12.4 (Berndt Söderlund, Janne Virking). 750 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 19.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Li: 1000 r. Nederby ängar, Sjömosjön, Fellingsbro 2.3 (Johan Wretenberg). 700 r. Kullen, Nederby, Fellingsbro 2.3 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling). 1600 r. Västvalla, Fellingsbro 6.3 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 520 r. Sjömosjön, Fellingsbro 12.3 (Sven-Olof Eriksson).

Under höstflyttningen rastade större antal vid följande platser:

Vä: Max 1000 r. Askövikens, Västerås-Barkarö 4.10-4.11 (Janne Virking m.fl.).

Sa: 2500 r. Gorgen, Västerfärnebo 12.10 (Jacob Rudhe). 3000 r. Ösby, Västerfärnebo 26.10 (Berndt Söderlund). 2000 r. Österäng, Kumla 27.10 (Yngve Wiklund). 3000 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 30.10 (Bo Persson). 1040 r. Åkersbo, Kumla 15.11 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 2660 r. Gubbvad, Kila 24-25.11 (Kalle Källebrink m.fl.).

Tundrasädgås (*Anser f. rossicus*) har under året rapporterats från våren mellan 2 mars och 21 maj, samt under hösten mellan 5 oktober och 4 december. Flest observationer gjordes på våren samt inom Svartåområdet i Sala. De största (minst 10 ex.) flockarna under året var följande:

Vä: 18 ex. Frövisjön, Skultuna 28.3 (Markus Rehnberg).

Sa: 24 r. Hällby, Västerfärnebo 2.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 40 r. Salbohed, Västerfärnebo 9.3 (Kalle Källebrink). 18 r. Sörgärsbo, Västerfärnebo 10.4 (Kalle Källebrink). 24 r. Hällby, Västerfärnebo 10.4 (Kalle Källebrink). 64 r. Väterby, Västerfärnebo 10.4 (Kalle Källebrink). 35 r. Hedbo, Västerfärnebo 10.4 (Kalle Källebrink). 24 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 19.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Lillebror Hammarström

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*)

Spetsbergsgåsen har under våren observerats mellan 17 februari och 15 maj samt under hösten mellan 22 september och 13 december. Antalet fågeldagar fördelade sig på Västerås (653), Hallstahammar (128), Köping (18), Sala (1670), Surahammar (586), Lindesberg (273), Örebro (3), Nora (23), Norberg (5), Fagersta (293) och Skinnskatteberg (39). Den månadsvisa fördelningen var februari (125), mars (1244), april (1568), maj (54), september (70), oktober (530), november (99), december (1). Större (minst 50 ex.) flockar eller ansamlingar:

Vä: 65 r. Harakers kyrka, Haraker 16.3 (Bernt Larsson m.fl.).

Sa: 169 r. Salbohed, Västerfärnebo 9.3 (Kalle Källebrink). 120 r. Svedbo, Västerfärnebo 23.3 (Kalle Källebrink). Max 130 r. Hällby, Västerfärnebo 3-19.4 (Berndt Söderlund m.fl.). 84 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 8.4 (Kalle Källebrink). 95 r. Gorgen, Västerfärnebo 12.4 (Janne Virking, Berndt Söderlund). 160 r. Ösby, Västerfärnebo 26.10 (Berndt Söderlund m.fl.). 100 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 30.10 (Bo Persson).

Su: 60 r. Västsura, Sura 18.3 (Ralf Lundmark). 53 str (NO) Sura skans, Sura 21.3 (Ralf Lundmark). 60 str, (SV) Gnien, Ramnäs 27.10 (Ralf Lundmark). 84 str. (SV) Gnien, Ramnäs 28.10 (Ralf Lundmark).

Li: 70 r. Sällingsjön, Fellingsbro 5.10 (Mattias Rudenvall).

Fa: 75 str. (NO) Backgården, Västanfors 4.4 (Jan Hellström, Roland Narfström). 90 str. (N) Framnäs, Västervåla 29.4 (Staffan Liljeqvist, Bo Persson, Leif Lejdelin). 73 str. (N) Stabäckstorp, Västervåla 29.4 (Staffan Liljeqvist).

Lillebror Hammarström

Bläsgås (*Anser albifrons*)

Bläsgås är under våren observerad mellan 16 februari och 13 maj samt under hösten mellan 16 september och 7 december. Antalet fågeldagar fördelade sig på Västerås (4277), Hallstahammar (914), Köping (564), Arboga (1), Sala (2290), Surahammar (79), Lindesberg (74), Nora (1), Fagersta (54). Och den månadsvisa fördelningen var februari (202), mars (3053), april (4034), maj (276), september (7), oktober (581), november (94), december (7). Under året har en mängd större flockar, ansamlingar eller sträcksummor (minst 10 ex) rapporterats. De största ansamlingarna med över 100 ex.:

Vä: Max 168 r. Askövikens, Dingtuna 6.3-29.4 (Robert Ekberg m.fl.).

Sa: 115 r. Svedbo, Västerfärnebo 23.3 (Kalle Källebrink). Max 200 r. Hällby, Västerfärnebo 10.4-3.5 (Kalle Källebrink m.fl.).

Lillebror Hammarström

Fjällgås (*Anser erythropus*) - CR/F1

(3 ex., 17 ex., 5 ex., 5 ex.).

Vä: 1 2K r. Frövisjön, Skultuna 2-3.3 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ad r. Frövisjön, Skultuna 20-21.3 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ad r. Trådarängarna, Irsta 13-16.4 (Ingrid Åkerberg m.fl.).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp 6.5 (Mikke Brännström).

Fa: 1 str. (SV) Backgården, Västanfors 3.10 (Jan Hellström m.fl.).

Lillebror Hammarström

Knölsvan (*Cygnus olor*)

(14H, 7H, 5H, 7H)

Under året har 7 häckningar rapporterades från Västerås (3), Köping (1), Lindesberg (1), Ludvika (1 och Hällefors (1). Vinterfynd har rapporterats i januari (2 fynd å 11 ex.), februari (4 fynd å 6 ex.) och december (5 fynd å 28 ex). Större ansamlingar om minst 10 ex. har rapporterats från Västerås och Fagersta kommuner.

Vä: Max 19 adult + 10 1K Askövikens, V.-Barkarö 5.11-23.12 (Pentti J Tatti m.fl.).

Fa: 10 r. Stora Aspen, Västanfors 20.3 (Sören Emet m.fl.).

Lillebror Hammarström

Mindre sångsvan (*Cygnus columbianus*) - F1

(24 ex., 50 ex., 51 ex., 82 ex)

Under våren pågick sträcket från 21 februari till 4 maj. Under denna period rapporterades sammanlagt minst 75 mindre sångsvanar, vilka fördelade sig på Västerås (31), Hallstahammar (1), Sala (2), Surahammar (32), Lindesberg (4), Nora (1) och Hällefors (4). Under hösten rapporterades 3 fynd om 7 ex. fördelat på Västerås (1/4), Surahammar (1/2) och Nora (1/1). Samtliga fynd gjordes inom den snäva perioden 26 till 28 oktober.

Lillebror Hammarström

Sångsvan (*Cygnus cygnus*) - F1

(24h, 27h, 32h, 26h)

Tjugosex häckningar eller troliga häckningar har under året rapporterats från Västerås (4), Köping (2), Sala (5), Surahammar (8), Lindesberg (2), Nora (1), Fagersta (1) och Ludvika (3).

Större flockar (minst 500 ex.) har under året rapporterats från följande platser:

Vä: 500 r. Tibble, Skultuna 16.3 (Kaj Engberg). 500 r. Julpa, Romfartuna 19.3 (Pentti J Tatti). Max 600 r. Lista, Skerike, Västerås 19.3 (Pentti J Tatti m.fl.). 1500 r. Frövisjön, Skultuna 24.3 (Bernt Larsson m.fl.).

Sa: 700 r. Salbohed, Västerfärnebo 18.3 (Yngve

Wiklund). 1000 r. Hällby, Västerfärnebo 25.3 (Berndt Söderlund).

Su: 736 r. Västsura, Sura 19.3 (Ralf Lundmark m.fl.). 680 str. (NO) Sura skans, Sura 21.3 (Ralf Lundmark). 1100 r. Östersjön, Sura 21.3 (Ralf Lundmark).

Ör: 500 r. Ervallaängarna, Ervalla 16.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades ca 363 fåglar och i december rapporterades ca 1354 sångsvanar.

Lillebror Hammarström

Gravand (*Tadorna tadorna*) - NT

(4 ex., 8 ex., 6 ex., 5 ex.)

Vä: 1 ad. m r. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 4.4 (Robert Ekberg m.fl.). 1 m r. Asköviken vid Lövsta 7.5 (Anders Dahllöv m.fl.). 3 r. Asköviken, V.-Barkarö 18.5 (Henry Hedlund m.fl.).

Kö: 1 m r. Norsa, Munktorp 7.5 (Per Jonsson, Göran Nilsson).

Fyra fynd av fem fåglar under vårflyttningen ligger helt inom det normala. Däremot har vi inte haft något sommar- eller höstfynd sedan 2014.

Thomas Pettersson

Årta (*Spatula querquedula*) - EN

(13h, 11h, 9h, 10 h)

Observerad 5.4-9.9. Någon säkerställd häckning rapporterades inte i år. Årtan är dock funnen vid sju (7) lokaler under häckningstid (16.5-31.7), motsvarande tio (10) troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (2 mm, 1 f). Frövisjön, Skultuna (8 mm, 4 ff).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m).

Kö: Norsa, Munktorp (1 m). Sa: Fläcksjön, Fläckebo (2 mm, 1 f).

Su: Gnien, Ramnäs (1 m).

No: Södra Ås, Nora (1 m).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 11 ex. (8 mm, 3 ff) Frövisjön, Skultuna 2.6 (Håkan Johansson m.fl.).

Årtan fortsätter att gå kräftgång i Västmanland efter en tydlig nedgång sedan mitten av 1990-talet. Ett utropstecken är Frövisjön där inte mindre än fyra honor sågs under häckningstid.

Thomas Pettersson

Skedand (*Spatula clypeata*) - NT

(12h, 19h, 16h, 13h)

Observerad 3.4-30.10. Tre (3) säkerställda häckningar:

Vä: 1 f + 8 pulli Frövisjön, Skultuna 22.6-1.8 (Johan Karlsson m.fl.). 1 f + 3 1K Asköviken, V.-Barkarö 14-24.7 (Torbjörn Hegedüs).

Su: 1 f + 12 pulli Gnien vid Högbyn, Ramnäs 30.5-10.7 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Därutöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid sex (6) lokaler, med sammanlagt 10 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Frövisjön, Skultuna (11 mm, 4 ff). Asköviken vid Lövsta, Dingtuna (8 mm, 2 ff). Kö: Norsa, Munktorp (5 mm, 1 f)

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (2 mm).

Su: Gnien vid Högbyn, Ramnäs (2 mm).

No: Gyttorps reningsdamm, Nora (1 ad., kön ej uppgivet).

En större (minst 20 ex.) ansamling rapporterad:

Vä: 25 r. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 24.4 (Musse Björklund).

Ett ganska magert häckningsår och vi kan se en vikande tendens sedan millennieskiftet.

Thomas Pettersson

Snatterand (*Mareca strepera*)

(3h, 8h, 15h, 14h)

Observerad 20.3-31.10. Två (2) säkerställda häckningar har rapporterats:

Vä: 1 f + 3 pulli Frövisjön, Skultuna 4.7 (Berndt Söderlund). 1 f + 9 pulli Asköviken, V.-Barkarö 10-14.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Därutöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) enligt nedan, motsvarande ytterligare ca 12 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken (9 mm, 4 ff). Frövisjön, Skultuna (13 mm, 5 ff). Svartån vid Ekeby, Skultuna (1 m).

Kö: Norsa, Munktorp (13 ex., dock minst 1 m + 1 f).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (3 mm, 1 f). Su: Gnien vid Högbyn, Ramnäs (1 m, 1 f).

Li: Arbogaån vid Västvalla, Fellingsbro (1 m, 1 f).

Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö, 12.4-5.5, som mest 50 ex. 12.4 (Pontus Lindberg m.fl.). Asköviken 21.8-31.10, som mest 120 ex. 11.10 (Janne Virking). Frövisjön, Skultuna 20.8-15.10, som mest 40 ex. 15.10 (Berndt Söderlund).

Snatteranden håller ställningarna som häckande i Västmanland, även om förekomsten är inskränkt till

ett fåtal lokaler. Återigen mycket stora ansamlingar på hösten vid Asköviken.

Thomas Pettersson

Bläsand (*Mareca penelope*) - VU

(6h, 12h, 11h, 11h)

Observerad (2.1-26.2) 1.3-27.11. Ingen konstaterad häckning rapporterad, men arten är funnen under häckningstid (21.5-15.7) vid åtta (8) lokaler, motsvarande ca 11 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (11 mm, 3 ff). Frövisjön, Skultuna (10 mm, 2 ff).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (2 mm). Kö: Norsa, Munktorp (6 mm).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 f). Su: Gnien, Ramnäs (1 m, 1 f).

Li: Morskogasjön, Ramsberg (1 m, 1 f).

Lu: Jan-Matsdammen (2 mm).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö 10.4-2.5, som mest 200 r. 16.4 (Anders Dahllöv). Frövisjön, Skultuna 14.4-5.5, som mest 110 r. 5.5 (Berndt Söderlund m.fl.). Asköviken 6.9-16.10, som mest 380 r. 11.10 (Janne Virking). Frövisjön 11-24.10, som mest 600 r. 15.10 (Berndt Söderlund).

Sa: 100 r. Gorgen, Västerfärnebo 12.4 (Janne Virking m.fl.). Fläcksjön, Fläckebo 3-19.10, som mest 300 r. 3.10 (Håkan Johansson). 800 r. Gorgen vid Hällby 26.10 (Berndt Söderlund).

Vinterfynd:

Hä: 1 m Grythyttvikens, Grythyttan 2.1-26.2 (Jonny Kvist m.fl.).

Thomas Pettersson

Gräsand (*Anas platyrhynchos*)

Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Vä: Munkängen, Västerås 3-8.1, som mest 1 000 r. 8.1 (Janne Virking m.fl.). Frövisjön, Skultuna 10-15.10, som mest 2 800 r. 15.10 (Berndt Söderlund m.fl.). 500 r. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 16.10 (Janne Virking).

Kö: 500 r. Köpings hamn, Köping 26.10 (Peter Ekelund) och 28.12 (Per Jonsson).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo 25.3-12.4, som mest 700 r. 12.4 (Berndt Söderlund). 500 r. Fläcksjön, Fläckebo 27.10 (Håkan Johansson). 600 r. Svartån vid Ålsvarta, Västerfärnebo 4.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 850 r. Svartån vid Västerby, Västerfärnebo 5.12 (Bo Persson).

Li: Sällingsjön, Fellingsbro 22-29.9, som mest 600 r. 29.9 (Mattias Rudenvall).

Thomas Pettersson

Stjärtand (*Anas acuta*) - VU

(1h, 2h, 2h, 0h)

Observerad 19.3-24.11. Något fynd under häckningstid (21.5-15.7) gjordes inte i år. Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 27 r. (4 mm, 23 honf.) Frövisjön, Skultuna 22.10 (Bernt Larsson).

Sa: 20 r. (14 mm, 6 ff) Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo 12.4 (Berndt Söderlund).

Su: 40 str. (SV) Norrby, Ramnäs, 8.9 (Sören Larsson).

Thomas Pettersson

Kricka (*Anas crecca*) - VU

(49 FD100, 45 FD100, 65 FD100, 58 FD100)

Observerad (3.1-7.3) 18.3-2.12. Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken 15-21.4, som mest 600 r. vid Lövsta, Dingtuna 20.4 (Robert Ekberg m.fl.) resp. 600 r. vid Rastholmen, V.-Barkarö (Torbjörn Hegedüs). 500 r. Frövisjön, Skultuna 2.9 (Berndt Söderlund). Sommartid kan relativt stora ansamlingar uppträda på vissa lokaler. Dessa utgörs i regel av ruggande hannar och följande uppgifter rörande minst 100 krickor i juni eller juli föreligger från 2019

Vä: 100 r. Frövisjön, Skultuna 4.7 (Berndt Söderlund). 200 r. Frövisjön 16.7 (Håkan Johansson). Vinterfynd (januari, februari, december):

Vä: 1 f Frövisjön, Skultuna 28.2 (Markus Rehnberg).

Ar: 1 ad. m Arboga 3-7.1 (Jan Gunnarsson m.fl.).

Sa: 1 m Ekeby damm, Sala 15-16.1 (Krister Ekman, Yngve Wiklund). 1 m Brunnsparken, Sala 14.2 (Krister Ekman). 1 r. Hörnsjöfors, Västerfärnebo 2.12 (Kalle Källebrink).

Thomas Pettersson

Amerikansk kricka (*Anas carolinensis*)

(0 ex., 1 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 m r. Frövisjön, Skultuna 5-17.5 (Håkan Johansson m.fl.).

Fynd nummer 21 i Västmanland. Sedan millennieskiftet har arten siktats i genomsnitt vartannat år.

Thomas Pettersson

Brunand (*Aythya ferina*) - EN

(10h, 10h, 7h, 7 h)

Observerad 23.3-30.10. En (1) säkerställd häckning rapporterades:

Vä: 1 f + 9 pulli Frövisjön, Skultuna, 25.6-23.7 (Pentti J. Tatti m.fl.).

I övrigt under häckningstid (1.5-30.6) rapporterades brunand från tre (3) lokaler, motsvarande sex (6) troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes): Vä: Frövisjön, Skultuna (8 mm, 5 ff). Kö: Norsa, Munktorp (1 m). Lu: Jan-Matsdammen (1 m, 1 f). Inget vinterfynd rapporterat, inte heller någon större (minst 50 ex.) ansamling. Årets magra resultat förstärker ytterligare bilden av en rejäl minskning sedan åtminstone slutet av 1990-talet.

Thomas Pettersson

Ringand (*Aythya collaris*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 m r. Askövikens, V.-Barkarö 30.4 (Janne Virking m.fl.).

Tredje fyndet i Västmanland. Tidigare fynd är gjorda i Fläcksjön och Gussjön i Fläckebo, april-maj 1985 samt i Jan-Matsdammen och Hötjärn i Grängsberg, maj 1995.

Markus Rehnberg

Vigg (*Aythya fuligula*)

Observerad (1.1-19.2) 1.3-31.12. Tio (10) säkerställda häckningar rapporterades, kommunvis fördelade: Västerås (2), Nora (3), Ludvika (5). Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: 110 r. Askövikens, V.-Barkarö 30.3 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 100 r. Ridöfjärden vid Sjöboda, Kärrbo 29.9 (Bengt Stridh). 102 r. Djuphamnen, Västerås 19.10 (Pentti J. Tatti). 150 r. Lillåuddens, Västerås 10.11 (Markus Rehnberg). 165 r. Lillåuddens 29.11 (Anders Dahllöv). 100 r. Västeråsfjärden vid Munkängen, Västerås 26.12 (Markus Rehnberg). 100 r. Hamre våtmark, Västerås 15.12 (Johan Karlsson).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes ett fynd: Li: 1-2 ex. (1 m, 1 f) Frövifors, Näsby 1.1-14.2 (Jonas Kling m.fl.).

Fynd i december (145 ex.):

Vä: 1 par r. Grisfjärden, Ångsö 1.12 (Thomas Pettersson). Västeråsfjärden vid Munkängen, Västerås 1-31.12, som mest 100 ex. 26.12 (Markus Rehnberg m.fl.). Askövikens, V.-Barkarö 10-26.12, som mest 38 ex. 26.12 (Robert Ekberg m.fl.). Hamre våtmark, Västerås 15-16.12, som mest 100 ex. 15.12 (Johan Karlsson m.fl.). 3 r. Tidö-Lindö, Rytterne 29.12 (Hans Larsson).

Su: 1 honf. r. Virsbosjön, Ramnäs 1.12 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 m r. St. Aspen, Västanfors 22.12 (Bo Persson m.fl.).

Thomas Pettersson

Bergand (*Aythya marila*) - EN

(6, 10, 10, 3)

Ha: 2 par r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 26.4 (Ulf Carlsson). 1 par r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 29.4 (Ralf Lundmark).

Su: 1 f r. Östersjön, Sura 18.3 (Ralf Lundmark).

Endast tre fynd är återigen ett mycket magert resultat. Fynd så tidigt som i mars månad är extremt ovanligt och årets marsfynd är det första sedan år 1940. Måhända är fyndet snarare att betrakta som ett vinterfynd än ett tidigt vårfynd? Två vinterfynd föreligger genom tiderna, 29.1-5.2 1989 och 1-20.1 2002.

Thomas Pettersson

Svärta (*Melanitta fusca*) - VU

(4, 19, 19, 21)

Arton (18) vårfynd (8.4-15.5) och tre (3) höstfynd (10.9-27.10):

Vä: 1 m r. Västeråsfjärden vid Lillåuddens, Västerås 8.4 (Johan Brenander). 3 r. (2 mm, 1 f) Granfjärden, Ångsö 20.4 (Bernt Larsson m.fl.). 2 mm r. Granfjärden 30.4 (Pontus Lindberg). 3 r. (1 m, 2 ff) Granfjärden 1.5 (Petter Sahlström). 26 str. (V) Kviksund, Rytterne 27.10 (Jacob Rudhe, Tommy Emanuelsson). 8 ex. sträckförsök Kviksund 27.10 (Jacob Rudhe, Tommy Emanuelsson).

Ha: 1 r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 17.4 (Ulf Carlsson). 3 r. (2 mm, 1 f) Galten vid Klovstenen, Kolbäck 18.4 (Ulf Carlsson). 12 r. (6 mm, 6 ff) Galten vid Klovstenen 26.4 (Ulf Carlsson). 4 r. (2 mm, 2 ff) Galten vid Klovstenen 10.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 2 mm str. (Ö) Skylskärsgrundet, Munktorp 29.4 (Ralf Lundmark).

Sa: 1 m förbifl. Näs, Fläckebo 5.5 (Henrik Berg). 4 r. (2 mm, 2 ff) Fläcksjön vid Näs, Fläckebo 15.5 (Bengt Ottosson).

Su: 1 par r. Sörsjön, Sura 26.4 (Ralf Lundmark).

No: 1 m r. Norasjön, Nora 20.4 (Håkan Lavebratt, Magdalena Wennberg Lavebratt).

Fa: 3 r. (2 mm, 1 f) Ämningens vid Framnäs, Västervåla 21.4 (Jan Hellström). 1 f r. St. Aspen, Västanfors 22.4 (Jan Hellström, Bo Persson). 1 m r. Ämningens vid Framnäs 22.4 (Jan Lejdelin). 2 r. Ämningens vid Framnäs 26.4 (Staffan Liljeqvist, Leif Lejdelin). 1 par r. St. Aspen 27.4 (Roland Narfström, Bo Persson).

Sk: 12 mm r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 10.9 (Leif Johansson m.fl.).

Fynd i tämligen normal omfattning och under ordinarie sträckperioder.

Thomas Pettersson

Sjöorre (*Melanitta nigra*)

(31, 112, 120, 147)

Observerad (3.4-31.5 (15.6) och 14.9-7.12.

Vä: 22 obs. av 250 ex. 17.4-20.5. 2 str. (V) Kviksund, Rytterne 29.10 (Johan Mellquist). 2 r. Granfjärden vid Dyvikskvarn, Ångsö 4.11 (Kaj Engberg).

Ha: 15 obs. av 174 ex. 5.4-15.5. 40 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 27.10 (Ulf Carlsson).

Kö: 4 r. Västlandasjön, Kolsva 30.4 (Peter Ekelund m.fl.).

Ku: hörd str. (NO) Hälle, Björskog 23.4 (Johan Adolfsson). 50 r. Galten vid Linlandet, K. Barkarö 25.10 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

S: 7 obs. av 34 ex. 7.4-15.5.

Su: 8 obs. av 35 ex. 26.4-12.5. 18 r. (16 mm, 2 ff) Sörsjön, Sura 15.6 (Håkan Johansson). 1 honf. r. L. Nadden, Ramnäs 26.11 (Ralf Lundmark).

Li: 8 obs. av 60 ex. 17.4-31.5. 5 r. (2 mm, 3 ff) Väringen, Näsby 21.10 (Sven-Olof Eriksson). 1 f r. Ullersättersviken, Väringen 30.10 (Sven-Olof Eriksson).

No: 8 obs. av 58 ex. 18.4-13.5. 9 obs. av 133 ex. 14.9-30.10.

Fa: 32 obs. av 200 ex. 14.4-15.5. 5 str. (S) Bockmurholmen, Västervåla 24.10 (Bo Persson). 2 honf. r. Ämningens, Västervåla 30.10 (Bo Persson). 8 str. (SV) Backgården, Västanfors 31.10 (Leif Lejdelin). 23 r. St. Aspen, Västanfors 25.11 (Roland Narfström m.fl.).

Sk: 10 obs. av 51 ex. 3.4-8.5.

Lu: 3 obs. av 12 ex. 27.4-12.5. 1 m r. Södra Hörken vid Hörksbyn 22.10 (Bertil Rahm). 8 r. Södra Hörken vid Hörksbyn 26.11 (Bertil Rahm). 3 r. Södra Hörken vid Hörksbyn 7.12 (Bertil Rahm).

Hä: 5 obs. av 15 ex. 27.4-25.5. 3 r. Torrvarpen vid Hammarn, Grythyttan 13.10 (Nils Hultman). 1 r. Sör-Älgen vid Prästfallet, Grythyttan 23.10 (Lars Jansson). 2 mm r. Sör-Älgen vid Latbo, Grythyttan 2.11 (Gunde Persson).

Ingen större (minst 100 ex.) ansamling rapporterades i år. Årets resultat innebär en rejäl uppryckning efter några års nedgång och antalet fynd i år är det tredje högsta genom tiderna, överträffat endast av 2004 (169 fynd) och 2014 (172 fynd).

Thomas Pettersson

Alfågel (*Clangula hyemalis*) - NT

(6, 10, 9, 18)

Vä: 1 m r. Västeråsfjärden, Västerås 22.4 (David Liderfelt m.fl.). 7 r. (3 mm, 4 ff) Blacken, Rytterne

29.4 (Ralf Lundmark). 4 r. (1 m, 3 ff) L. Blacken, Rytterne 29.4 (Ralf Lundmark). 5 r. Västeråsfjärden 30.4 (Markus Rehnberg). 3 r. Granfjärden, Ångsö 30.4 (Pontus Lindberg). 1 f r. Granfjärden 1.5 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 2 honf. r. Granfjärden 5.5 (Petter Sahlström). 1 f r. Kviksund, Rytterne 29.10 (Johan Mellquist).

Ha: 3 r. (1 m, 2 ff) Galten vid Sävholmen, Kolbäck 29.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 3 r. (2 mm, 1 f) Galten vid Rågsäcken, Munktorp 29.4 (Ralf Lundmark). 2 r. Västlandasjön, Kolsva 30.4 (Peter Ekelund m.fl.).

Li: 10 r. Ullersättersviken, Väringen, Näsby 20.10 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 3 r. Norasjön, Nora 15.4 (Claes Dyst). 3 r. Norasjön 22.4 (Håkan Lavebratt m.fl.).

Fa: 1 m r. Ämningens vid Framnäs, Västervåla 1.5 (Bo Persson m.fl.).

Sk: 3 r. (1 m, 2 ff) Nedre Vättern, Skinnskatteberg 30.4 (Leif Johansson m.fl.). 10 r. Långsvan vid Årsbäcken, Gunnilbo 21.10 (Per Eriksson).

Lu: 1 m r. Södra Hörken vid Hörksbyn 26.11 (Bertil Rahm).

Arton fynd av sammanlagt 63 ex. ligger klart över genomsnittet sedan mitten av 1970-talet. I år övervägde vårfynd, men så sent som 2016 gjordes enbart höstfynd. För övrigt kan noteras de ovanligt stora höstflockarna i Näsby resp. Gunnilbo.

Thomas Pettersson

Knipa (*Bucephala clangula*)

(17 FD50, 14 FD50, 16 FD50, 18 FD50)

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 111 knipor, kommunvis fördelade: Västerås (3), Hallstahammar (7), Köping (4), Arboga (10), Sala (22), Surahammar (10), Lindesberg (30), Nora (14), Skinnskatteberg (2), Hällefors (9). I december rapporterades sammanlagt ca 55 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (21), Hallstahammar (4), Surahammar (6), Lindesberg (6), Nora (5), Fagersta (3), Hällefors (10). Större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

No: 186 r. Vikern, Viker 27.10 (Anders Carlberg). 120 r. Norasjön, Nora 27.10 (Håkan Lavebratt).

Thomas Pettersson

Salskrake (*Mergellus albellus*) - F1

(554 FD, 591 FD, 765 FD, 1 293 FD)

Förutom vinterfynden, se nedan, observerad 18.3-17.5 och 30.9-29.11. Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (344) resp. efteråret (949): Västerås (91/762), Hallstahammar (52/0), Köping (1/34), Kungsör (2/0), Sala (49/22), Surahammar

(40/72), Lindesberg (54/0), Nora (10/42), Fagersta (40/12), Skinnskatteberg (0/5), Hällefors (5/0). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö 23.10-24.11, som mest 86 honf. r. 4.11 (Robert Ekberg m.fl.).

Kö: 25 r. Västlandasjön, Västra Skedvi, 29.11 (Leo Mäkinen).

Li: 20 (10 mm, 10 ff) r. Ullersättersviken, Värningen, Näsby 4.4 (Johan Wretenberg).

No: 42 r. Norasjön, Nora, 27.10 (Claes Dyst).

Inget sommarfynd (1.6-31.8) gjordes i år. Vinterfynd (1.12-28.2; 1-31.12):

Vä: 2 mm r. Askövikens, V.-Barkarö 1.12 (Robert Ekberg).

Li: 1 par r. Dysjön, Fellingsbro 28.2 (Bo Runesson).

Ännu en höst med ett mycket rikligt uppträdande vid Askövikens med det näst högsta antalet genom tiderna, slaget endast av fjolårets 106 ex. Även i övrigt är höstansamlingarna vid Västlandasjön resp. Norasjön anmärkningsvärda. Anmärkningsvärd är också ansamlingen på våren vid Ullersättersviken och det är faktiskt blott den fjärde lokalen i landskapet som har noterat minst 20 salskrakar på våren – de övriga är Askövikens, Fläcksjön samt Glåpen i Sura.

Thomas Pettersson

Storskrake (*Mergus merganser*)

(9H, 9H, 8H, 14H)

Fjorton (14) säkerställda häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (1), Hallstahammar (1), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (2), Fagersta (3), Hällefors (4). Större (minst 300 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 500 r. Galten vid Stavsholmsskåret, Rytterne 10.11 (Bo Eriksson). Ridöfjärden, Irsta/V.-Barkarö 12-29.11, som mest 500 ex. vid tre tillfällen (Bengt Stridh m.fl.). 300 r. Måholmssundet, Ångsö 22.12 (Thomas Pettersson).

Ha: Freden, Säby 3-9.4, som mest 500 ex. 9.4 (Ulf Carlsson).

Kö: Västlandasjön, Kolsva/V. Skedvi 28.10-17.11, som mest 2 000 ex. 28.10 (Leif Edberg, Leif Johansson). 350 r. Skedvisjön, V. Skedvi 2.11 (Kjell Ekelund).

Ku: Barkarövikens, K. Barkarö 13-18.4, som mest 500 ex. 13.4 (Gunilla Hammarström, Lillebror Hammarström). 300 r. Galten vid Broken, K. Barkarö 6.12 (Bo Eriksson).

Su: 300 r. Glåpen, Sura 1.11 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Fynd under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes av sammanlagt ca 567 fåglar, kommunvis fördelade: Västerås (493), Hallstahammar (3),

Arboga (17), Surahammar (1), Lindesberg (42), Nora (4), Fagersta (3), Hällefors (4). I december sågs sammanlagt ca 2 093 storskrakar, kommunvis fördelade: Västerås (1 269), Hallstahammar (164), Köping (16), Kungsör (303), Surahammar (20), Lindesberg (24), Nora (39), Fagersta (205), Ludvika (2), Hällefors (51). Antalet rapporterade säkerställda häckningar fortsätter att vara lågt i jämförelse med 1980- och 1990-talen. Första rapporterade häckningen från Mälaren sedan 2006. Ansamlingen i Västlandasjön är den största rapporterade i landskapet sedan 2010.

Thomas Pettersson

Småskrake (*Mergus serrator*)

(157 FD, 233 FD, 311 FD, 570 FD)

Observerad 24.3-27.10. Elva (11) säkerställda häckningar (9H, 9H, 8H, 11H):

Fa: 1 f + 6 pulli St. Aspen vid St. Grådånget, Västanfors 26.6-21.7 (Roland Narfström). 1 f + 5 pulli St. Aspen vid Skeppmora, Västanfors 27.6 (Bo Persson). 1 f + 8 IK Åmänningen vid Bockmurholmen, Västervåla 21.7-13.8 (Jan Hellström, Sören Emet). 1 f + 6 IK Åmänningen vid Sullerön Västervåla 26.7 (Staffan Liljeqvist). 1 f + 7 IK L. Aspen vid Skomakarön, Västanfors 5.9 (Bo Persson). Lu: 4 ff med 14+5+6+8 pulli Södra Hörken vid Hörksbyn 24.6-3.8 (Bertil Rahm). 1 f + 2 pulli Norra Hörken 9.8 (Ulf Wiktander).

Hä: 1 f + 4 IK Hänglandstjärnen, Hällefors 22.7 (Karin Bergh).

Dessutom gjordes följande fynd gjordes under häckningstid (1.6-15.8):

Li: 2 honf. Långvattnet, Ramsberg 12.7 (Rickard Jonsson). No: 2 mm + 1 f Åsbofsjön, Nora 2.6 (Anders Carlberg).

Hä: 1 par Sör-Älgen vid Kastenshult, Grythyttan 18.6 (Karin Bergh).

Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (69), Hallstahammar (11), Köping (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (7), Nora (67), Fagersta (230), Skinnskatteberg (4), Ludvika (123), Hällefors (54). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (4), april (214), maj (98), juni (58), juli (86), augusti (17), september (44), oktober (49), november-december (0). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 10 ex. Galten vid Svinskär, Rytterne 18.4 (Ulf Carlsson).

Ett rekordhögt antal säkerställda häckningar!

Thomas Pettersson

Järpe (*Tetrastes bonasia*) – NT/FI

(2H, 8H, 9H, 2H)

Två (2) konstaterade häckningar rapporterade kom-

munvis fördelade på Fagersta (1) och Norberg (1). Arten är rapporterad från sammanlagt 81 lokaler.

Anders Carlberg

Tjäder (*Tetrao urogallus*) - FI

Tre häckningar har rapporterats från Köping (1), Surahammar (1) och Hällefors (1) kommuner och spelade tjäder finns rapporterade från sju platser i Surahammar (2), Nora (3) och Hällefors (2) kommuner. Utöver konstaterade häckningar och spelplatser har tjäder noterats på åtskilliga lokaler där det säkert förekommer ytterligare spel och häckningar.

Anders Carlberg

Orre (*Lyrurus tetrix*) - FI

Två konstaterade häckningar har rapporterats från Surahammars (1) och Lindesbergs (1) kommuner. Tretton spel med minst fem tuppar har rapporterats från Sala (3), Lindesberg (2), Norberg (4), Fagersta (2) och Hällefors (2) kommuner.

Anders Carlberg

Vaktel (*Coturnix coturnix*) - NT

(22 ex., 83 ex., 89 ex., 83 ex.)

Med sedvanlig reservation av att det kan förekomma någon eller några dubbelräkningar blev årets sammanlagda summa 83 spelade vaktlar. Dessa fördelade sig på Västerås (46), Hallstahammar (6), Köping (4), Kungsör (2), Arboga (2), Sala (7), Surahammar (2), Lindesberg (12), Nora (1) och Fagersta (1). Glädjande var återhämtningen efter fjolårets bottennotering (32 ex.). Fynden är som vanligt koncentrerade till landskapets (syd)östliga delar, där Västerås kommun står för mer än hälften av alla observationer. I nordväst saknas rapporter helt av arten.

Anders Carlberg

Smålom (*Gavia stellata*) - NT/FI

(19h, 46h, 35h, 23 h).

Observerad 25.3-13.10. Tjugotre (23) säkerställda eller troliga häckningar rapporterades från Lindesberg (8), Nora (2), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (9) k.r. Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Fa: 21 r. Åmänningen vid Bockmurholmen, Västervåla 14.4 (Jan Hellström m.fl.).

Lu: 20 r. Södra Hörken vid Hörksbyn, Grängesberg 29.7 (Bertil Rahm).

Smålommen håller ställningarna väl inom dess utbredningsområde i landskapets nordvästra delar.

Thomas Pettersson

Storlom (*Gavia arctica*) - FI

(36h, 38h, 64h, 29 h)

Observerad 29.3-31.10. Tjugonio (29) säkerställda eller troliga häckningar rapporterades från Sala (2), Surahammar (2), Lindesberg (7), Örebro (1), Nora (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1), Ludvika (5) och Hällefors (5) kommuner.

Thomas Pettersson

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*) - NT

(7 ex., 12 ex., 15 ex., 8 ex.)

Någon konstaterad häckning rapporterades inte i år. Möjligen tyder fynd under häckningstid på två lokaler att häckningsförsök gjordes där. Fynd under häckningstid (1.5-31.7):

Vä: 1-2 ex. Frövisjön, Skultuna, 1.5-6.6 (Kalle Källebrink m.fl.). 1 ad. Askövikens, V.-Barkarö 29.5 (Torbjörn Hegedüs). Vinterfynd: Vä: 1 ex. Svartån vid Centrum, Västerås 1.1-25.3 (Inger Hedlund m.fl.). 1 ex. Munkängen i Västerås 15.2 (Gunnar Lignell) var möjligen, eller rentav troligen, samma individ som vid Svartån och som i så fall gjorde en kort utflykt. Första genomförda övervintringen sedan vintern 2011/12. I övrigt fåtaligt sedd under flyttningstider, vår (7-8.4) resp. höst (2.8-11.11). Endast åtta (8) bokförda individer i år innebär en fortsatt minskning.

Thomas Pettersson

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

(6 ex., 12 ex., 14 ex., 13 ex.)

En säkerställd häckning: Vä: 1 par med 1 pull. Frövisjön, Skultuna 6.5-7.7 (Johan Karlsson m.fl.). Övriga fynd, sju på våren och ett höstfynd:

Vä: 1 r. Västeråsfjärden vid Norra Björnö, Västerås 1.5 (Johan Brenander, Petter Sahlström). 4 r. Frövisjön, Skultuna 18.5 (Maria Carlson m.fl.).

Su: 1 r. Gnien, Ramnäs 30.4 (Ralf Lundmark).

No: 1 ad. r. Vikern, Nora 1.5 (Anders Carlberg m.fl.). 1 ad. r. Norasjön, Nora 11.5 (Anders Carlberg m.fl.). 1 r. Norasjön 29.9 (Claes Dyst).

Fa: 1 r. Åmänningen vid Framnäs, Västervåla 23.4 (Bo Persson m.fl.). 1 r. St. Aspen, Västanfors 26.4 (Jan Lejdelin m.fl.).

Efter ett mellanår 2018 häckade gråhakedoppingen åter vid Frövisjön. Årssumman innebär en upprykning jämfört med fjolårets låga resultat, 5 ex., men tendensen de senaste 10-15 åren är vikande.

Thomas Pettersson

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

Observerad 20.3-19.11 (6.12). Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö 2.4-12.5, som mest 210 ex. 12.4 och 21.4 (Torbjörn Hegedüs). 55 r. Kungsårafjärden, Kungsåra 13.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: Västlandasjön, Kolsva 2.9-28.10, som mest 150 r. 28.10 (Leif Johansson, Leif Edberg).

Vinterfynd:

Fa: 1 r. St. Aspen, Västanfors 6.12 (Jan Hellström, Roland Narfström).

Thomas Pettersson

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*) - F1

(15h, 13h, 16h, 17h)

Observerad 15.4-19.10. Sjutton (17) häckningar, eller troliga häckningar, på fyra lokaler rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (14), Lindesberg (2), Hällefors (1). Övriga observationer under vår och sommar:

Vä: 1 r. Ridöfjärden vid Sjöboda, Kärrbo 16.4 (Bengt Stridh). 6 ad. r. Mungasjön, Romfartuna 18.4 (Markus Rehnberg). 2 r. Ridöfjärden vid Sjöboda 22.4 (Bengt Stridh).

Ha: 2 r. Freden, Säby 3.5 (Ulf Carlsson).

Ku: 1 r. Barkarövikens, K. Barkarö 17.8 (Maria Barkell).

No: 2 r. Norasjön, Nora 15.4 (Claes Dyst). 2 ad. r. Norasjön 17.4 (Anders Carlberg m.fl.). 2 ad. r. Vikern, Nora 21.4 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 2 r. Norasjön 22.4 (Håkan Lavebratt m.fl.). Fa: 2 r. Åmänningen vid Framnäs, Västervåla 23.4 (Bo Persson m.fl.).

Lu: 1 ad. r. Jan-Matsdammen 3.8 (Bertil Rahm).

Höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Sa: 1 r. Gussjön, Fläckebo 6.10 (Markus Rehnberg). 1 r. Fläcksjön, Fläckebo 19.10 (Jacob Rudhe).

Fa: 1 r. Åmänningen vid Bockmurholmen, Västervåla 14.10 (Bo Persson).

Svarthakedoppingen hankar sig kvar som häckande i Västmanland, men existensen hänger i stort sett på en lokal, Frövisjön. Glädjande med en ny häckningslokal Grythyttan!

Thomas Pettersson

Svarthalsad dopping (*Podiceps nigricollis*) - EN

(0, 0, 1, 1)

Vä: 1 ad. Frövisjön, Skultuna 17.4-24.6 (Pentti J Tatti m.fl.).

En svarthalsad dopping dök upp i Frövisjön och bildade i år par med en svarthakedopping. Veterligen resulterade parbildningen inte i någon flygg avkomma. Detta var femte året i följd som arten noterades vid Frövisjön.

Markus Rehnberg

Vit stork (*Ciconia ciconia*) - EN/F1

(3 ex., 2 ex., 2 ex., 1 ex.)

Su: 1 ad. str. (S) Ramnäs 3.5 (Ralf Lundmark).

Åtminstone enstaka vita storkar har setts nästan årligen sedan slutet av 1980-talet, det stora flertalet under vår och försommar. Deras ursprung kan man nog bara spekulera i, men årets fågel var inte ringmärkt.

Thomas Pettersson

Rördrom (*Botaurus stellaris*) - NT/F1

(29 sj., 56 sj., 43 sj., 40 sj.)

Våren och försommaren 2019 hördes rördrommar böla under perioden 25.3-20.6. Med den sedvanliga reservationen för dubbelräkning eller andra osäkerheter kan sammanlagt 40 bölande hannar bokföras, varav 17 (43 %) vid Mälaren. Kommunvis fördelade sig de bölande rördrommarna enligt följande: Västerås (12), Hallstahammar (4), Köping (5), Kungsör (1), Sala (6), Surahammar (4), Lindesberg (8). Övriga fynd före 31.8 på lokaler där bölande rördrom inte hörts:

Kö: 1 ad. förbif. Rotsjön, Kolsva 27.6 (Leo Mäkinen).

Li: 1 förbif. Sköldberga, Fellingsbro 12.5 (Jan-Erik Malmstigen).

Höst- och vinterfynd (1.1-15.3; 1.9-31.12):

Vä: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö 1.9 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger) resp. 6.9 (Torbjörn Hegedüs). 1 funnen död Askövikens, slagen av rovfågel, 21.9 (Torbjörn Hegedüs).

En liten uppräckning efter bottennappet 2018 med 36 sjungande, men årets siffra är ändå mycket låg i ett tjugouårigt perspektiv. Utvecklingen är förstås fortsatt mycket bekymmersam!

Thomas Pettersson

Gråhäger (*Ardea cinerea*)

(127H, 89H, 23H, 36H)

Sju lokaler med sammanlagt 36 par rapporterade och antalet par fördelade sig kommunvis på Västerås (25), Köping (1), Surahammar (3), Fagersta (6) och Hällefors (1). Under den första vinterperioden (1.1-28.2) sågs ca 14 individer, kommunvis fördelade på Västerås (5), Arboga (1), Surahammar (3), Lindesberg (3), Nora (1), Fagersta (1). I december sågs ca nio (9) gråhäger, kommunvis fördelade: Västerås (4), Hallstahammar (2), Surahammar (2), Fagersta (1). Ingen större (minst 50 ex.) ansamling rapporterades i år. Antalet rapporterade häckningar i år innebär en markant uppräckning efter fjolårets rejäla bottennapp med endast tvenne (2) rapporterade häckningar. Nivåerna de senaste tio åren ligger dock blott på en knapp tredjedel i genomsnitt jämfört med 1990-talet.

Thomas Pettersson

Ägretthäger (*Ardea alba*) - F1

(0 ex., 1 ex., 5 ex., 14 ex.)

Vä: 2 ex. Svartån vid Ekeby, Skultuna 7-13.4 (Håkan Olsson m.fl.). 1-2 ex. Hässlösundet, Irsta 8-28.5 (Stefan Söderberg m.fl.). 1 ex. (gul näbb) Askövikens vid Lövsta, Dingtuna 10.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 ex. Askövikens 27.9 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Ha: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 31.10-3.11 (Ulf Carlsson m.fl.).

Ku: 1 ex. Barkarövikens, K. Barkarö 12-20.8 (Per Jonsson m.fl.).

Su: 1 ex. Östersjön, Sura 13.7 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 ex. Gnien, Ramnäs 14-19.7 (Sören Larsson m.fl.). 1 ex. Gnien 16-18.10 (Sören Larsson m.fl.).

Li: 1 ex. Morskogasjön, Ramsberg 5.5 (Johan Månsson m.fl.) resp. 10.8 (Kjell Ekelund).

Hä: 1 ex. Södra Skomakarsjön och Skatvikens, Grythyttan 3.9 (Karin Bergh & Nils Hultman m.fl.). Återigen en mycket hög årssumma, överträffad endast av de två närmast föregående åren med 16 ex. 2017 och 15 ex. 2018. Dubbelräkning kan inte uteslutas.

Thomas Pettersson

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

Säkerställda häckningar har rapporterats från fyra (4) lokaler i Mälaren med sammanlagt 794 par (Ralf Lundmark). Endast ett vinterfynd gjordes under den första vinterperioden (1.1-28.2):

Vä: 2 r. Kvicksund, Rytterne 20.2 (Kjell Ingeström).

I december sågs sammanlagt ca 30 storskarvar, kommunvis fördelade: Västerås (25), Surahammar (3), Fagersta (2). Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: Askövikens, V.-Barkarö 28.4-20.9, som mest 218 r. 14.9 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Sa: 170 r. Fläcksjön, Fläckebo 23.8 (Eva Johansson, Kalle Källebrink).

Li: 200 str. (N) Hagaberg, Frövi, Näsby 28.4 (Jan-Erik Malmstigen).

Ett rekordhögt antal häckningar.

Thomas Pettersson

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*) - F1

(20H, 34H, 34H, 45H)

Observerad 22.3-6.10. Fyrtiofem (45) säkerställda häckningar har rapporterats, fördelade kommunvis: Västerås (3), Hallstahammar (2), Köping (3), Kungsör (2), Sala (3), Surahammar (4), Lindesberg (4), Nora (1), Norberg (3), Fagersta (11), Skinnskatteberg (8), Hällefors (1).

Thomas Pettersson

Bivråk (*Pernis apivorus*) - NT/F1

(30h, 45h, 60h, 60h)

Observerad 6.5-13.9. Sextio (60) lokaler med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (15), Hallstahammar (2), Köping (1), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (4), Lindesberg (8), Nora (3), Fagersta (7), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (4), Ludvika (1), Hällefors (7). Högre (minst 10 ex.) sträcksummor:

Su: 31 str. (S) Gnien, Ramnäs 2.9 (Ralf Lundmark). Li: 20 str. (S) Nederby, Fellingsbro 4.9 (Bo Runesson).

Fa: 14 str. (SV) Hjortbo, Västanfors 3.9 (Jan Hellström m.fl.).

Antalet lokaler i år med fynd under häckningstid är klart fler än fjolårets bottennapp. Det återstår att se vilket som var tillfälligheter.

Thomas Pettersson

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*) - NT/F1

(77 FD, 108 FD, 138 FD, 154 FD)

Fågeldagarna hade följande kommunvisa fördelning: Västerås (17), Hallstahammar (4), Köping (6), Arboga (2), Sala (11), Surahammar (32), Lindesberg (10), Nora (17), Norberg (4), Fagersta (24), Ljusnarsberg (1), Hällefors (28). Den månadsvisa fördelningen var: januari (20), februari (32), mars (16), april (3), maj (1), juni (1), juli (2), augusti (0), september (2), oktober (23), november (14), december (40). Särskilt anmärkningsvärda fynd under året:

Vä: 3 1K str. (S) Kvicksund, Rytterne 28.10 (Viktor Eriksson, Yonas Ericsson).

Fa: 3 (1 ad., 1 2K, 1 1K) str. (SV) Backgården, Västanfors 2.12 (Jan Hellström, Staffan Liljeqvist).

Hä: 1 par i lämplig häckningsbiotop på en lokal i Grythyttan 28.2. 6 ex. födosökande på ätelplats i Hällefors 28.12 (Nils Hultman).

Dessutom gjordes fyra fynd under perioden 1.5-31.8, men ingen av dessa fåglar bedömdes som adult. Återigen ett rätt högt antal fågeldagar, det tredje högsta sedan vi började mäta 1995. Åtminstone en delförklaring till ökningen på senare år bör vara välbesökta (av både örnar och rapporterande ornitologer) ätelplatser på ett par håll i landskapet.

Thomas Pettersson

Sparvhök (*Accipiter nisus*)

Två (2) säkerställda häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Kungsör (1), Surahammar (1). Högre (minst 10 ex.) sträcksummor:

Fa: 12 str. Backgården, Västanfors 30.9 (Roland Narfström, Staffan Liljeqvist). 13 str. (S) Hjortbo, Västanfors 1.10 (Staffan Liljeqvist m.fl.). 11 str. (S) Backgården 25.10 (Staffan Liljeqvist m.fl.).

Thomas Pettersson

Duvhök (*Accipiter gentilis*) - NT

(3H, 3H, 3H, 4H)

Fyra (4) säkerställda häckningar rapporterades 2019, kommunvis fördelade: Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (2). I övrigt rapporterades adulta fåglar under häckningstid (1.4-30.6) från fem (5) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (2), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (1). Det sammanlagda antalet fågeldagar (-, 349 FD, 413 FD, 313 FD) fördelade sig månadsvis enligt följande: januari (49), februari (20), mars (33), april (25), maj (10), juni (8), juli (9), augusti (23), september (32), oktober (62), november (23), december (19). Återigen ett förhållandevis lågt antal fågeldagar, även om det samtidigt var en marginell ökning från 2018.

Thomas Pettersson

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*) - F1

Observerad 25.3-30.9. Häckningar, säkerställda såväl som troliga (20h, 31h, 46h, 19h), rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Köping (2), Sala (1), Surahammar (2), Lindesberg (4), Nora (1), Fagersta (1). Större (minst 5 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna:

Vä: 5 ex. Bocksjön, Tortuna 1-3.9 (Håkan Johansson m.fl.).

Ha: Strömsvik, Kolbäck 14.8-1.9, som mest 6 ex. (1 m, 1 f, 4 1K) 1.9 (Ulf Carlson). 10 r. (2 2K+ mm + 4 2K+ ff + 4 1K) 18.8 Rallsta, Berg (Jacob Rudhe). 8 r. (1 ad. m + 2 2K+ ff + 1 2K+ f + 4 1K) Rallsta 19.8 (Ulf Carlson, Jacob Rudhe).

Antalet rapporterade häckningar, såväl troliga som säkerställda, ligger fortsatt på en mycket låg nivå efter en drastisk minskning från 2014 till 2015. Det är dock tveksamt om detta speglar en reell populationsnedgång och fyndmaterialet får analyseras mer ingående till en kommande rapport.

Thomas Pettersson

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*) - NT/F1

(284 FD, 331 FD, 310 FD, 235 FD)

Sammanlagt 235 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (114), Hallstahammar (13), Köping (12), Arboga (5), Sala (21), Surahammar (31), Lindesberg (18), Nora (5), Fagersta (14), Skinnskatteberg (1), Ludvika (1). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-februari (0), mars (6), april (41), maj (14), juni (1), juli (0), augusti (6), september (89), oktober (74) november (2), december (2). Inget fynd gjordes således under den första vinterperioden (1.1-28.2). Fynd i december:

Vä: 1 2K+ f Sjöboden, Ängsö 22.12 (Thomas Pettersson).

Kö: 1 honf. Hägersta, Munktorp 28.12 (Kalle Kälbrink).

Sommarfynd (1.6-31.7):

Lu: 1 ad. f Hötjärn 16.6 (Patrik Wikström).

Andelen adulta hannar för respektive period: januari-februari (-), mars-maj 34/59=58%, juni-augusti (2/7=29%), september-november (60/165=36%), december (0/2=0%). Höga (minst 5 ex.) sträcksummor eller större ansamlingar: Sa: 5 (1 m, 4 honf.) r. Österäng, Kumla (Yngve Wiklund). Återigen ett mycket lågt antal fågeldagar, om än marginellt högre än 2018. Andelen adulta hannar var förhållandevis hög (41 %) och följer på en stadig ökning de senaste fem åren, vilket kan indikera en försämrad häckningsframgång där de kommer ifrån.

Thomas Pettersson

Stäpphök (*Circus macrourus*)

(1 ex., 1 ex., 6 ex., 7 ex.)

Vä: 1 3K+ f Lövsta, Dingtuna 21.4 (Niclas Lignell m.fl.). 1 2K Lövsta, Dingtuna 11-12.7 (Robert Ekberg m.fl.)*. 1 1K Rudö, Rytterne 17.9 (Robert Ekberg)*.

Kö: 1 3K+ m str. (N) Köpings hamn, Köping 21.4 (Per Lindh)*.

Su: 1 ad. m str. (S) Gnien 6.9 (Mikael Mälberg).

Li: 1 1K Västvalla, Fellingsbro 30.8 (Johan Wretenberg)*.

Lj: 1 ad. m Rällen 19.4 (Stefan Risberg).

Tillägg:

Fa: 1 ad. m str. (NV) Framnäs, Västervåla 23.4 2017 (Bo Persson)*. 1 1K Djupnäs, Västervåla 15.9 2018 (Thomas Österholm, Jan Hellström)*.

Thomas Pettersson

Ängshök (*Circus pygargus*) - EN/F1

(1h, 0h, 0h, 2 h)

Två säkerställda häckningar rapporterades i år, båda i landskapets östra halv. Ett relativt högt antal fynd i övrigt under häckningstid indikerar att fler häckningsförsök kan ha gjorts. Utöver häckningsfynden har 17 fynd rapporterats under perioden 11.5-3.9. Det är ett relativt lågt antal sett till de senaste tre decennierna, men ändå klart över fjolårets bottenapp med sju (7) fynd.

Vä: 1 f Rälken, Haraker 18.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 honf. Skultuna kyrka, Skultuna 26.5 (Håkan Johansson). 1 ad. m Bergstugan, Romfartuna 28.5 (Petter Sahlström). 1 f Solingstorp, Romfartuna 6.6 (Gunnar Lignell). 1 f Rebro, Tillberga 2.7 (Stefan Karlsson). 1 honf. Igelsta, Romfartuna 21.8 (Kristen Ekman). 1 1K Bocksjön, Tortuna 24.8 (Ulf Hansson, Johan Brenander). 1 1K Bocksjön 1.9 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 honf. Bocksjön 3.9 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Ha: 1 m Säby udde, Kolbäck 4.6 (Henrik Berg).

1 m Kyrkbyåsen, Kolbäck 21.6 (Ola Dahlbom). 1 ad. m Vallberga, Berg 3.8 (Tom Sävström). 1 ad. m Kolbäck 9.8 (Ulf Carlson).

Kö: 1 m Västlandaholm, Västra Skedvi 18.7 (Kjell Ekelund).

Sa: 1 ad. m Sörbo, Kila 8.7 (Yngve Hareland).

Su: 1 ad. m Gnien 27.8 (Mikael Mälberg). 2 (1 ad. m, 1 ad. f) str. (S) Gnien, Ramnäs 2.9 (Ralf Lundmark).

Thomas Pettersson

Obestämd stäpp-/ängshök (*Circus macrourus/pygargus*)

Vä: 1 1K str. (SV) Skattgården, Dingtuna 22.9 (Robert Ekberg).

Thomas Pettersson

Röd glada (*Milvus milvus*) - F1

(3 ex., 5 ex., 14 ex., 12 ex.)

Under året gjordes 21 fynd av sammanlagt 12 individer under perioden 26.2-17.9. Fynden fördelade sig på februari (1), mars (1), april (4), maj (1), juni (2), juli (3), augusti (1) och september (9). Fynden i Himmeta, K. Barkarö, Björskog och Arboga under perioden 3-17.9 bedöms röra samma individ. Samtliga fynd:

Vä: 1 ex. Sörby, Badelunda, Västerås 24.3 (Henry Leinonen, Teodor Carselind). 1 ex. Älvkullen, Västerås 4.4 (Catharina Grabmüller, Eilis Backström). 1 ex. Solingstorp, Romfartuna 15.7 (Gunnar Lignell).

Ha: 1 ex. Strömsholm, Kolbäck 21.5 (Kurt Ager-skov).

Kö: 1 ex. Davids backe, Himmeta 26.2 (Kjell Ekelund). 1 ex. Valla, Himmeta 5.9 (Göran Nilsson, Carina Nilsson). 1 ex. Oppeby, Himmeta 7.9 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund). 1 ex. Valla 8.9 (Fredrik Anmark m.fl.).

Ku: 1 2K+ Norra Hästhagen, Björskog 3.9 (Per Lindh). 1 ex. Åsta, Björskog 8.9 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). 1 ex. Stenvad, Björskog 8.9 (Kjell Ekelund). 1 ex. Österby, K. Barkarö 8.9 (Leif Edberg). 1 ex. Sorby, Björskog 14.9 (Kenneth Nordberg, Tina Nordberg).

Ar: 1 ex. Viby, Arboga 17.9 (Lars Karlsson). Sa: 1 ex. Axholm, Fläckebo 21.4 (Hans-Åke Larsson, Sten-Åke Osbjör). 1 ad. str. (Ö) Ålsvarta, Västerfärnebo 21.4 (Anders Fredricsson).

Su: 1 ad. Gnien, Ramnäs 23.6 (Mikael Mälberg). 1 ex. Gnien 28.7 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 ex. Morskogsjön, Ramsberg 1.8 (Sven-Olof Eriksson).

Ör: 1 ex. Ervallaängarna, Ervalla 2.7 (Albin Mauritzon).

Hä: 1 ex. Vangsviken, Grythyttan 9.6 (Jonny Kvist).

Efter toppåret 2013 har antalet rapporterade röda glador legat tämligen konstant på en högre nivå jämfört med tiden före 2013.

Thomas Pettersson

Brun glada (*Milvus migrans*) - EN/F1

(3 ex., 5 ex., 8 ex., 12 ex.)

Vä: 1 str. (N) Skattgården, Dingtuna 30.6 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg). 1 ex. Solingstorp, Romfartuna 2.8 (Gunnar Lignell). 1 ex. Rastuholmen, Rytterne 2.9 (Sten Ljungars, Monica Ljungars). 1 ex. Askövik, V.-Barkarö 6.9 (Jan Hellstrand, Janne Virking).

Ha: 1 ex. Ekholmen, Kolbäck 7.9 (Per Eriksson, Lena Öling).

Ar: 1 ad. Arboga flygplats, Arboga 6.5 (Fredrik Anmark, Lars Anmark).

Sa: 1 ex. Storsjön, Möklinta 24.4 (Christina Wahlström, Jerry Wiklund). 1 ex. Västerfärnebo 13.5 (Ralf Lundmark).

Su: 1 ex. Lisjö ängar, Sura 4.5 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 str. (SV) Gnien, Ramnäs 28.6 (Mikael Mälberg). No: 1 str. (Ö) Trångbobadet, Nora 14.4 (Håkan Lavebratt).

Fa: 1 ex. St. Grådänget, Västanfors 2.6 (Roland Narfström).

Ännu ett år med många fynd, även om man inte kan utesluta att det i viss utsträckning kan röra sig om samma individer som rör sig över större områden.

Thomas Pettersson

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*) - NT/F1

Åtta säkerställda häckningar med totalt minst 10 boungar rapporterades, samt iakttagelser av adulta fåglar under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning på ytterligare fyra (4) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (6), Hallstahammar (1), Sala (1), Surahammar (3), Skinnskatteberg (1). Större (minst 20 ex.) ansamlingar, samtliga vid Mälaren:

Vä: Granfjärden, Ängsö 21.1-23.2, som mest 62 ex. 8.2 (Robert Ekberg). 22 r. Västeråsfjärden, Västerås 28.1 (Johan Brenander). Askövik, V.-Barkarö 14-31.12, som mest 36 ex. 22.12 (Robert Ekberg).

Ku: 29 r. Galten, K. Barkarö 5.1 (Thomas Harry).

Ett klart lägre antal rapporterades häckningar 2019, jämfört med perioden 2009-2018, något som vi får hoppas är en tillfällighet.

Thomas Pettersson

Fjällvråk (*Buteo lagopus*) - NT

(331 FD, 582 FD, 773 FD, 617 FD)

Sammanlagt 617 fågeldagar med följande månads-

visa fördelning: januari (57), februari (45), mars (85), april (43), maj (2), juni-juli (0), augusti (2), september (71), oktober (161), november (66), december (85). Under den första vinterperioden 1.1-15.2 rapporterades ca 34 fjällvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (5), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (4), Surahammar (3), Lindsberg (4), Fagersta (2). I december rapporterades ca 37 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Hallstahammar (4), Köping (8), Kungsör (1), Arboga (3), Sala (4), Surahammar (4), Lindsberg (3), Nora (1). Inget sommarfynd (16.5-15.8) rapporterades i år och inte heller någon hög (minst 15 ex.) sträcksumma. Antalet övervintrande fjällvråkar tenderar att minska.

Thomas Pettersson

Ormvråk (*Buteo buteo*)

Under den första vinterperioden 1.1-15.2 rapporterades ca 21 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Köping (2), Arboga (3), Sala (1), Surahammar (3), Lindsberg (3). I december rapporterades sammanlagt ca 33 ormvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Hallstahammar (4), Köping (7), Kungsör (1), Sala (7), Surahammar (1), Lindsberg (4), Nora (1). Höga (minst 25 ex.) sträcksummor:

Ar: 25 str. (S) Viby, Arboga 17.9 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Su: 61 str. (SV) Sura skans, Sura 1.10 (Mikael Mälberg).

Fa: 25 str. (N) Smittsbo, Västanfors 19.3 (Jan Hellström m.fl.). 27 str. Smittsbo 14.9 (Leif Lejdelin m.fl.). 39 str. Backgården, Västanfors 30.9 (Roland Narfström, Staffan Liljeqvist).

Även antalet övervintrande ormvråkar tenderar att minska.

Thomas Pettersson

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

(-, 64h, 61h, 52h)

Observerad (3.1-2.4) 3.4-13.11 (4-20.12). En säkerställd häckning:

Vä: 3 1K Askövik, V.-Barkarö 24-30.7 (Torbjörn Hegedüs).

Sammanlagt 52 fåglar under häckningstid (16.4-31.7), flertalet sjungande, rapporterades från 43 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (12 lokaler/16 ex.), Hallstahammar (2/2), Köping (2/2), Arboga (1/1), Sala (8/8), Surahammar (8/11), Lindsberg (3/4), Nora (3/3), Norberg (1/1), Fagersta (1/1), Skinnskatteberg (1/1), Ludvika (1/1), Hällefors (1/1). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Hamre våtmark, Västerås 5.1 (Filip Jansson). 1-2 ex. Berghamra, Västerås 9-20.12 (Gunnar Lignell m.fl.).

Li: 1-2 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 3.1-22.2 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1 ex. Hagaberg, Frövi 4.12 (Jan-Erik Malmstigen).

Antalet vattenrallar under häckningstid minskar fortsatt och årets skörd är endast knappt hälften av vad det var 2006. Nionde året i följd med vinterfynd i Näsby!

Thomas Pettersson

Kornknarr (*Crex crex*) - NT/FI

(40 sj., 94 sj., 99 sj., 47 sj.)

Ingen säkerställd häckning rapporterad i år heller. Sammanlagt hördes 47 revirhävdande fåglar under perioden 21.5-23.7, kommunvis fördelade: Västerås (2), Hallstahammar (7), Köping (1), Arboga (3), Sala (14), Surahammar (4), Lindsberg (9), Nora (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (3). Årsumman är återigen mycket låg, och tillsammans med 2011 den lägsta sedan 2003 (36 ex.). Så sent som 2013 inräknades hela 184 sjungande knarrar. Stora variationer mellan närliggande år är dock inget ovanligt, sett till de senaste 30 åren.

Thomas Pettersson

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*) - VU/FI

(19 ex., 18 ex., 17 ex., 22 ex.)

Samtliga fynd:

Vä: 1-2 sj. Askövik, V.-Barkarö 30.4-8.8 (Robert Ekberg m.fl.). 1 sj. Svartån vid Ekeby, Skultuna 31.5-6.6 (Håkan Olsson m.fl.). 1-3 sj. Frövisjön, Skultuna 5.6-12.7 (Bengt Johansson m.fl.).

Ha: 1 sj. Hamraviken, Kolbäck 16.4 (Ulf Carlsson). 1-2 sj. Utnäs, Säby 29.4-24.6 (Jacob Rudhe m.fl.).

Kö: 1 sj. Norsa, Munktorp 13-17.7 (Göran Nilsson, Carina Nilsson).

Sa: 1-2 sj. Hällsjön, Fläckebo 15-21.5 (Håkan Olsson m.fl.). 1 sj. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo 21-22.5 (Bo Persson m.fl.).

Su: 1 sj. Gnien, Ramnäs 21-30.4 (Mikael Mälberg m.fl.). 1-2 sj. Lisjövik, Sörsjön, Sura 28.4-1.5 (Inger-Marie Carlsen m.fl.). 1 sj. Stenramen, Ramnäs 15.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Gnien 30.6 (Mikael Mälberg).

Li: 1 sj. Morskogasjön, Ramsberg 28.4-15.6 (Mats Andersson m.fl.). 1 sj. Sörbysjön, Fellingsbro 31.5-29.6 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1 sj. St. Lindessjön vid Västantor, Linds 22-6.7 (Mats Andersson m.fl.).

No: 1 sj. Södra Ås, Nora 17.6 (Anders Carlberg).

Sammanlagt 22 sjungande är förvisso en högre siffra än förra årets 15, men är fortfarande ett lågt antal i jämförelse med t.ex. de betydligt högre antalen runt millennieskiftet. Tendensen sedan dess är tydligt negativ.

Thomas Pettersson

Rörhöna (*Gallinula chloropus*)

Observerad (1-4.1) 4.4-27.12. Nio (9) säkerställda häckningar, kommunvis fördelade på Västerås (8) och Köping (1). Därutöver iakttagen under häckningstid (16.5-31.8) på ytterligare sju (7) lokaler, kommunvis fördelade på Västerås (6), Fagersta (1). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Svartån vid Bryggargården, Västerås 1-4.1 (Inger Hedlund m.fl.). 1-2 1K Berghamra, Västerås 13-27.12 (Richard Lager m.fl.). Vinterfynd görs inte varje år.

Thomas Pettersson

Sothöna (*Fulica atra*)

Observerad (1.1) 21.3-27.10. Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från två lokaler:

Vä: Frövisjön, Skultuna 30.3-5.4, som mest 68 ex. 30.3 (Fredrik Engström m.fl.) resp. 11-20.8, som mest 75 ex. 20.8 (Berndt Söderlund).

Lu: Jan-Matsdammen 24.8-14.9, som mest 54 ex. 8.9 (Bertil Rahm).

Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås 1.1 (Petter Sahlström m.fl.).

Tillgängliga data antyder att sothönan har minskat i antal som häckande i Västmanland, mer eller mindre kontinuerligt sedan millennieskiftet.

Thomas Pettersson

Trana (*Grus grus*) - FI

Under året har 27 häckningar eller troliga häckningar rapporterats från Västerås (6), Sala (3), Surahammar (8), Lindsberg (4), Nora (3), Fagersta (1), Ludvika (1) och Hällefors (1) kommuner. Höga (minst 500 ex.) sträcksummor:

Su: 1780 str. (SV) Sura skans, Sura 1.10 (Mikael Mälberg).

Fa: 616 str. Backgården, Västanfors 1.10 (Jan Lejdelin). 1274 str. (SV) Backgården, Västanfors 3.10 (Jan Hellström, Leif Lejdelin, Roland Narfström).

Största antal rastande tranor rapporterades från Sala: 650 r. Saladammslätten, Sala 11.9 (Kalle Källebrink).

Lillebror Hammarström

Strandskata (*Haematopus ostralegus*) - NT

(74 FD, 146 FD, 200 FD, 189 FD)

Säkra och troliga häckningar har rapporterats från tre lokaler.

Vä: 1 ad. + 1 pull. Flässjan, Rytterne, 5.7 (Sten Ljungars, Kent Carlsson).

Li: 2 ad. (paring) Stora Lindessjön, Linds, 1.5 (gm. Jan-Erik Malmstigen).

No: 1 par med 2 1K Södra Ryssholmen, Norasjön, Nora 14.4-22.7 (Anders Carlberg m.fl.) ad. (permanent revir) Södra Ryssholmen, Norasjön, Nora 23.5 (Anders Carlberg).

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (66), Hallstahammar (20), Köping (22), Kungsör (10), Surahammar (1), Lindsberg (25), Nora (45). Månadsvis fördelning: mars (3), april (67), maj (47), juni (26), juli (42), augusti (4). Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 5 ad. Amundgrund, Västerås 30.6 (Håkan Johansson). 5 ex. Blåsbo, Västerås 18.7 (Pentti J Tatti). Ha: 18 str.(N) Sävholmen, Kolbäck, 10.5 (Ulf Carlsson).

Ku: 6 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö 22.7 (Jacob Rudhe).

Jörgen Lindberg

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*) - VU

Kommunvis fördelning av 293 FD100: Västerås (159), Hallstahammar (25), Köping (2), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (29), Surahammar (58), Lindsberg (17). Månadsvis fördelning: februari (8), mars (58), april (18), juni (1), juli (23), augusti (74), september (36), oktober (75). Den största ansamlingen: Vä: 1100 r. Frövisjön, Skultuna, 24.7 (Janne Virking).

Jörgen Lindberg

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*) - FI

(8h, 8h, 5h, 0h)

Inga häckningar eller troliga häckningar har rapporterats. Årets största ansamling noterades i Hallstahammar: 208 r. Bolunda, Kolbäck, 28.5 (Ulf Carlsson).

Jörgen Lindberg

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

(11, 31, 50, 44)

Vä: Frövisjön, Skultuna; 7 fynd á minst 10 ex. 20.8-18.10 (Berndt Söderlund m.fl.). Övriga fynd: 1 r. Lövsta-pumpen, Askövik, Dingtuna, 7.6 (Anders Dahllöv). 2 str. (SV) Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne, 5.8 (Johan Mellquist). 2 ad. str. (SV) Kvicksund, Rytterne, 7.8 (Ralf Lundmark m.fl.). 4 ex. Skattgården, Dingtuna, 8.8 (Marjatta Ericson). 1 1K r. Hässlösundet, Irsta 23.8 (Thomas Pettersson). 1 ex. lockläte, Rudö, Rytterne 24.9 (Pontus Lindberg).

Ha: 2 str. (SV) Rallsta, Berg, 24.8 (Ulf Carlsson). Ku: 1 ad. str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö 11.8 (Jacob Rudhe). 13 str. (SV) samma lokal 12.8 (Jacob Rudhe).

Sa: 27+20+7 ad. str. (SV) Stora Mörtholmen, Fläcksjön, Fläckebo, 23.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: Gnien, Ramnäs; 5 fynd á 54 ex. 19.8-25.10

(Ralf Lundmark, Mikael Mälberg). Övriga fynd: 1 str. (S) Västersjön, Sura, 9.8 (Ralf Lundmark). 15 str. (S) Åsen, Ramnäs, 21.8 (Ralf Lundmark).

Li: 1 str. Sällingsjön, Fellingsbro, 29.9 (Mattias Rudenvall).

No: Södra Ås, Nora; 3 fynd å 48 ex. 13-22.8 (Anders Carlberg). Övriga fynd: 20 str. (SV) Nora, 16.8 (Anders Carlberg). 1 ex. Kungsgatan 48, Nora, 25.8 (Håkan Lavebratt).

Fa: Bockmurholmen, Västervåla; 5 fynd å 62 ex. 21.7-13.8 (Jan Hellström m.fl.). Backgården, Väst-anfors 5 fynd å 85 ex. 20-21.8 (Jan Hellström, Leif Lejdelin). Övriga fynd: 1 str. (S) Floda, Ängelsberg, Västervåla, 1.8 (Staffan Liljeqvist). 1 str. (S) Slåterön, Lilla Aspen, Västansfors, 11.8 (Bo Persson).

Jörgen Lindberg

Större strandpipare (*Charadrius hiaticula*)

(131 FD, 276 FD, 915 FD, 288 FD)

Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (247), Hallstahammar (11), Köping (1), Surahammar (28) och Hällefors (1). Den månadsvisa fördelningen är följande: mars (4), april (11), maj (75), juni (41), juli (11), augusti (106), september (17) och oktober (23). Ingen större (minst 50 ex.) ansamling har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*)

(31h, 30h, 16h, 11h)

Elva häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (1), Lindesberg (1), Nora (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). Utanför häckningstid föreligger 86 fågeldagar fördelade på perioderna 14-30.4 (83) och 1.8-20.8 (3) samt kommunvis: Västerås (50/1), Hallstahammar (2/0), Köping (11/0), Sala (6/0), Surahammar (0/2), Lindesberg (1/0), Nora (2/0), Fagersta (6/0), Skinnskatteberg (2/0), Ludvika (1/0) och Hällefors (2/0).

Jörgen Lindberg

Småspov (*Numenius phaeopus*)

(102 FD, 148 FD, 115 FD, 169 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (25), Hallstahammar (10), Köping (11), Kungsör (6), Sala (13), Surahammar (54), Lindesberg (1), Nora (6), Fagersta (40), Skinnskatteberg (1), Ludvika (1) och Hällefors (1). Månadsvis fördelning: april (1), maj (81), juni (1), juli (12) och augusti (74). Större (minst 10 ex.) flockar:

Su: 29 str. (SV) Högbymaden, Gnien, Ramnäs 17.8 (Robert Lager).

Fa: 15 ex. Semla, Västansfors, 12.5 (Anders Lundin). 15 str. (SV) Backgården, Västansfors, 22.8 (Jan Hell-

ström, Staffan Liljeqvist, Anders Lundin m.fl.).

Jörgen Lindberg

Storspov (*Numenius arquata*) - EN

(32h, 35h, 11h, 5h)

Fem häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Köping (1), Surahammar (2), Lindesberg (1) och Fagersta (1). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats under året.

Jörgen Lindberg

Myrspov (*Limosa lapponica*) - VU/FI

(205 ex, 534 ex, 478 ex, 131 ex)

Vårfynd (3 fynd å 3 ex.):

Vä: 1 2K+ Lövestaspången, Dingtuna 21.4 (Niclas Lignell). 1 ad. r. Lövsta-pumpen, Askövikens, 8.5 (Jan Hellstrand, Pentti J Tatti). 1 ad. m. r. Lövsta-pumpen, 22.6 (Åsa Ekberg, Robert Ekberg).

Höstfynd (9 fynd å 129 ex.):

Vä: 1 str. (SV) Kvicksund, Rytterne, 7.8 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 20.8 (Berndt Söderlund). 4 ex. Askövikens, Västerås-Barkarö, 31.8 (Pentti J Tatti m.fl.).

Ha: 6 str. (SV) Klovstenen, Kolbäck, 26.8 (Ulf Carlsson).

Su: 16 str. (SV) Persboviken, Ramnäs 10.8 (Mikael Mälberg). 17 ad. str. (S) Gnien, Ramnäs, 19.8 (Ralf Lundmark). 2 1K str. (S) Gnien, 23.8 (Ralf Lundmark).

Fa: 22 str. (SV) Östra Uggelbo, Västansfors 23.8 (Bo Persson).

No: 60 str. (SV) Södra Ås, 18.8 (Anders Carlberg).

Jörgen Lindberg

Rödspov (*Limosa limosa*) - EN

(5 ex., 8 ex., 7 ex., 4 ex.)

Vä: 1 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna, 23.6 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg). 1 1K Lövsta-pumpen, 13.9 (Staffan Öström).

Sa: 1 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 13.5 (Ralf Lundmark).

Fynd av rödspov uppvisande karaktärer för rasen *Limosa limosa islandica*, s.k. "isländsk" rödspov.

Vä: 1 1K r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna, 26.9-19.10 (Janne Virking m.fl.).

Jörgen Lindberg

Roskarl (*Arenaria interpres*) - EN

(8 ex., 6 ex., 4 ex., 2 ex.)

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna 9.5 (Joachim Karlsson). 1 r. Frövisjön, 11.5 (Håkan Lavebratt).

Jörgen Lindberg

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

(7, 7, 13, 13)

Ku: 5 ad. str. (SV) Kungsudden, Kungs Barkarö 11.8 (Jacob Rudhe). 1 str. (SV) Kungsudden 12.8 (Jacob Rudhe).

Su: 5 str. (SV) Persboviken, Ramnäs 10.8 (Mikael Mälberg). 9 1K str. (S) Gnien, Ramnäs 19.8 (Ralf Lundmark). 8 str. (S) Gnien 21.8 (Ralf Lundmark). 4 str. (S) Gnien 23.8 (Ralf Lundmark). 1 1K r. Högbymaden, Gnien 23.8 (Ralf Lundmark).

Fa: 29 str. (SV) Backgården, Västansfors 21.8 (Leif Lejdelin m.fl.). 7 str. (S) Backgården 21.8 (Leif Lejdelin). 12 str. (SV) Backgården 21.8 (Jan Hellström, Sören Emet). 10 str. (SV) Backgården 21.8 (Jan Hellström, Sören Emet). 11 str. (SV) Backgården 22.8 (Jan Hellström m.fl.).

No: 1 str. (SV) Södra Ås 18.8 (Anders Carlberg).

Jörgen Lindberg

Brushane (*Calidris pugnax*) - VU/FI

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: max 200 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 24.4-7.5 (Janne Virking m.fl.). Max 80 r. Rudö, Rytterne 27.4-5.5 (Åsa Ekberg m.fl.). Max 100 r. Frövisjön, Skultuna 1-10.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 70 r. Askövikens 4.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Max 85 r. Frövisjön 4-7.9 (Johan Södercrantz m.fl.).

Jörgen Lindberg

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

(3 ex., 13 ex., 10 ex., 5 ex.)

Vä: Max 4 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 21-27.5 (Pentti J Tatti m.fl.). 1 r. Lövsta-pumpen 30-31.5 (Robert Ekberg m.fl.).

Jörgen Lindberg

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

(28 FD, 42 FD, 97 FD, 32 FD)

Vä: 1 ad. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 9-10.5 (Mats Magnussen m.fl.). 16 ex. str. (SV) Askövikens, V.-Barkarö 19.8 (Robert Ekberg). 1 1K r. Frövisjön, Skultuna 23.8 (Janne Virking m.fl.). 1-2 ad. r. Frövisjön 25-27.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 1K r. Frövisjön 28.8 (Bo Persson).

Su: 1 ad. r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 10-13.7 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 ad. r. Högbymaden 16.7 (Sören Larsson, Mikael Mälberg). 2 ad. r. Högbymaden 19.8 (Ralf Lundmark). 1 1K r. Högbymaden 20.8 (Bo Persson).

Jörgen Lindberg

Mosnäppa (*Calidris temminckii*)

(141 FD, 248 FD, 172 FD, 193 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås

(161), Hallstahammar (2), Köping (7), Surahammar (13), Nora (5) och Hällefors (5). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 16 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 18.5 (Pentti J Tatti m.fl.). 18 r. Lövsta-pumpen 22.5 (Jörgen Lindberg m.fl.). 10 r. Lövsta-pumpen 24-25.5 (Pentti J Tatti m.fl.).

Jörgen Lindberg

Kärrensäppa (*Calidris alpina*)

Antalet rapporterade fynd var lågt, faktiskt det lägsta antal som har rapporterats under 2000-talet. Störst antal (fler än 20 ex.) noterades vid Frövisjön i Skultuna, där som mest 24 ex. rastade den 25.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Markus Rehnberg

Småsnäppa (*Calidris minuta*) - FI

(40 FD, 37 FD, 49 FD, 24 FD)

Vä: 1-2 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 21-25.5 (Christina Bredin m.fl.). 1 ex. Lövsta-pumpen 27.5 (Curt Folkstedt). 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna 15-16.7 (Bernt Larsson, Olle Svensson). 1-2 r. Frövisjön 22.8 (Jan Hellstrand, Janne Virking). 1 1K r. Frövisjön 15.9 (Bernt Larsson).

Su: 2 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 10-11.7 (Mikael Mälberg). 2 ex. Högbymaden 16.7 (Sören Larsson). 1-2 r. Högbymaden 19-21.7 (Jan Hellström m.fl.).

Jörgen Lindberg

Morkulla (*Scolopax rusticola*)

Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Su: 1 r. Sura golfbana, Sura 3.2 (Mikael Mälberg).

Jörgen Lindberg

Dvärgbeckasin (*Limnocyptes minimus*)

(40 FD, 50 FD, 39 FD, 56 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (30), Hallstahammar (2), Köping (4), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (5), Nora (5), Fagersta (3), Ludvika (1) och Hällefors (2). Den månadsvisa fördelningen var: januari-mars (0), april (32), maj (15), juni-augusti (0), september (5), oktober (4), november-december (0).

Jörgen Lindberg

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*) - NT

(11 ex., 10 ex., 18 ex., 16 ex.)

Vä: Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna: 1 sp. 8.5 (Jan Hellstrand). 1 sp. 10.5 (Jacob Rudhe m.fl.). 1 sp. 13.5 (Peter Josefsson m.fl.).

Sa: 1 sp. Nötmyran, Västerfärnebo 14.5 (Ralf Lundmark).

Su: 1-2 sp. Gnien, Ramnäs 10-14.5 (Sören Larsson m.fl.).

No: 1-2 ex. sp. Södra Ås våtmark 6-7.5 (Anders Carlberg).

Nb: 1 r. Årnebo 28.9 (Jan-Olov Lundeqvist).

Fa: 1 r. Backgården, Västanfors 25.4 (Jan Hellström m.fl.).

Hä: 1 ex. Hammarn, Grythyttan 12.5 (Bengt Andersson).

Jörgen Lindberg

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: max 140 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 4-15.4 (Robert Ekberg m.fl.). 54 ex. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö 21.4 (Torbjörn Hegedüs). Max 75 r. Frövisjön, Skultuna 20-21.9 (Pentti J Tatti m.fl.).

Su: 50 r. Gnien, Ramnäs 19.4 (Mikael Mälberg). 50 r. Lisjö ängar, Sura 24.10 (Mikael Mälberg).

Li: 50 r. Sjömosjön, Fellingsbro 21.4 (Johan Wretenberg).

Jörgen Lindberg

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*) - F1

(21 ex., 11 ex., 5 ex., 9 ex.)

Vä: 1 ad. f. Frövisjön, Skultuna 8.5 (Leif Johansson). 2 i par r. Frövisjön 31.5-1.6 (Bernt Larsson m.fl.). 3 r. Frövisjön 2.6 (Berndt Söderlund m.fl.). 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 5.6 (Pentti J Tatti m.fl.). 2 ad. i par r. Frövisjön 6.6 (Håkan Johansson).

Jörgen Lindberg

Drillsnäppa (*Actitis hypoleucos*) - NT

Årets första observation gjordes vid Skansen, Nygård, Grythyttan i Hällefors den 18 april (Kerstin Abrahamsson). Den båda sista observationerna gjordes vid Stora Grådänet i Västanfors (Roland Narfström) samt vid Sällingsjön i Fellingsbro (Mattias Rudenvall) den 29 september. Ingen större ansamling med minst 10 ex. finns rapporterade.

Jörgen Lindberg

Skogssnäppa (*Tringa ochropus*)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 13 r. Rudö, Rytterne 21.4 (Robert Ekberg).

Sa: 14 r. Gussjöbäck, Fläckebo 8.4 (Kalle Källebrink).

Hä: 45 r. Grythyttvikens, Grythyttan 7.5 (Karin Bergh, Gunde Persson, Maria Flykt m.fl.).

Jörgen Lindberg

Rödbena (*Tringa totanus*)

(4h, 7h, 8h, 19h)

Nitton häckningar eller troliga häckningar har

rapporterats från Västerås (14), Hallstahammar (4) resp. Surahammars (1) kommuner. Större ansamlingar med fler än 10 ex har endast rapporterats från Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna. Här noterades som mest 28 ex. den 10 juni (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Jörgen Lindberg

Dammsnäppa (*Tringa stagnatilis*)

(0 ex., 1 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ad. r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 7-10.5 (Jacob Rudhe m.fl.)

Jörgen Lindberg

Grönben (*Tringa glareola*)

Fyra häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Surahammar (2), Fagersta (1) och Hällefors (1). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):

Vä: Max 300 r. Frövisjön, Skultuna 4-12.5 (Håkan Johansson m.fl.).

Su: Max 148 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 10-12.7 (Mikael Mälberg, Lennart Eriksson R).

Jörgen Lindberg

Svartsnäppa (*Tringa erythropus*) - NT

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: 53 ad. r. Frövisjön, Skultuna 10.6 (Pentti J Tatti). 20 r. Frövisjön 21.6 (Bernt Larsson).

Jörgen Lindberg

Gluttsnäppa (*Tringa nebularia*)

En (1) trolig häckning har rapporterats från Hällefors. Inga större (minst 40 ex.) ansamlingar har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Tretåig mås (*Rissa tridactyla*) - EN

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 8 ex.)

Vä: 1 ad. + 4 1K str. (V) Kvikksund, Rytterne 28.10 (Viktor Eriksson, Yonas Ericsson). 1 1K födosökande Kvikksund 3.11 (Viktor Eriksson m.fl.). 2 1K str. (V) Kvikksund 9.11 (Jacob Rudhe, David Liderfelt). Under 2000-talet har sex fynd av tretåig mås gjorts i landskapet. Senast det begav sig var 2015 då arten noterades i Nora.

Markus Rehnberg

Skrattmås (*Chroicocephalus ridibundus*) - NT

Säkra eller troliga häckningar har rapporterats från 13 lokaler i Västerås (3), Sala (1), Hallstahammar (1), Surahammar (3), Köping (1), Fagersta (1), Lindesberg (1), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1). Att försöka bedöma hur många par som häckar i landskapet är utifrån rapporteringen nästan ogörligt. Skrattmåsen har minskat i landskapet, men frågan

är om det är riktigt så dåligt som det verkar? Antalet fynd som görs under vintern hänger mycket ihop med hur vintern kommer att gestalta sig. Blir inledningen av vintern (i december) mild kan många skrattmåsar välja att dröja sig kvar, inte minst i Västeråsfjärden. Kicker sedan vintern in burkar landskapet ganska snart tömmas och ganska få håller sig kvar längre än till mitten av januari.

Markus Rehnberg

Dvärgmås (*Hydrocoloeus minutus*)

Årets uppträdande inföll mellan 18 april och 23 oktober. Likt närmast föregående år görs merparten av fynden i anslutningen till Mälaren eller vid slättsjöar i landskapets östra kommuner. Många dvärgmåsar noterades till exempel vid Frövisjön i Skultuna under häckningstid, men inga häckningar tycks ha blivit genomförda där.

Markus Rehnberg

Fiskmås (*Larus canus*) - NT

Utöver fynd under vintern har inget särskilt anmärkningsvärda noterats under året. I januari och februari rapporterades flera fynd om enstaka fiskmåsar från Västerås hamn med omnejd. Det enda övriga fyndet under samma period gällde en (2k+) fiskmås vid Grythyttvikens i Grythyttan den 22.1 (Gunde Persson). Under december noterades fiskmås från spridda platser i Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Köping, Fagersta och Nora kommuner. Särskilt anmärkningsvärt var 100 förbiflygande

fiskmåsar vid Munkängen, Västerås den 13.12 (Staffan Liljeqvist m.fl.).

Markus Rehnberg

Havstrut (*Larus marinus*) - VU

En häckning har rapporterats från Skorvflisen, Blacken, Rytterne, där ett ruvande par noterades den 26 april (Catharina Grabmüller). I januari och februari rapporterad framför allt från Västerås, men enstaka fynd även gjorda i Köping och Fagersta. Följande noteringar om större (fler än 10 ex.) ansamlingar har gjorts under året:

Vä: max 27 r. Västeråsfjärden, Västerås, 6-17.3 (Pentti J Tatti m.fl.).

Fa. 11 r. Stora Aspen, Västanfors, 18.3 (Bo Persson).

I december 13 fynd rörande enstaka fåglar vid Ångkraftverket och Lögarängen i Västerås (Janne Virking m.fl.).

Markus Rehnberg

Gråtrut (*Larus argentatus*) - VU

Fynd med fler än 300 ex. har rapporterats från följande lokaler:

Vä: Västeråsfjärden, Västerås; max 2000 ex.

1.1-17.3 (Markus Rehnberg m.fl.) samt max 1000 ex. 24.10-17.12 (Jacob Rudhe m.fl.). Frövisjön, Skultuna; max 400 ex. 21-29.3 (Berndt Söderlund m.fl.). Gryta soptipp, Västerås; 1000 ex. 3.4 (Pentti J Tatti) samt 300 ex. 31.12 (Markus Rehnberg). Bocksjön, Tortuna; max 500 ex. 22.12 (Johan Karlsson, Thomas Pettersson).

Kö: Köpings hamn; max 300 ex. 1-6.1 (Peter Ekelund m.fl.).

I övrigt har inga särskilt intressanta observationer förmedlats.

Markus Rehnberg

Silltrut (*Larus fuscus*) - VU

(20 FD, 32 FD, 32 FD, 17 FD)

Vä: 1 ad. [L. f. fuscus] r. Frövisjön, Skultuna 2.5 (Lars Thornberg). 1 ad. [L. f. fuscus] str. (V) Kvikksund, Rytterne 21.9 (Johan Mellquist).

Ha: 1 ad. [L. f. fuscus] r. Sävholmen, Kolbäck 7.4 (Ulf Carlson).

Su: 1 ad. [L. f. fuscus] r. Sörsjön, Sura 26.4 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 ex. Sänkmossen, Västanfors 24.4 (Staffan Liljeqvist m. fl.). 1 ad. [L. f. fuscus] r. Stora Aspen, Västanfors 5-8.5 (Roland Narfström m. fl.). 1 ad. r. Backgården, Västanfors 22.8 (Jan Hellström m. fl.). Li: 2 r. Råsvalen, Lindes 3.5 (Mats Andersson, Ally Andersson). 2 ad. r. Råsvalen, 21.10 (Mats Andersson, Ally Andersson).

No: 1 ad. str. (N) Vikern, Nora 3.5 (Anders Carlberg). 2 ad. Södra Ås, Nora 20.5 (Anders Carlberg).

Ett förhållandevis lågt antal observationer och individer!

Markus Rehnberg

Skräntärna (*Hydroprogne caspia*) - NT

(101 FD, 31 FD, 19 FD, 46 FD)

Vä: Asköviken; 15 fynd á 24 ex (29 FD). I övrigt: 1 ex. Kvikksund, Rytterne 5.6 (Kjell Ingeström). 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna 9.6 (Bernt Larsson). 1 r. Frövisjön, 30.6 (Fredrik Johansson). 1 ad. r. Västeråsfjärden, Västerås 28.7 (Pentti J Tatti).

Sa: 1 ad. Fläcksjön, Fläckebo 17.7 (Jacob Rudhe).

Ha: 1 ad. Klovstenen, Kolbäck 31.7 (Ulf Carlson). Su: 3 ad. str (S) Glåpen, Sura 30.4 (Ralf Lundmark). 1 str. (N) Ramnäs, 1.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien, Ramnäs 13.7 (Mikael Mälberg).

Ku: 2 str. (SV) Kungsudden, K Barkarö 22.7 (Jacob Rudhe). 1 ad. str. (SV) Kungsudden, 19.8 (Jacob Rudhe).

Kö: 1 ex. Krutkällaren, Munktorp 1.5 (Peter Ekelund m.fl.).

Li: 2 ex. Sjömosjön, Fellingsbro 1.5 (Johan Andersson, Per Andersson).

I jämförelse med åren innan ett litet skutt uppåt. Detta mycket tack vare många fynd i Askövik. Från den klassiska lokalen Nyckelgrundet i Hjälmaran har inga specifika fynd rapporterats till rrk Västmanland. Av tråkig gammal vana (?) väljer rapportörerna i Hjälmaran väldigt ofta att rapportera sina fynd på den ospecifika slasklokalen "Storhjälmaren". Tacksamt då att det ibland väljs att kommentera och förmedla en något mer specifik lokal som ofta är just Nyckelgrundet. Under 2019 noterades som mest 52 skrântårnor på "Storhjälmaren" den 8 augusti. I kommentaren anges "Flest på Nyckelgrundet, minst 15 juv.).

Markus Rehnberg

Fisktärna (*Sterna hirundo*)

Under året observerad mellan 12 april och 26 augusti. Större (fler än 100 ex.) antal har rapporterats vid två tillfällen från Kvikksund i Rytterne. Båda gällande sträckande fåglar i månads-skiftet juli och augusti. Säkra eller troliga häckningar har under året endast rapporterats från sju lokaler. Inget av fynden rör större kolonier. Utifrån det material som kommer rapportkommittén till del går det inte att göra någon vettig bedömning om hur det står till med landskapets fisktårnor. Tyvärr!

Markus Rehnberg

Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

(28, 43, 54, 37)

Totalt under året gjordes 37 fynd om 444 ex. Huvuddelen av dessa (34 fynd å 435) noterades i samband med artens vårflytt, tidsmässigt mellan 25 april och 28 maj. Resterande fynd (3 fynd å 9 ex.) gjordes mellan 22 juli och 4 augusti. Detta är en tämligen normal fyndbild, med betydligt fler fynd i samband med den nordliga än med den sydliga flytten. Nedan redovisas samtliga fynd:

Vä: 6 förbifl. Blacken, Rytterne 29.4 (Ralf Lundmark). 4 r. Granfjärden, Ångsö 30.4 (Pontus Lindberg). 3 r. Granfjärden 1.5 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 ad. förbifl. Ångkraftverket, Västerås 9.5 (Mattias Nordlund). 9 str. (NO) Västeråsfjärden, Västerås 12.5 (Pentti J Tatti). 1 r. Frövisjön, Skultuna 14.5 (Johan Södercrantz). 3 r. Hässlösundet, Irsta 28.5 (Stefan Söderberg). 6 str. (V) Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne 5.8 (Johan Mellquist). 1 str. (V) Kvikksund, Rytterne 7.8 (Johan Karlsson, Pontus Lindberg). Sa: 6 r. Hällsjön, Fläckebo 5.5 (Håkan Johansson). 4 str. (N) Nötmyran, Västerfärnebo 14.5 (Ralf Lundmark).

Ha: Sävholmen, Kolbäck; 3 fynd å 52 ex. 29.4-13.5 (Ulf Carlsson).

Su: Glåpen, Sura; 6 fynd å 243 ex. 25.4-10.5 (Ralf Lundmark m.fl.). 8 str. (N) Lisjö ängar, Sura 9.5 (Sören Larsson).

Fa: Framnäs, Västervåla; 3 fynd å 8 ex. 27.4-4.5 (Staffan Liljeqvist m.fl.) 3 str. (NV) Stora Aspen, Västanfors 26.4 (Roland Narfström). 7 r. Lilla Aspen, Västanfors 10.5 (Bo Persson). 8 r. Backgården, Västanfors 19.5 (Sören Emet, Jan Hellström). 2 str. (S) Floda, Ängelsberg, Västervåla 22.7 (Staffan Liljeqvist).

Li: 5 r. Ullersättersviken, Hagaberg, Frövi, Näsby 13.5 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 43 (8 + 35) str. (NV) Trångbobadet, Nora 10.5 (Anders Carlberg). 6 str. (NO) Södra Ås våtmark, Nora 18.5 (Håkan Lavebratt, Magdalena Wennberg Lavebratt). 1 r. Norasjön, Nora 20.5 (Peter Bernövall).

Lu: 2 r. Hörksbyn, Grängesberg 10.5 (Bertil Rahm). 6 r. Hörksbyn 11.5 (Bertil Rahm).

Hä: 5 förbifl. Mången, Hällefors 16.5 (Kjell Ståhlberg). 1 r. Björskogsås, Grythyttan 21.5 (Nils Hultman).

Markus Rehnberg

Svarttärna (*Chlidonias niger*) - VU

Fynd endast från landskapets östra kommuner och i år med ett uppträdande som inföll mellan 27 april och 15 augusti. Tidsmässigt helt normalt. 34 häckningar har i år rapporterats från två lokaler, nämligen Askövik (32) och Gnien (2). Dessa häckningar resulterade i 25 flygga ungar, vilket motsvarar cirka 0,7 flygga ungar per häckning. Från Fläcksjön har det under året rapporterats om ganska stora antal (max 50). Detta skulle kunna indikera att en ganska stor population fortfarande finns där. Tyvärr är dock rapporteringen därifrån väldigt knapphändig och det finns inga rapporter som talar om något högre häckningskriterier än "obs i häcktid, lämplig biotop". Skulle vi få önska något till kommande år, då skulle det vara en bättre bevakning och dokumentation av svarttärnorna vid Fläcksjön. Nedan presenteras samtliga fynd utanför häckningslokalerna.

Vä: Max 37 r. Västeråsfjärden, Västerås 29.4-12.5 (Pentti J Tatti m.fl.). 2 r. Lilla Blacken, Rytterne 29.4 (Ralf Lundmark). Max 11 r. Frövisjön, Skultuna, 30.4-12.7 (Håkan Johansson m.fl.). 1 r. Granfjärden, Ångsö 1.5 (Petter Sahlström). 2 ad. Hässlösundet, Irsta 13.5 (Markus Rehnberg). 1 ad. Skultunasågen, Skultuna, 12.6 (Håkan Olsson). 1 ex. Gångholmen, V.-Barkarö 13.6 (Stefan Berg).

Sa: Max 50 ex. Fläcksjön, Fläckebo 29.4-17.7 (Berndt Söderlund m.fl.).

Ha: 2 str. (SV) Klovstenen, Kolbäck 2.8 (Ulf Carlsson).

Su: 4 fynd å 18 ex. Glåpen i Sura 10-18.5 (Sören Larsson m.fl.).

Markus Rehnberg

Kustlabb (*Stercorarius parasiticus*) - NT

(1 ex., 4 ex., 2 ex., 3 ex.)

Su: 1 str. (N) Sörby, Ramnäs 30.6 (Mikael Mälberg). 1 1K str. (S) Gnien, Ramnäs 23.8 (Ralf Lundmark). Fa: 1 r. Bockmurholmen, Västervåla 13.8 (Jan Hellström m.fl.).

Det är ovanligt med fynd i juni, men annars ett ganska normalt uppträdande.

Markus Rehnberg

Fjälllabb (*Stercorarius longicaudus*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex, 1 ex.)

Fa: 1 1K Ennora, Västervåla 5.10 (Curt Karlsson gm Staffan Liljeqvist).

Fyndet uppdagades genom ett inlägg i gruppen "artbestämning av fåglar" på Facebook. Tillsammans med en bild ställdes en fråga om vad det var för fågel de hade sett i Ennora. Ung fjälllabb blev svaret! Fyndet är landskapets nionde och senast det begav sig var vid Rågsäcken i Munktorp i juni 2002.

Markus Rehnberg

Skogsduva (*Columba oenas*)

Vinterfynd:

Sa: 1 ad. Näs, Möklinta, 19.1 (Jerry Wiklund).

I övrigt flera fynd under februari (13-27.2) som väl närmast är att betrakta som tidiga vårfåglar än rena vinterfynd.

Markus Rehnberg

Ringduva (*Columba palumbus*)

Antalet fynd av ringduvor som övervintrar i Västmanland varierar mellan olika år, men den långsiktiga trenden är att fynden ökar i antal (figur 5). Vinterfynd har under året främst rapporterats från Västerås, men även längs Kolbäcksdalen upp

till Ramnäs, i Köping samt på spridda platser i södra Lindesbergs kommun samt i Nora har många fynd gjorts. Fynd som görs under den senare delen av februari kan dock i många fall röra sig om tidiga vårfåglar. En större flock med fler än 1000 ex. har rapporterats:

Kö: 1200 förbifl. Davids backe, Himmata 29.9 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund).

Markus Rehnberg

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

Utifrån det som finns rapporterat tycks denna trevliga lilla duva nu endast finnas kvar i mindre antal i Hallstahammar, Fagersta, Köping, Surahammar och Västerås. Inga fynd med fler än 10 duvor har dock rapporterats under året. I övrigt görs årligen en handfull ströfynd på ytterligare några platser, vilket skulle kunna indikera att turkduvor även kan finnas kvar där i mycket små antal. Häckning (2 par) har under året rapporterats från Hushagen i Köping (Peter Ekelund).

Markus Rehnberg

Gök (*Cuculus canorus*)

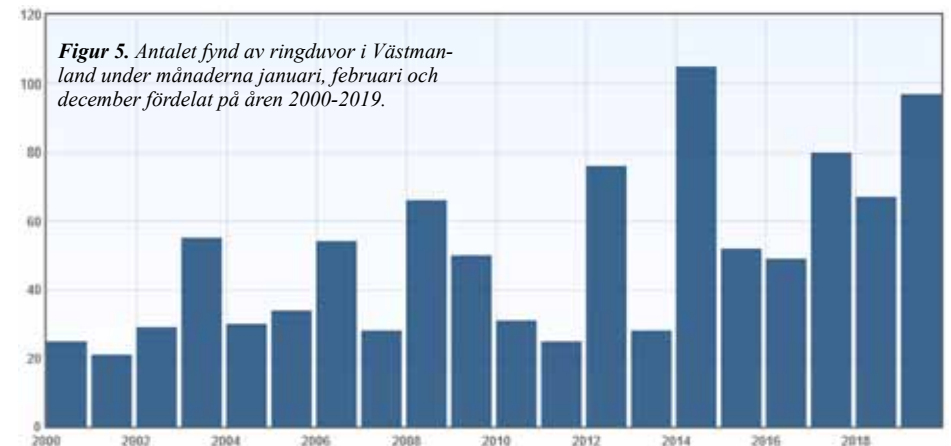
Under året rapporterad mellan 28 april och 2 september. Det är ovanligt med fynd redan i april och tidigare under 2000-talet har endast sex fynd gjorts. I år gjordes hela tre fynd i april, vilka redovisas nedan.

Su: 1 sj. Abborrtjärnen (St. Flyten), Ramnäs 28.4 (Urban Tholen, Eva Georgii-Hemming)

Sk: 1 sj. Masbo, Skinnskatteberg, 28.4 (Leif Johansson)

Hä: 1 sj. Knuthöjdsmossen, Hällefors 30.4 (Ann Larsson, Gunde Persson).

Dessa skulle dock följas av fler under maj, juni

och juli. Årets sista gökstämmor hördes den 13 juli vid fyra olika platser i Ljusnarsberg, Hällefors och Nora.

Under året noterades gök i 167 av de 443 atlasrutor (5x5 km) som helt eller delvis finns inom landskapet Västmanland. Det motsvarar en täckningsgrad på cirka 38 %, vilket är en bild som överensstämmer ganska väl med åren innan. Efter den 13 juli har 13 fynd om 14 individer noterats. Årets sista gök noterades vid Rudö i Rytterne den 2 september (Robert Ekberg, Åsa Ekberg). Inga säkerställda häckningar har rapporterats under året.

Markus Rehnberg

Berguv (*Bubo bubo*) - VU/FI (5h, 7h, 9h, 3h)

Tre säkerställda eller troliga häckningar rapporterades från Västerås (1), Sala (1) resp. Fagersta (1) k:r. Dessutom rapporterades ropande berguvar på ytterligare sex (6) lokaler, fördelade kommunvis på Västerås (1), Köping (1), Sala (3) och Hällefors (1). Ströboobservationer utanför ovan nämnda lokaler: Ha: 1 ex. Hallstahammar 29.1 (Stefan Johansson). No: 1 ex. Nora 1.1 (gm Camilla Pettersson). 1 ex. Södra Husby, Nora 16.3 (gm Camilla Pettersson). Berguven tycks ha minskat mer eller mindre kontinuerligt sedan 10-15 år tillbaka.

Thomas Pettersson

Kattuggla (*Strix aluco*) (23H, 40H, 34H, 12H)

Tolv (12) säkerställda häckningar rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (6), Köping (2), Lindesberg (1), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1). Antalet rapporterade säkerställda häckningar har minskat kraftigt sedan millennieskiftet samtidigt som andra data tyder på en stabil förekomst. Detta skulle kunna indikera en försämrad häckningsframgång hos en relativt långlivad population.

Thomas Pettersson

Slaguggla (*Strix uralensis*) - NT/FI (7H, 14H, 9H, 2H)

Endast två (2) säkerställda häckningar rapporterades i år, kommunvis fördelade på Surahammar (1) resp. Hällefors (1). Utöver det rapporterades slagugglor under häckningstid och i lämplig häckningsmiljö från 22 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (2), Köping (1), Surahammar (6), Lindesberg (1), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (6), Hällefors (2). Ett lågt antal häckningar som vi ändå inte bedömer behöver spegla någon drastisk populationsnedgång. Variationer i antalet rapporterade häckningar torde snarare avspegla år med olika aktivitet inom diverse slaguggleprojekt.

Thomas Pettersson

Lappuggla (*Strix nebulosa*) - NT/FI (-, -, 14h, 23h)

En (1) säkerställd häckning rapporterades från Köpings k:n. Utöver det har lappugglor rapporterats under häckningstid och i lämplig häckningsmiljö från 22 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Köping (1), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (4), Lindesberg (3), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1), Hällefors (2). Ovanligt många höstfynd: Vä: 1 ex. Vargmyran, Lillhärad 1.9 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Ha: 1 ex. Vallhall, Berg 7.11 (Ulf Carlsson). 1 ex. Dammtorpet, Hallstahammar 28.11 (Bernt Larsson). Sa: 1 IK+ Dalkarlstorp, Fläckebo 25.12 (Robert Lager, Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Su: 1 ad. Sandtorp, Ramnäs 6.12 (Pia Hagfors, Solveig Hagfors).

Li: 1 ex. Stockhult, Fellingsbro 29.9 (gm Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. St. Värhult, Ramsberg 19.10 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 ex. Flaxkäret, Ramsberg 27.11 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 ex. Östanå, Lindes 23-24.12 (Åsa Bäärnhjelm, Majgret Karl).

No: 1 ex. Källfallet, Skofthytan, Nora 3.10 (Camilla Pettersson m.fl.). 1 ex. Pershyttan, Nora 27.10 (Joakim Barkestam).

Fa: 1 ex. Nedre Flobo, Västanfors 22.10 (Pentti Korhonen). 1 ex. Övre Flobo, Västanfors 26.10 (Jan Hellström, Thomas Österholm). 1 ex. Hjortbo, Västanfors 25.12 (Jan Hellström m.fl.). 1 ex. Skogvaktartorp, Västanfors 25.12 (Sören Emet).

Hä: 1 ad. Ännenäs, Hjulsjö 16.9 (Helena Backius). 1 ex. Älvestorp, Grythyttan 24.11 (Nils Hultman).

Thomas Pettersson

Hökuggla (*Surnia ulula*) - FI (6 ex., 4 ex., 20 ex., 35 ex.)

Sammanlagt 35 hökugglor rapporterades med följande månadsvisa fördelning: januari (1), februari (0), mars (2), april-maj (0), juni (1), juli-augusti (0), september (1), oktober (10), november (8) och december (12). Till skillnad från 2018 gjordes flertalet fynd i år i landskapets östra halva. Kommunvis fördelning av hökugglorna 2019, uppdelade på föråret (4) resp. efteråret (28): Västerås (1/1), Sala (0/9), Surahammar (0/3), Köping (0/3), Lindesberg (1/1), Norberg (1/2), Fagersta (1/9), Hällefors (0/1). En medioker hökugglevinter, men variationerna mellan olika år under de senaste decennierna har varit stora utan någon långsiktig trend.

Thomas Pettersson

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*) - FI (14h, 60h, 76h, 62h)

Sammanlagt 62 revirhävdande fåglar, kommunvis fördelade: Västerås (12), Hallstahammar (2), Sala (2), Surahammar (17), Lindesberg (1), Nora (8), Fagersta (7), Skinnskatteberg (10), Hällefors (3). Under hösten (1.8-31.12) rapporterades sammanlagt 33 ex., fördelade på augusti (1), september (2), oktober (12), november (6) och december (12).

Thomas Pettersson

Pärluggla (*Aegolius funereus*) - FI (28h, 62h, 124h, 22h)

Ingen säkerställd häckning rapporterad. Under häckningstid hördes endast 22 ropande hannar, kommunvis fördelade: Västerås (2), Köping (1), Sala (1), Surahammar (4), Lindesberg (3), Skinnskatteberg (11). Övriga fynd:

Vä: 1 ex. Nygård, Skultuna 16.10 (Anette och Rune Berglinn).

Su: 1 ex. Tordyveln, Ramnäs 21.9 (Tom Sävström).

No: 1 ex. Sågheden, Järnboås 19.1 (Anders Carlberg m.fl.).

Ett bottenår för pärlugglan i Västmanland, något som inträffar med vissa mellanrum och avlösta av toppår, senast 2017, då 146 ropande hannar rapporterades.

Thomas Pettersson

Hornuggla (*Asio otus*) - NT (19H, 29H, 45H, 8H)

Åtta (8) säkerställda häckningar, kommunvis fördelade: Hallstahammar (1), Sala (1), Lindesberg (3), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1). Därutöver har fynd gjorts under häckningstid på ytterligare 12 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (4), Köping (1), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (2). Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: 1 ex. Lospånga, Dingtuna 7.2 (Marjatta Ericsson).

Sa: 3 ex. Mariedal, Kumla 4.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Li: 1 sj. Västvalla, Fellingsbro 16-20.2 (Johan Wretenberg).

Fa: 1 ex. Stabäck, Västervåla 27.1 (Lennart Andersson).

Ett bottenår även för hornugglan, men till skillnad från pärlugglan tycks det här finnas en negativ långsiktig trend.

Thomas Pettersson

Jorduggla (*Asio flammeus*) (14 FD, 7 FD, 34 FD, 14 FD)

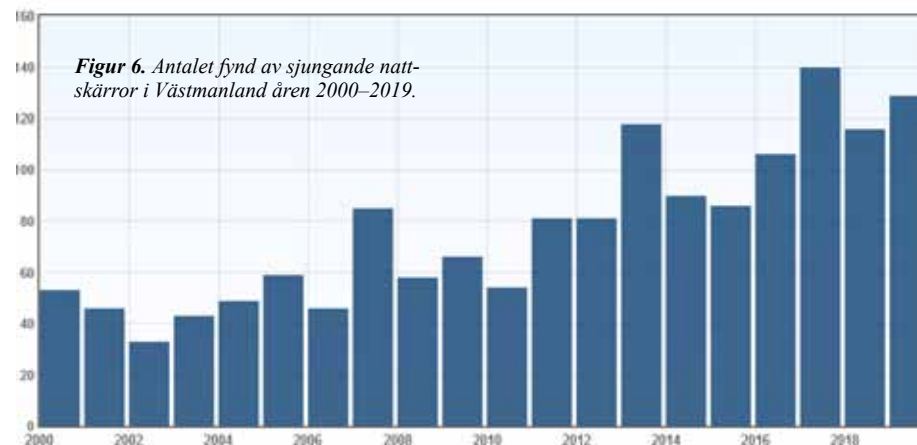
Antalet fågeldagar (14) fördelade per månad: januari-mars (0), april (2), maj (7), juni (3), juli-september (0), oktober (2), november-december (0). Antalet fågeldagar bedöms i år motsvara samma antal inblandade individer och dessa fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (9), Hallstahammar (1), Sala (2), Surahammar (1), Skinnskatteberg (1). Ett rätt genomsnittligt antal rapporterade jordugglor.

Thomas Pettersson

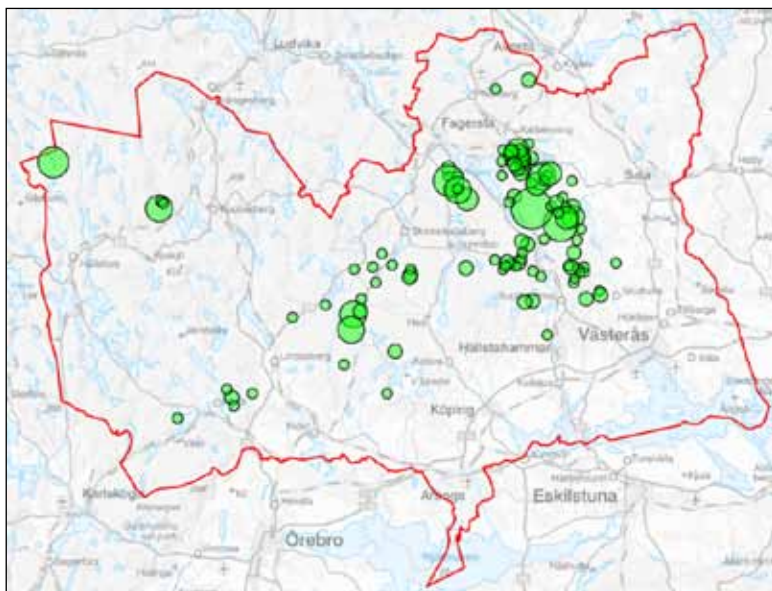
Nattskärra (*Caprimulgus europaeus*)

Antalet nattskärror som hävdar revir i den västmanländska natten är ökande (figur 6). På senare år har en starkt bidragande orsak till detta varit det stora brandområdet från 2014 som tycks attrahera många nattskärror. Detta illustreras inte minst av kartbilden i figur 7, som visar vart revirhävdande nattskärror har hörts under 2019. Under året har dock ingen konstaterad häckning rapporterats, men det borde vara många häckningar som undgår upptäckt.

Markus Rehnberg

Figur 7. Rapporter av sjungande nattskärvar i Västmanland 2019. Cirkel satt i relation till antalet spelande hanar vid en och samma lokal.

Törnseglare (*Apus apus*) - EN

Årets uppträdande inföll mellan 11 maj och 7 september. Inga anmärkningsvärda antal rapporterades, men i september gjordes två fynd.

Su: 1 str. (S) Gnien, Ramnäs 2.9 (Ralf Lundmark). 1 str. (SV) Gnien 7.9 (Mikael Mälberg).

Markus Rehnberg

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*) - VU

Inga säkerställda häckningar har rapporterats under året, men fynd under häckningstid har rapporterats från 20 lokaler i Västerås (4), Hallstahammar (4), Kungsör (1), Köping (5), Fagersta (1), Lindsberg (2) och Nora (4). Säkerligen har häckning genomförts vid åtminstone några av dessa. Milda vintrar brukar kunna innebära att det finns vinteröppna vatten där en kungsfiskare kan försöka sig på att övervintra. Några av de lokaler där så sker är återkommande, till exempel Ångkraftverket i Västerås. Detta år har följande vinterfynd rapporterats:

Vä: 1-2 ex. Ångkraftverket, Västerås 1.1-12.3 (Ole Jonsson m.fl.). 1-2 ex. Ångkraftverket, Västerås 24.10-25.12 (Janne Virking m.fl.). 1 ex. Munkängsen, Västerås 12.12 (Kaj Engberg) och 20.12 (Fredrik Engström). 1 ex. Hamre våtmark, Västerås 15.12 (Johan Karlsson). 1 ex. förbiflygande Notudden, Västerås 28.12 (Janne Virking, Gunilla Virking).

Ha: 1 förbifl. Strömsholms slott, Kolbäck 3.1 (Ulf Carlsson). 2 ex. Borgåsund, Kolbäck 9.11-22.12 (Bo Eriksson).

Su: 2 ex. Suraslussen, Sura 2.1-5.3 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 ex. Spången, Ramnäs bruk, Ramnäs 2.1 (Ralf Lundmark). 1 förbifl. Stenbryggan, Kolbäck-sån, Ramnäs 5-20.1 (Sören Larsson, Ralf Lundmark). 1 ex. Seglingsberg, Ramnäs 1-28.12 (Ralf Lundmark).

Kö: 1 ex. Köpings hamn, Köping 22.12 (Peter Ekelund). 1 ex. Lyftinge, Kolsva 31.12 (P.O. Lindberg).

Li: 2 ex. Nedre dammen, Frövifors, Näsby 1.1-11.2 (Anders Hutter m.fl.).

No: 2 ex. Järnvägsbron, Hagbyåns utlopp, Nora 1.1-11.2 (Anders Carlberg m.fl.).

Utöver fynd under häcknings- och vintertid har följande fynd rapporterats:

Vä: 1 förbifl. Rudö, Rytterne 29.3 (Åsa Ekberg m.fl.). 1-2 ex. Skultunasågen, Skultuna 7.-27.4 och 7.9 (Anette Berglinn m.fl.). 1 förbifl. Slottsbron, Västerås 24.9 (Micael Söderman). 1 förbifl. Svin-skär, Rytterne 2.11 (Ulf Carlsson, Bo Eriksson). 1 ex. Limstabacken, Irsta 14.11 (Marcus Teveborg). 1 förbifl. Östra hamnen, Västerås 20.11 (Bo Eriksson).

Ha: 1 ex. Slottsströmmen, Kolbäck 12-13.4 (Jonathan Johansson). 1 ex. Slottsholmarna, Kolbäck 19.4 (Thomas Pettersson). 2 förbifl. Kolbäck 24.4 (Jacob Rudhe). 1 ex. förbifl. Lagårdssjön, Kolbäck 3.5 (Jacob Rudhe). 1 ex. Slottsströmmen, Kolbäck 11.10 (Bo Eriksson). 1 förbifl. Herrevad, Kolbäck 25.10 (Jacob Rudhe).

Su: 1 ex. Persboviken, Ramnäs 6.10 (Mikael Mäl-

berg). 1 förbifl. Gnien, Ramnäs 26 och 30.10 (Ralf Lundmark). 1 ex. Suraslussen, Sura 29.10 (Tom Sävström) och 4.11 (Inger-Marie Carlsen). 1 förbifl. Sura k:a, Sura 14.11 (Mikael Mälberg).

Kö: 1-3 ex. Köpings hamn 28.3-22.5 (Mikke Brännström m.fl.). 1 förbifl. Gamla stan, Köping 29.3 (Peter Ekelund). 1-2 ex. Norså, Munktorp 5.4-4.6, (Peter Ekelund m.fl.). 2 förbifl. Malmön, Köping 20.4 (Mikke Brännström). 1 förbifl. Vitön, Köping 22.4 (Peter Ekelund). 1 ad. förbifl. Köpingsån, Köping 6.5 (Mikke Brännström).

Ar: 1 förbi. Näskvarn, Arboga 31.3 (Tomas Åkerblom).

Fa: 1-2 ex. r. Semla, Västanfors 25.3-6.4 (Leif Lejdelin m.fl.). 2 ex. Semla, Västanfors 13-14.5 (Jan Lejdelin, Pentti Korhonen). 1-2 ex. Semla 1.9-15.11 (Pentti Korhonen m.fl.). 1 ex. Ängelsberg, Västervåla 11-23.9 (Jan Hellström, Anders Lundin). 1 förbifl. Flogan 27.9 (Anders Lundin). 1 r. Stora Grådängset, Västanfors 9.10 samt 8-19.11 (Roland Narfström).

Li: 1 förbifl. Tomasboda, Ramsberg 11.9 (Jan Myhlback).

No: 1 förbifl. Hagbyån 3-4.9 (Anders Carlberg) och 23.10 (Håkan Lavebratt, Magdalena Wennberg Lavebratt). 1 förbifl. Skojarbacken, Nora 13.11 (Anders Carlberg).

Hä: 1 förbifl. Hammarn, Grythyttan 16.4 (Gunde Persson m.fl.).

Markus Rehnberg

Härfågel (*Upupa epops*) - RE

(3 ex., 2 ex., 1 ex., 2 ex.)

Su: 1 ad. r. Skogsmuren, Ramnäs 25.4 (Pia Hagfors).

Li: 1 ex. Sörängarna, Lindes 28.4 (Jonas Kling).

Markus Rehnberg

Göktyta (*Jynx torquilla*)

(60 ex., 114 ex., 190 ex., 182 ex.)

Fyra (4) säkerställda häckningar rapporterades i år, fördelade kommunvis: Västerås (1), Lindsberg (1), Nora (1), Hällefors (1). Ytterligare 177 ex. har rapporterats under tiden 13.4-22.8 och med följande kommunvisa fördelning: Västerås (55), Hallstahammar (5), Köping (13), Kungsör (5), Arboga (1), Sala (19), Surahammar (25), Lindsberg (9), Nora (6), Norberg (6), Fagersta (19), Skinnskatteberg (3), Ludvika (1), Hällefors (10).

Thomas Pettersson

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) - NT/FI

Ingen säkerställd häckning rapporterad 2019.

Fynd under häckningstid (1.4-30.6) och i lämplig häckningsmiljö har rapporterats från 13 lokaler, kommunvis fördelade: Sala (2), Surahammar (2), Lindesberg (2), Norberg (1), Skinnskatteberg (2), Hällefors (4). Under övriga året 34 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 4) resp. efteråret (1.7-31.12; 30), kommunvis fördelade: Sala (0/1), Surahammar (1/15), Lindesberg (1/1), Nora (1/0), Norberg (1/9), Hällefors (0/4). Topparet 2016 har visat sig vara en tillfällig företeelse och antalet rapporterade häckningar har de senaste två åren varit de lägsta sedan millennieskiftet.

Thomas Pettersson

Mindre hackspett (*Dendrocopos minor*) - NT

(66h, 85h, 98h, 53h)

Sammanlagt rapporterades 53 lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), i ett (1) fall med säkerställd häckning. Fyndens kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (4), Köping (1), Sala (2), Surahammar (6), Lindsberg (9), Nora (7), Fagersta (4), Skinnskatteberg (4), Hällefors (5). Under övriga året 132 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 62) resp. efteråret (1.7-31.12; 70), kommunvis fördelade: Västerås (12/17), Hallstahammar (3/1), Köping (4/0), Kungsör (1/1), Arboga (1/0), Sala (3/2), Surahammar (3/3), Lindsberg (8/6), Örebro (1/3), Nora (12/17), Norberg (3/1), Fagersta (13/11), Skinnskatteberg (1/0), Ljusnarsberg (0/2), Ludvika (0/1), Hällefors (5/5). Minskningen fortsätter, tyvärr, och årets antal fynd under häckningstid är det lägsta sedan 2002.

Thomas Pettersson

Spillkråka (*Dryocopus martius*) - NT/FI

Tre säkerställda häckningar har rapporterats, kommunvis fördelade: Surahammar (1), Lindsberg (1), Hällefors (1). Fynd under häckningstid (1.3-30.6) och i lämplig häckningsmiljö har rapporterats från 114 lokaler, väl fördelade över landskapet. Spillkråkan har minskat mer eller mindre kontinuerligt sedan 2013.

Thomas Pettersson

Gröngöling (*Picus viridis*)

Tio säkerställda häckningar har rapporterats, kommunvis fördelade: Västerås (1), Hallstahammar (1), Sala (3), Surahammar (1), Lindsberg (1), Nora (1), Hällefors (2). Fynd under häckningstid (1.3-30.6) och i lämplig häckningsmiljö har rapporterats från 98 lokaler, tämligen väl fördelade över landskapet men med en påtagligt glesare förekomst i Övre Bergslagen. Gröngölingen tycks hålla ställningarna väl i landskapet som helhet.

Thomas Pettersson

Gråspett (*Picus canus*) - F1

(9 ex., 74 ex., 91 ex., 32 ex.)

Ingen säkerställd häckning rapporterades i år, men arten är funnen under häckningstid (1.4-31.7) och i lämplig häckningsmiljö på sex (6) lokaler. Dessa fördelade sig på följande kommuner: Surahammar (1), Nora (1), Fagersta (2), Ljusnarsberg (2). Under övriga året noterades 26 gråspettar, fördelade på föråret (1.1-31.3; 19) resp. efteråret (31.7-31.12; 7), kommunvis fördelade: Västerås (1/0), Sala (1/0), Surahammar (2/1), Nora (1/0), Norberg (2/0), Fagersta (5/3), Skinnskatteberg (1/0), Ljusnarsberg (2/0), Ludvika (0/1), Hällefors (4/2). Efter ett par toppår 2013 och 2014 har antalet rapporterade häckningar minskat igen.

Thomas Pettersson

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

Tjugosju (27) konstaterade häckningar, fördelade kommunvis: Surahammar (7), Nora (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (13), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (2). Under övriga året 691 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-30.4; 209) respektive efteråret (1.8-31.12; 482), kommunvis fördelade: Västerås (41/164), Hallstahammar (10/50), Köping (14/28), Kungsör (1/2), Arboga (3/8), Sala (5/18), Surahammar (13/72), Lindsberg (24/30), Nora (21/9), Norberg (2/0), Fagersta (36/72), Skinnskatteberg (19/4), Ljusnarsberg (1/2), Ludvika (3/0), Hällefors (16/22). Under perioden 1.1-28.2 rapporterades två (2) tornfalkar enligt följande:

Vä: 1 m Hacksta, Västerås 7.1-17.2 (Janne Virking m.fl.). 1 ex. Tega, Skultuna 19.1 (Petter Sahlström). I december sågs åtta (8) tornfalkar:

Vä: 1 m Närlunda, Badelunda, Västerås 1.12 (Markus Rehnberg). 1 m Eneberga, Lundby, Västerås 1-29.12 (Henry Hedlund m.fl.). 1 ex. Kolsta, Tortuna 15.12 (Johan Karlsson).

Kö: 1 ex. Ullvi, Köping 26-27.12 (Mikke Brännström m.fl.).

Ar: 1 ex. Viby, Arboga 1.12 (Peter Ekelund).

Sa: 1 f Västerby, Västerfärnebo 14.12 (Kalle Källebrink).

Li: 2 ex. Västvalla, Fellingsbro 30.12 (Johan Wretenberg).

Antalet säkerställda häckningar i år är lågt i jämförelse med åren 2011-2015, då som mest 74 häckningar rapporterades år 2013. Sannolikt beror dessa variationer mest på en avtagande benägenhet att rapportera tornfalkshäckningar på vissa håll i landskapet. Det kan för övrigt noteras att inte en enda säkerställd häckning rapporterades från Mälaramrådet.

Thomas Pettersson

Aftonfalk (*Falco vespertinus*)

(2 ex., 2 ex., 1 ex., 38 ex.)

Två vårfynd och ett högsommarfynd:

Li: 1 f Rävbo, Nederby, Fellingsbro 10.5 (Johan Wretenberg).

No: 1 ad. f Bergsmanshyttan, Nora 28.4 (Claes Dyst m.fl.).

Fa: 1 1K str. (Ö) Björksta, Fagersta, Västanfors 4.8 (Jan Hellström).

Den 30 augusti och ett par veckor framåt skedde ett inflöde av aftonfalkar i aldrig tidigare skådad omfattning. Den stora merparten utgjordes av årsungar och upp till fem fåglar kunde emellanåt ses på samma lokal. Många av dem var också rörliga vilket gör summeringen vanskelig, men en bedömning landar ändå på 35 individer. Detta kan jämföras med tidigare högstanotering, 7 ex. år 1994. Geografiskt låg tyngdpunkten i uppträdandet i de sydöstra delarna av landskapet (se figur 8). Samtliga fynd 30.8-14.9:

Vä: 1-2 1K Lövsta, Dingtuna 30.8-18.9 (Jan Hellstrand m.fl.). 1-3 1K Bocksjön, Tortuna 1-2.9 (Markus Rehnberg m.fl.). 1-5 1K Kvarnbro, Romfartuna 1-8.9 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 1K Orresta, Björksta 1.9 (Lars Thornberg). 1 1K Frövisjön, Skultuna 4.9 (Kaj Engberg).

Ha: 1 1K Åby, Hallstahammar 7.9 (Ulf Carlson). 1 1K str. (S) Kvidinge, Hallstahammar 12.9 (Ulf Carlson).

Kö: 1-2 1K Valla, Himmata 4-5.9 (Kjell Ekelund m.fl.). 1 1K Tveta, Himmata 7.9 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Ku: 2 1K Spikskär, Björskog 31.8 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Ar: 2 1K Haga, Medåker 6.9 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). 1 1K Viby, Arboga 8.9 (Fredrik Anmark, Lars Anmark).

Su: 2 1K Gnien, Ramnäs 30.8 (Ralf Lundmark). 4 str. (SV) (1 2K m + 2 1K + 1 ex.) Gnien 2.9 (Ralf Lundmark). 1 1K Västura, Sura 9.9 (Mikael Mälberg). 1 1K Säter, Ramnäs 11.9 (Sören Larsson).

Fa: 1 1K str. (S) Smittsbo, Västanfors 14.9 (Jan Hellström, Roland Narfström).

Sk: 1 1K Årsbäcken, Gunnilbo 3.9 (Per Eriksson). 1 1K str. (SV) Masbo, Skinnskatteberg 5.9 (Leif Johansson).

Hä: 1 1K Saxhyttefallet, Grythyttan 30.8 (Gunde Persson m.fl.). 1 1K Sävenfors, Hällefors 2.9 (Karin Bergh).

Thomas Pettersson

Stenfalk (*Falco columbarius*) - NT/F1
(107 FD, 113 FD, 111 FD, 99 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret

(60) resp. efteråret (39): Västerås (16/9), Hallstahammar (4/4), Köping (0/3), Sala (2/2), Surahammar (11/5), Lindsberg (9/2), Örebro (2/0), Nora (4/5), Norberg (1/0), Fagersta (11/8), Hällefors (0/1). Månadsvis fördelning: januari (1), februari (1), mars (3), april (46), maj (9), juni (0), juli (3), augusti (6), september (19), oktober (10), november (1), december (0). Vinterfynd:

Vä: 1 f Romfartuna 19.2 (Daniel Green).

Ha: 1 ad. m Förunda, Berg 19.1 (Stefan Johansson).

Sommerfynd (1.6-31.7):

Vä: 1 ex. Solingstorp, Romfartuna 6.7 och 23.7 (Gunnar Lignell).

Sa: 1 ex. Sala flygplats, Sala 4.7 (Bengt Ottosson).

Thomas Pettersson

Lärkfalk (*Falco subbuteo*)

(47h, 66h, 82h, 88h)

Observerad 26.4-24.9. Åttioåtta (88) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8), varav fyra (4) med säkerställd häckning, fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (18), Hallstahammar (5), Köping (6), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (8), Surahammar (10), Lindsberg (9), Nora (10), Norberg (3), Fagersta (4), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (6).

Även lärkfalken tycks hålla ställningarna väl i landskapet som helhet.

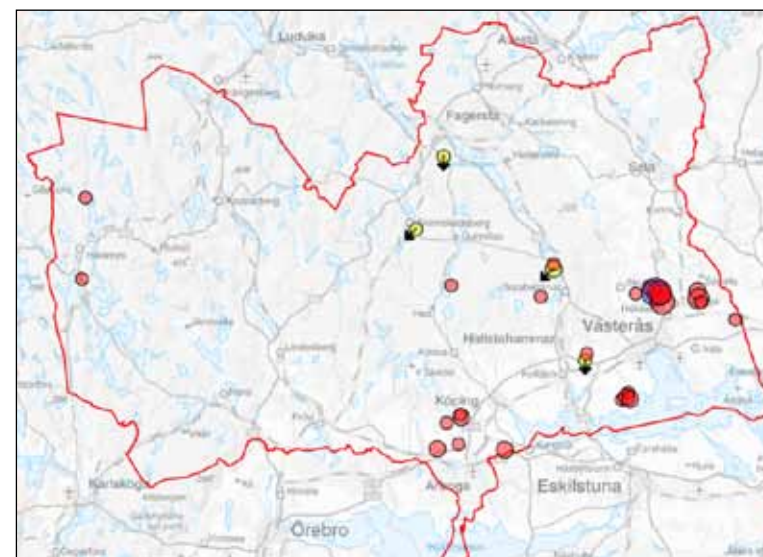
Thomas Pettersson

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*) - NT/F1

Säkerställd häckning:

Vä: 1 par + 3 pulli Munkängen, Västerås (Bengt Stridh m.fl.).

Paret, som etablerades 2016, häckade även 2017 och 2018 på samma lokal. Fjärde häckningen på lokalen. Den första genomfördes 2015 av samma hona ("BH") men då med en annan hanne. Även i Köping höll ett par revir under perioden 24.3-22.11, men gjorde tydligen inget häckningsförsök. Fågeldagarna (76; observationerna i Västerås och Köping ej medräknade) hade följande kommunvisa fördelning, fördelade på föråret (27) respektive efteråret (49): Västerås (12/19), Hallstahammar (2/6), Köping (0/5), Kungsör (0/1), Arboga (1/1), Sala (3/3), Surahammar (2/6), Lindsberg (0/3), Nora (1/0), Fagersta (2/3), Ludvika (3/0), Hällefors (1/2). Den månadsvisa fördelningen (fynden i Västerås och Köping ej medräknade): januari (2), februari (0), mars (4), april (8), maj (13), juni (0), juli (5), augusti (9), september (18), oktober (9), november (2), december (6). Vinterfynd, inklusive det häckande paret i Västerås som övervintrade 2018/19 och som också påbörjade övervintring 2019/20: Vä: 1 ad. par Munkängen, Västerås 1.1-27.2 (Daniel Green m.fl.). 1 ex. Skattgården, Dingtuna 19.1 (Christina Bredin). 2 ex. Munkängen 1-26.12 (Janne Virking m.fl.). 1 ex. Asköviken, V-Barkarö 14.12 (Hans Larsson). 1 1K Skattgården 28.12 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg). 1 ex. Lövsta, Dingtuna 31.12 (Leif Johansson).

Figur 8.
Aftonfalkens uppträdande i Västmanland mellan 30:e augusti och 15:e september 2019. Cirkel satt i relation till antalet observerade individer. Färger på cirklar kan bortses ifrån.

Ha: 1 IK Lagårdssjön, Kolbäck 28.12 (Jacob Rudhe).
Kö: 1 ex. Missionshuset, Himmeta 24.12 (Kjell Ekelund). 1 ex. Holmsmalma, Kolsva 30.12 (Claes-Göran Carlsson).

Ar: "noterad" Idtorp, Arboga 2.1 (Håkan Hellgren, Peter Andersson).

Ett i övrigt intressant fynd:

Kö: 1 IK Norsa, Munktorp 20.7 (Per Lindh). Ett på säsongen tidigt fynd av en årsunge. Fågeln var färgringmärkt, men okänt var någonstans.

Thomas Pettersson

Törnskata (*Lanius collurio*) - F1

(20H, 26H, 30H, 21H)

Observerad 14.5-14.9. Sammanlagt rapporterades 21 säkerställda häckningar och med följande kommunvisa fördelning: Västerås (6), Kungsör (1), Surahammar (6), Nora (2), Fagersta (4), Ludvika (1), Hällefors (1). Ett rätt genomsnittligt antal rapporterades häckningar för de senaste tjugo åren.

Thomas Pettersson

Varfågel (*Lanius excubitor*)

En (1) säkerställd häckning rapporterades:

Hä: 1 IK Knuthöjdsmossen, Hällefors 19.7 (Karl-Evert Eklund).

Utöver det gjordes ett fynd under häckningstid (1.6-31.7) och i lämplig häckningsmiljö:

Su: 1 ex. Stenramen, Ramnäs 15.6 (Ralf Lundmark).

Vinterrevir har rapporterats under den första vinterperioden (1.1-28.2; 66) resp. den sista (1.11-31.12; 55). Den stora majoriteten av reviren återfanns som vanligt i Mälardalen och Skogslänslandets jordbruksbygder.

Thomas Pettersson

Sommargylling (*Oriolus oriolus*) - EN

(1 ex., 1 ex., 2 ex., 3 ex.)

Vä: 1 sj. Ängsö slott, Ängsö 17.7 (Kenneth Olausson).

Ha: 1 sj. Djurgården, Kolbäck 15.6 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 sj. Malmön, Köping 8.6 (Per Jonsson).

Fynd efter 1 juli är mycket ovanligt i Västmanland och detta är endast det femte kända.

Thomas Pettersson

Nötskrika (*Garrulus glandarius*)

Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

No: 25 förbif. Södra Ås, Nora 14.9 (Anders Carlberg).

Tillgängliga data antyder en rätt betydande minskning av det häckande beståndet de senaste 4-5 åren.

Thomas Pettersson

Skata (*Pica pica*)

En större (minst 50 ex.) ansamling:

Su: 50 förbif. Lisjö, Sura 9.12 (Mikael Mälberg).

Thomas Pettersson

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*) - NT

Under häckningstid (1.2-30.6) föreligger rapporter från sju (7) lokaler representerande lika många häckningar, kommunvis fördelade: Västerås (1), Sala (1), Lindesberg (2), Nora (1), Fagersta (2). Från Nora stad rapporterades några observationer som dels tyder på häckning i närheten, dels att det kan ha gällt rasen *N. c. macrorhynchos* ("smalnäbbad nötkråka"):

No: 1 ad. matar 2 IK med frön av cembratall 9.7-6.8 (Anders Carlberg m.fl.).

Fågeldagarna (-, 146 FD, 225 FD, 118 FD) fördelade sig på årets månader enligt följande: januari (17), februari (8), mars (1), april (0), maj (4), juni (6), juli (9), augusti (16), september (17), oktober (9), november (12), december (6).

Thomas Pettersson

Kaja (*Corvus monedula*)

Ingen större (minst 1 000 ex.) ansamling eller sträcksumma rapporterades i år och inte heller något annat särskilt anmärkningsvärt fynd.

Thomas Pettersson

Råka (*Corvus frugilegus*)

(119 FD, 188 FD, 187 FD, 211 FD)

Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: 1 ex. Djuphamnen, Västerås 24.2 (David Linderfelt). 1 ex. Munkängen, Västerås 5-6.12 (David Söderblom-Tay, John Wassberg).

Ha: 1 ad. Lagårdssjön, Kolbäck 28.2 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ex. Vallby, Munktorp 26.1 (Staffan Ekelund, Maria Eriksson).

Su: 1 ad. r. Storängen, Ramnäs 16.2 (Mikael Mälberg).

No: 1 2K Södra Ås, Nora 1.1-18.3 (Anders Carlberg m.fl.). 1 ad. Södra Ås 27.2 (Anders Carlberg). Sen-
vår- och sommarfynd (1.5-31.8):

Vä: 1 ex. Ekeby, Skultuna 11.5 (Håkan Olsson).

Kö: 2 ex. Norsa, Munktorp 4.5 (Mikke Brännström m.fl.).

No: 1 2K Skrikarhyttan, Viker 1.5 (Anders Carlberg). 1 ex. Bornsälven, Nora 1.5 (Camilla Pettersson, Renate Schwencke).

Under övriga delar året, dvs. under de huvudsakliga sträckperioderna, summerades 197 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: mars (118), april (7), september (0), oktober (69), november (3).

Ingen större (minst 25 ex.) ansamling eller sträcksumma rapporterades 2019.

Thomas Pettersson

Kråka (*Corvus corone*) - NT

Ingen större (minst 500 ex.) ansamling har rapporterats under året och inte heller något annat särskilt anmärkningsvärt fynd.

Nedan presenteras ett tillägg av ett fynd som rör svartkråka (*Corvus corone corone*)

Ha: 1 ex. Agnesdal, Berg 18.3 2017 (Inger-Marie Carlsen).

Thomas Pettersson

Korp (*Corvus corax*)

Tre större (minst 50 ex.) ansamlingar har noterats under året:

Li: 60 förbif. Hagabergsliden, Lindesberg, Lindes 19.1 (Mats Andersson).

Fa: 50 ex. Sänkmossen, Västanfors 19.1 (Staffan Liljeqvist m.fl.). 60 förbif. St. Aspen, Västanfors 16.8 (Jan Hellström, Roland Narfström).

Thomas Pettersson

Sidensvans (*Bombycilla garrulus*)

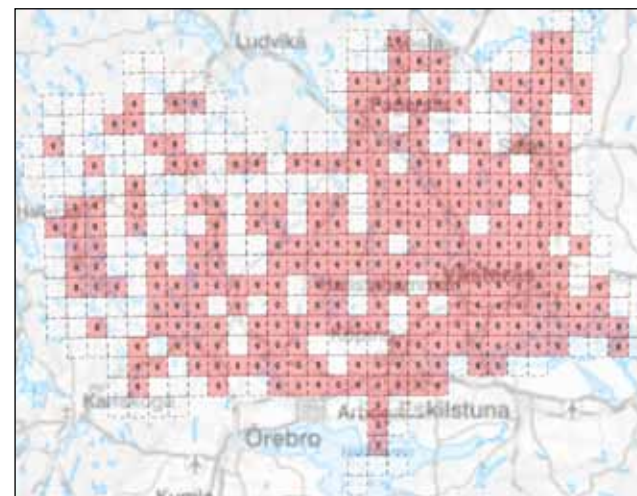
Observerad 1.1-24.4 resp. (31.7) 2.9-31.12. Antal dagar med minst 100 ex. rapporterades, fördelat per månad: januari (15), februari (4), mars-september (0), oktober (9), november (71), december (43).

Sommarfynd:

Hä: 2 ex. Bovik, Grythyttan 31.7 (Nils Hultman). 8 ex. Grythyttan 10.8 (Gunde Persson).

Större (minst 1 000 ex.) ansamlingar:

Su: 1 100 ex. Ramnäs 26.11 (Ralf Lundmark). 1 500 ex. Ramnäs 9.12 (Ralf Lundmark).

Figur 9. Entita i Västmanland. Kartan är en så kallad atlas-karta där samtliga fynd gjorda mellan 2004 och 2019 har fördelats i ett rutnät där varje ruta är 5x5 km stor.

den. Det är orsaken till att båda numera betraktas som nära hotade (NT) och finns med i den svenska rödlistan. Här i Västmanland har vi inte efterfrågat observationer av entita särskilt, men många av er har ändå valt att rapportera åtminstone en del av de fynd som ni gör eller ar har gjort genom åren. Med tanke på att entitan nu är rödlistad kan det vara av intresse att titta lite närmre på det data som finns. Jag väljer här att titta lite närmre på det data som har rapporterats sedan år 2004. Anledningen till att jag väljer just det året är för att det var då som vi valde att helt integrera vårt rapportarbete med dåvarande Svalan (nu Artportalen).

Sedan år 2004 har arten rapporterats från 257 av Västmanlands 443 så kallade atlasrutor (figur 9). Ett atlasnät utgörs av ett rutnät bestående av 5x5 km rutor som täcker in ett specifikt område. I vårt fall Västmanland. Vår rapportering täcker således cirka 58% av rutorna. Detta säger dock inget om en eventuell upp- eller nedåtgående trend. Tittar vi lite närmre på rapporteringsmängden per år ser vi en kurva som ökar kraftigt fram till och med 2013, där den planar ut innan ett ganska tydligt tapp sker till åren 2018 och 2019. Vad kan då utläsa ur detta?

Det vi kan läsa ut är förmodligen en kurva som snarast speglar våra egna rapportvanor och inte hur entitan mår i vårt område. Intresset för att rapportera fågel ökade gradvis från och med år 2004 och vi kan nog förmoda att även vanligare arter, såsom entita, drogs med i vår rapporteringsvilja. På senare år kan vi ana att det har skett en viss avmattning i hur mycket som rapporteras via Artportalen, vilket eventuellt skulle kunna vara en anledning till den nedgång som antyds åren 2018 och 2019. Att det är våra vanor som styr hur vi rapporterar kan även ses i

ett diagram som visar när på året som vi rapporterar entitor. Här kan vi se att en mycket stor andel av fynden rapporteras i början av året, då arten ska in på våra årslistor (figur 11). Om vi laborerar lite till. Kan vi till exempel utläsa någon trend om vi dividerar antalet fynd per år av entita med hur många som årligen rapporterar fåglar i Västmanland? Gör vi den kurva som visas i figur 10. En kurva som antyder att entitan är svagt ökande i Västmanland. Vilket faktiskt överensstämmer någorlunda med den bild som har presenterats via den häckfågeltaxering som har bedrivits inom Västmanland län (Hedenbo & Green, 2018).

Markus Rehnberg

Blåmes (*Cyanistes caeruleus*)

Under året har inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterats.

Anders Carlberg

Pungmes (*Remiz pendulinus*) - CR

(4 ex., 2 ex., 1 ex., 2 ex.)

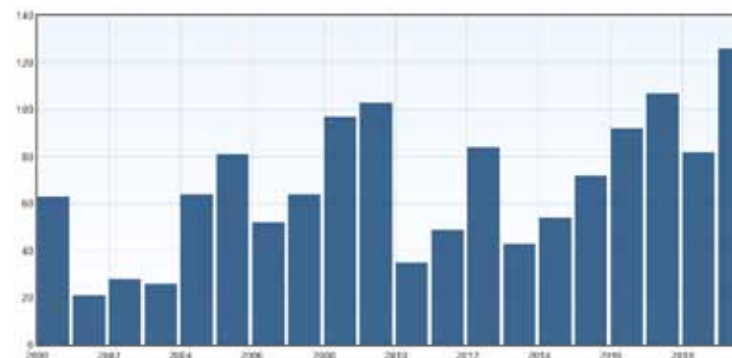
Vä: En individmärkt hane byggde bo vid Ekeby fly i Skultuna 14.5-2.6 (Håkan Olsson m.fl.). Tillfälligt, mellan 14-18.5, uppehöll sig två ex. på lokalen samtidigt (Markus Rehnberg, Leif Johansson). Den individmärkta hanen var troligtvis ringmärkt i Frankrike (Markus Rehnberg). Senast det rapporterades pungmes i Västmanland var 2015.

Anders Carlberg

Skäggmes (*Panurus biarmicus*)

Funnen på fyra lokaler under häckningstid (1.4-31.8). Häckning är konstaterad vid Askövik i Dingtuna via observation av 5 ungfåglar den 4.7

Figur 10. Entita i Västmanland 2004–2019. Röd stapel visar det totala antal fågelrapportörer i Västmanland/år. Grön stapel visar det totalt antal rapporter av entita per år. Heldragen linje visar ett snitt av antalet rapporterade fynd av entita genom antalet rapportörer. Prickad linje är en trendlinje.

Figur 12. Samtliga fynd som talar om säkerställda, troliga eller möjliga häckningar av trädläarka i Västmanland, åren 2000-2019.

(Robert Ekberg) samt 9 ungfåglar den 2.8 (Kenneth Tens). I övrigt finns följande fynd under häcknings-tid att redovisa:

Vä (exkl. Askövik): 1 ex. Hässlösundet, Irsta 14.4-4.6 (Johan Mellquist m.fl.).

Ha: Minst 1 ex. hörd Hamraviken, Kolbäck, 14-16.4 (Ulf Carlsson, Jan Eriksson).

Kö: 1 ex. Lilla Aspholmen, Munktorp, 23.6 (Pedro Haglund).

Utöver redan nämnda lokaler har skäggmes observerats under icke-häckningstid på följande lokaler: Su: 6 ex. Gläpen, Sura, 26.10 (Ralf Lundmark).

Li: 7 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 12.10 (Åke Gustavsson).

Anders Carlberg

Trädläarka (*Lullula arborea*) - F1

(16h,38h, 58h, 98h)

Observerad (22.2) 17.3-22.10. Hela 98 fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (21), Hallstahammar (2), Köping (2), Sala (19), Surahammar (16), Lindsberg (9), Nora (3), Norberg (7), Fagersta (17), Hällefors (2). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 28 ex. under flyttperioderna, månadsvis fördelade på februari (1), mars (12), april (7), augusti (1), september (6), oktober (1). Ett extremt tidigt fynd:

Su: 1 str. (N) Källdalen, Ramnäs 22.2 (Mikael Mälberg).

Antalet rapporterade häckningar har ökat stadigt sedan slutet av 1990-talet och årets notering är den högsta någonsin (se figur 12).

Thomas Pettersson

Sångläarka (*Alauda arvensis*)

Observerad 16.2-30.10 (11.11). Större samlingar och höga sträcksummor (minst 100 ex.):

Vä: 200 r. Näsby, Dingtuna 6.3 (Pentti J. Tatti). 250 r. Lövsta, Dingtuna 9.3 (Robert Ekberg m.fl.). 200 r. Näsby, Dingtuna 10.3 (Jacob Rudhe, Therése Andersson Rudhe). 230 ex. Frövisjön, Skultuna 17.3 (Rickard Flodin m.fl.).

Ha: 150 r. Häggholmen, Kolbäck 5.3 (Ulf Carlsson). 100 r. Kvidinge, Hallstahammar 26.9 (Ulf Carlsson). Kö: 150 r. Erikslund, Köping 9.3 (Peter Ekelund m.fl.). 100 r. Husta, Köping 28.9 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund).

Su: 130 r. Storängen, Ramnäs 18.3 (Ralf Lundmark).

Sent fynd:

Su: 1 ex. Storängen, Ramnäs 11.11 (Leif Johansson).

Thomas Pettersson

Bergläarka (*Eremophila alpestris*) - VU

(3 ex., 2 ex., 1 ex., 1 ex.)

Su: 1 ad. r. Gnien, Ramnäs 25.10 (Ralf Lundmark).

Tidstypiskt fynd under artens höststräck.

Thomas Pettersson

Backsvala (*Riparia riparia*) - VU

(954h, 214h, 46h, 42h)

Observerad 1.5-6.9. Häckningar har rapporterats från tre (3) lokaler med sammanlagt ca 42 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Västerås: (1/12), Sala (1/20) och Lindsberg (1/10). Backsvalans förekomst som regelbundet häckande i Västmanland hänger fortfarande på en skör tråd.

Thomas Pettersson

Ladusvala (*Hirundo rustica*)

Observerad 21.4-30.9 (28.10; 3.11). Större (minst 200 ex.) ansamlingar:

Vä: 200 r. Frövisjön, Skultuna 23.8 (Jacob Rudhe).

Ha: 300 r. Lagårdssjön, Kolbäck 12.8 (Ulf Carlsson).

300 r. Åby, Kolbäck 15.8 (Ulf Carlsson). 600 r. Svedvi kyrka, Hallstahammar 25.8 (Ulf Carlsson).
Sa: 400 r. St. Toften, Fläckebo 18.8 (Robert Lager, Lennart Eriksson [Ramnäs]).
Su: 200 r. Glåpen, Sura 7.5 (Ralf Lundmark).
Li: 500 r. Rynninge, Fellingsbro 16.8 (Bo Runesson).

Sena fynd:
Vä: 1 ex. Askövik, V.-Barkarö 28.10 (Lars Dahlberg). 1 ex. Kvicksund, Rytterne 3.11 (Markus Rehnberg m.fl.).

Thomas Pettersson

Hussvala (*Delichon urbicum*) - VU

Observerad 21.4-14.9. Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
Vä: 50 r. Frövisjön, Skultuna 12.5 (Anette & Rune Berglinn).
No: 50 r. Gyttores reningsdamm, Nora 10.5 (Anders Carlberg). 50 r. Södra Ås våtmark, Nora 11.5 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Stjärtmes (*Aegithalos caudatus*)

Antal dagar med minst 10 ex. rapporterade, månadsvis fördelade: januari (9), februari (3), mars (0), april (0), maj (1), juni (4), juli (0), augusti (1), september (5), oktober (6), november (1), december (10). Största flock:
Vä: 50 ex. Björnöändan, Västerås, 19.1 (Peter Josefsson).

Anders Carlberg

Lövsångare (*Phylloscopus trochilus*)

Observerad 19.4-5.10. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Gransångare (*Phylloscopus collybita*)

(6h, 6h, 27h, 31h)

Observerad 25.3-26.10. Antalet iaktagna individer (31), merparten sjungande, under häckningstid (1.6-31.7) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (11), Hallstahammar (1), Köping (1), Surahammar (1), Lindesberg (3), Nora (5), Norberg (1), Fagersta (5), Hällefors (3). Antalet fågeldagar (438) under året fördelade sig månadsvis enligt följande: januari-februari (0), mars (3), april (205), maj (93), juni (24), juli (13), augusti (11), september (66), oktober (23), november-december (0). Ett rekordhögt antal gransångare under häckningstid, efter en kraftig ökning de senaste 10-12 åren (se figur 13).

Thomas Pettersson

Grönsångare (*Phylloscopus sibilatrix*) - NT

Observerad 19.4-2.7 (5.8). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat förutom ett höstfynd (fr.o.m. 1.8):
Ku: 1 ex. Jordmarken, K. Barkarö 5.8 (Peter Josefsson).

Thomas Pettersson

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*)

(0 ex., 0 ex., 1 ex., 2 ex.)

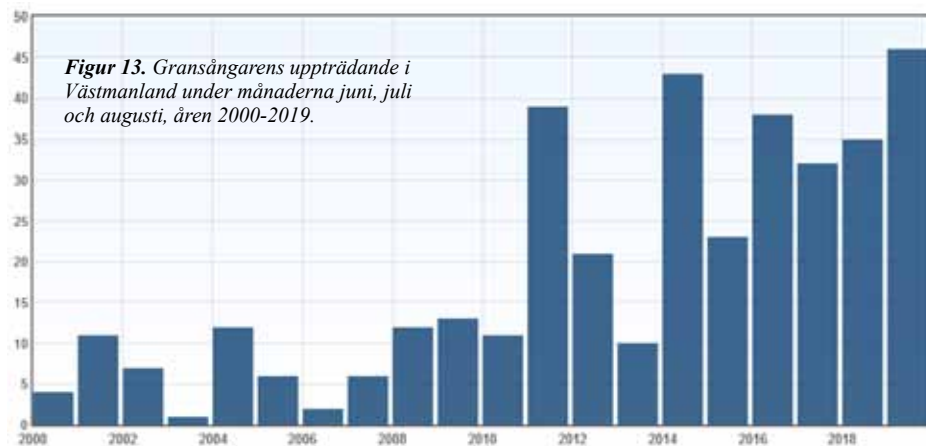
Fa: 2 r. Semla, Västanfors 21.9 (Pentti Korhonen m.fl.)*.

Årets fynd är det 23:e i Västmanland och gjordes under typisk tid på hösten. Av landskapets fynd har 20 gjorts på hösten och tre på våren.

Thomas Pettersson

Lundsångare (*Phylloscopus trochiloides*) - NT

(1 ex., 1 ex., 1 ex., 1 ex.)

Figur 13. Gransångarens uppträdande i Västmanland under månaderna juni, juli och augusti, åren 2000-2019.

Lu: 1 sj. Hörksbyn 10.6 (Bertil Rahm).
Lundsångaren uppträder inte årligen i Västmanland.

Thomas Pettersson

Trastsångare (*Acrocephalus arundinaceus*) - NT

(16 ex., 15 ex., 12 ex., 9 ex.)

Samtliga fynd:
Vä: 1 sj. Hässlösundet, Irsta 11.5-24.6 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 sj. Frövisjön, Skultuna 18.5-6.6 (Johan Karlsson m.fl.). 1 sj. Askövik, V.-Barkarö 30.5 - 25.6 (Robert Ekberg m.fl.). 2 ex. sedda Askövik 11.6 (Robert Ekberg). 1 sj. Tärnö-ö, Rytterne 4.7 (Kenneth Olausson). 1 IK Häslö, Västerås 29.8 (Catharina Grabmüller, Johan Karlsson).

Ha: 1 sj. Freden, Säby 20.6 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 sj. Köpings hamn, Köping 3-4.6 (Mikke Brännström m.fl.).

Sammanlagt nio (9) individer, varav sex (6) sjungande, är återigen en mycket låg siffra och följer på en minskning sedan åtminstone tjugo år tillbaka. Fyndet av en årsunge gjordes sent på säsongen och behöver inte innebära att den var född på lokalen.

Thomas Pettersson

Sävsångare (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Observerad 28.4-17.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*) - NT

(4 ex., 4 ex., 7 ex., 15 ex.)

Observerad 19.5-8.7. Antalet sjungande (15) fördelades på följande kommuner: Västerås (8), Köping (2), Sala (1), Lindesberg (1), Nora (1), Fagersta (2). Antalet sjungande busksångare 2019 var rekordhögt. Näst högst var 2012 med 14 ex.

Thomas Pettersson

Rörsångare (*Acrocephalus scirpaceus*) - NT

Observerad 29.4-26.9 (27.10). Ett rekordsent fynd:
Vä: 1 ex. Labbar, Ängsö 27.10 (Markus Rehnberg).

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*)

(38 ex., 66 ex., 76 ex., 66 ex.)

Observerad 24.5-19.7. Antalet sjungande (66) fördelades på följande kommuner: Västerås (25), Hallstahammar (6), Köping (5), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (4), Lindesberg (8), Nora (6), Fagersta (4), Skinnskatteberg (1), Ludvika (2), Hällefors (3).

Årssumman är förhållandevis låg, men ändå något högre än fjolårets (58) och klart högre än bottenåret 2010 (46 ex.).

Thomas Pettersson

Härmsångare (*Hippolais icterina*)

Observerad 8.5-27.7. Tidiga fynd (före 10.5):

Vä: 1 sj. Björnöändan, Västerås 8.5 (Pontus Lindberg).

No: 1 sj. Järnvägsbron, Hagbyåns utlopp, Nora 8.5 (Anders Carlberg).

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Gräshoppsångare (*Locustella naevia*)

(-, 175 ex., 142 ex., 101 ex.)

Observerad 11.5-8.8. Sammanlagt 101 sjungande individer under häckningstid, fördelade på följande kommuner: Västerås (38), Hallstahammar (19), Köping (3), Kungsör (1), Sala (14), Surahammar (5), Lindesberg (15), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1). Årssumman är den lägsta sedan 1999 och följer på en stadig minskning sedan åtminstone 2007 (258 ex.).

Thomas Pettersson

Flodsångare (*Locustella fluviatilis*) - NT

(21 ex., 14 ex., 18 ex., 5 ex.)

Sammanlagt rapporterades fem (5) sjungande fåglar 3.6-23.7, kommunvis fördelade: Västerås (2), Norberg (1), Fagersta (2). Ännu ett år med en extremt låg årssumma. Det börjar se riktigt dystert ut för flodsångarens del, men kanske är detta endast en tillfällig nedgång. Så sent som 2013 registrerade vi hela 75 ex. i landskapet, men sedan dess har det gått brant utför.

Thomas Pettersson

Vassångare (*Locustella luscinioides*) - VU

(1 ex, 1 ex., 4 ex., 4 ex.)

Vä: 1 sj. Askövik, V.-Barkarö 4.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.), 24.6 (Robert Ekberg, Stefan Karlsson) resp. 14.7-2.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 sj. Östra holmen, Västerås 14.6 (Jacob Rudhe). 1 sj. Fågelvik, Västerås 26-28.7 (Robert Ekberg m.fl.).

Sa: 1 sj. Hällsjön, Fläckebo 8.6 (Johan Karlsson m.fl.).

Fynden vid Askövik räknas som att de rör en och samma individ. Därmed landar årssumman på fyra (4) fåglar. Det är lägre än de båda föregående åren, men ändå en hög årssumma om vi bara går tio år tillbaka i tiden.

Thomas Pettersson

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)

Under "ordinarie" tid observerad 11.4-29.10. Fynd vintertid (1.1-31.3; 1.11-31.12):

Vä: 1 m Steneborg, V.-Barkarö 21.2 (Richard Lager).

Su: 1 m Åliden, Ramnäs 19.1 (Ralf Lundmark, Lotta Lundmark).

Li: 1 m Mariedal, Näsby 12-20.1 (Johan Andersson m.fl.). 1 f Hagabergsliden, Lindesberg, Lindes 2.12 (Mats Andersson).

No: 1 f Esstorp, Nora 9.1-6.2 (Renate Schwencke m.fl.).

Fa: 1 f Östra Uggelbo, Västanfors 6.1-10.2 (Bo Persson m.fl.).

Thomas Pettersson

Trädgårdssångare (*Sylvia borin*)

Observerad 9.5-7.9. Höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Vä: 1 ex. Askö, V.-Barkarö 1.9 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Su: 1 ex. Surahammar, Sura 7.9 (Mikael Mälberg).

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterats.

Thomas Pettersson

Ärtsångare (*Sylvia curruca*) - NT

Observerad 29.4-21.9 (3.10). Sent fynd:

Hä: 1 ex. Grythyttan 3.10 (Gunde Persson).

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterats.

Thomas Pettersson

Törnsångare (*Sylvia communis*)

Observerad 7.5-4.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterats.

Thomas Pettersson

Brandkronad kungsfågel (*Regulus ignicapilla*)

(0 ex., 0 ex, 0 ex, 3 ex.)

Kö: 1 sj. Arbmansberg, Köping 14.5 (Daniel Brehmer).

No: 1 häckning Åtorp, Nora 21.4-4.8 (Anders Carlberg m.fl.).

Tillägge:

Hä: 1 sj. Högborstjärnen, Grythyttan 3.6 2017 (Gunde Persson)

Årets fynd blev nummer 7 och 8 i landskapet. Det låga antalet observationer till trots, var det inte helt oväntat att arten i en nära framtid skulle dyka upp som häckande även i Västmanland. Arten har ökat markant i södra Sverige och dess utbredningsområde förskjuts för varje år en aningens längre norrut. Tillägget rör ett fynd som sedan länge är godkänt,

men som av någon anledning inte har blivit publicerad i tidigare fågelrapport.

Markus Rehnberg

Kungsfågel (*Regulus regulus*)

Endast en (1) ansamling (minst 10 ex.) rapporteras i år, från Ljusnarsberg i november. I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Thomas Pettersson

Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*)

Hela 156 gärdsmyg har rapporterats under vintermånaderna (januari 60, februari 11, december 85), med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (22, 1, 16), Hallstahammar (7, 3, 2), Köping (5, 1, 5), Arboga (1, 0, 0), Surahammar (5, 1, 7), Lindesberg (4, 0, 5), Nora (9, 3, 15), Fagersta (3, 2, 7), Skinnskatteberg (3, 0, 2), Hällefors (1, 0, 1). Notabelt är en drastisk nedgång i antalet från januari till februari.

Thomas Pettersson

Stare (*Sturnus vulgaris*) - VU

Från vintermånaderna rapporterades sammanlagt 328 fågeldagar fördelat på januari (26), februari (220) och december (82). Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö: 500 r. 4-15.4 (Robert Ekberg m.fl.). Max 600 r. 23.7-1.8 (Robert Ekberg m.fl.). 700 r. 16-22.10 (Pontus Lindberg m.fl.).

Ha: 500 r. Kvidinge, Hallstahammar 24.10 (Ulf Carlsson).

Ku: 500 r. Stenvad, Björskog 22.10 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Sa: 500 r. Gorgen, Västerfärnebo 12.10 (Jacob Rudhe).

Su: 600 r. Gnien, Ramnäs 26.10 (Sören Larsson m.fl.).

Li: 700 r. Sjömosjön, Fellingsbro 25.3 (Johan Wretenberg).

Thomas Pettersson

Ringtrast (*Turdus torquatus*)

(16 FD, 33 FD, 39 FD, 20 FD)

Totalt 15 fynd om sammanlagt 17 fåglar är färre än föregående år. Variationen är dock stor mellan olika år och är främst beroende av väderförhållandena under sträckperioden. Årets fynd är gjorda mellan 18 april och 5 maj samt ett fynd i oktober.

Ha: 1 m Tappfallet, Berg, 30.4 (Ulf Carlsson). 1 f Johannesberg, Årby, Hallstahammar, 1.5 (Stefan Johansson, Jacob Rudhe).

Su: 2 mm Sörby, Ramnäs, 21.4 (Mikael Mälberg), 1 f Skogsmuren, Ramnäs, 26.4 (Tom Sävström).

Sa: 1 m Smedsbo, Fläckebo, 18.4 (Ralf Lundmark).

1 m Ängsövalen, Möklinta, 19.4 (Mathias Bergström, Magnus Liljefors).

Li: 1 m Spelmossen, Ramsberg, 20.4 (Jonas Kling, Anders Kling).

No: 1 m Södra Ås, Nora, 19-20.4 (Anders Carlberg).

Nb: 1 m Viken, Norberg, 20.4 (Jan Hellstrand).

Fa: 2 mm Ställberget, Västervåla, 21.4 (Jan Lejdelin). 1 m Andra sidan, Västanfors, 3-4.5 (Jan Hellström m.fl.).

Lu: Hörksbyn, Grängesberg; 1 m 20.4. 1 m 24.4 och 1 honf. 4-5.5 (Bertil Rahm). 1 r. Hörksbyn 20.10 (Bertil Rahm).

Anders Carlberg

Koltrast (*Turdus merula*)

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar eller andra anmärkningsvärda fynd av arten har rapporterats. Det fynd som kommer närmast presenteras nedan:

No: 40 ex. födosökande i rönn Nedre Bondborn, Nora, 20.10 (Bertil Sundberg).

Anders Carlberg

Björktrast (*Turdus pilaris*) - NT

Under årets första månader finns inga rapporter som berättar om större ansamlingar med björktrast. Från årets senare del finns desto fler. Hela 89 som berättar om flockar med fler än 300 ex. De största presenteras i detalj nedan:

Vä: 1000 ex. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 4.12 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Sa: 2000 ex. Hällby, Västerfärnebo, 26.10 (Berndt Söderlund).

Su: 2500 ex. Gnien, Ramnäs, 26.10 (Ralf Lundmark). 2000 ex. Gnien 25.10 (Ralf Lundmark).

Ca 8800 ex. (5000 ex. r + 3310 ex. str (S)) Gnien 30.10 (Ralf Lundmark). 2000 ex. Högbymaden, Gnien 30.10 (Sören Larsson). 2000 ex. Usträngsbo, Ramnäs, 1.11 (Tom Sävström). 2000 ex. Gnien 3.11 (Ralf Lundmark). 2000 ex. Västsura, Sura, 11.11 (Tom Sävström). 2000 ex. Norrby, Ramnäs, 11.11 (Sören Larsson). 2000 ex. Sörbyängen, Gnien 27-28.11 (Sören Larsson, Inger-Marie Carlsen).

2000 ex. Högbymaden, Gnien 2.12 (Sören Larsson). 2000 ex. Åliden, Ramnäs, 4.12 (Tom Sävström).

2000 ex. Ramnäs, 8.12 (Ralf Lundmark). 1500 ex. Sura skans, Sura, 25.10 (Ralf Lundmark). 1500 ex. Färmsbo, Ramnäs, 4.11 (Sören Larsson). 1300 ex. Gnien 28.10 (Ralf Lundmark). 1000 ex. Gnien 23.10 (Sören Larsson). 1000 ex. Norrby 27.10 (Sören Larsson). 1000 ex. Magsjömaden, Ramnäs, 6.11 (Tom Sävström).

2000 ex. Åliden, Ramnäs, 4.12 (Tom Sävström).

2000 ex. Ramnäs, 8.12 (Ralf Lundmark). 1500 ex. Sura skans, Sura, 25.10 (Ralf Lundmark). 1500 ex. Färmsbo, Ramnäs, 4.11 (Sören Larsson). 1300 ex. Gnien 28.10 (Ralf Lundmark). 1000 ex. Gnien 23.10 (Sören Larsson). 1000 ex. Norrby 27.10 (Sören Larsson). 1000 ex. Magsjömaden, Ramnäs, 6.11 (Tom Sävström).

2000 ex. Åliden, Ramnäs, 4.12 (Tom Sävström).

2000 ex. Ramnäs, 8.12 (Ralf Lundmark). 1500 ex. Sura skans, Sura, 25.10 (Ralf Lundmark). 1500 ex. Färmsbo, Ramnäs, 4.11 (Sören Larsson). 1300 ex. Gnien 28.10 (Ralf Lundmark). 1000 ex. Gnien 23.10 (Sören Larsson). 1000 ex. Norrby 27.10 (Sören Larsson). 1000 ex. Magsjömaden, Ramnäs, 6.11 (Tom Sävström).

2000 ex. Åliden, Ramnäs, 4.12 (Tom Sävström).

Fa: 1000 ex. str. (SV) Backgården, Västanfors, 1.11 (Jan Hellström).

Anders Carlberg

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*) - NT

Under året har 13 fynd av rödvingetrast rapporterats under vintermånaderna, 1 fynd (1 ex.) i januari samt 12 fynd (36 ex.) i december. Nedan presenteras samtliga fynd:

Vä: 1 ex. Björlingska kyrkogården, Västerås, 3.1 (Johan Brenander). 1 ex. Berghamra, Västerås, 5-15.12 (Gunnar Lignell). 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 7.12 (Petter Sahlström). 10 ex. Halsen, Björnön, Västerås, 8.12 (Håkan Flodin). 1 ex. Hacksta, Västerås, 15.12 (David Liderfelt).

Kö: 1 ex. Tunadal, Köping, 10.12 (Staffan Ekelund, Kjell Ekelund). 1 ex. Köpings hamn, Köping, 15.12 (Staffan Ekelund).

Sa: 1 ex. Mamre, Sala, 24.12 (Kalle Källebrink). Su: 1 ex. Blåbärsvägen, Sura, 1.12 (Mikael Mälberg). 2 ex. Lyckans stjärna, Seglingsberg, Ramnäs 1.12 (Ralf Lundmark). 2 ex. Ramnäs, 8.12 (Ralf Lundmark). 1 ex. Äsvägen, Ramnäs 28.12 (Ralf Lundmark). Sk: 15 ex. Väterskoga, Skinnskatteberg, 2.12 (Leif Edberg).

1 ex. Hacksta, Västerås, 15.12 (David Liderfelt).

1 ex. Hacksta, Västerås, 15.12 (David Liderfelt).

Följande större (minst 200 ex.) ansamlingar och sträcksummor har rapporterats:

Vä: 678 ex. str. (S) Kvicksund, Ryttene, 24.10 (Johan Mellquist). 250 ex. Fastberga, Skerike, Västerås, 20.10 (Fredrik Engström, Johan Brenander).

Sa: 200 ex. Kilboslättan, Västerfärnebo, 12.10 (Yngve Hareland).

Su: Ca 1135 ex. (700 ex. r + 435 str (S)) Gnien, Ramnäs, 30.10. 500 ex. Gnien 26.10. 500 ex. Sura skans, Sura, 25.10 (Ralf Lundmark).

Lu: 250 ex. Hörksbyn, Grängesberg, 26-28.10 (Bertil Rahm).

Anders Carlberg

Taltrast (*Turdus philomelos*)

Landskapets nionde januarifynd (1 ex.) rapporteras från Vetterstorp i Västerås den 2 januari (Peter Josefsson). I mars har 20 fynd om sammanlagt 23 fåglar rapporterats och samtliga är att betrakta som tidiga vårfåglar. De tre tidigaste fåglarna presenteras nedan i kronologisk ordning:

No: 1 ex. Dalsta, Nora 18.3 (Berit Ragné, Claes Urban Eliasson).

Vä: 1 sj. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 22.3 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 1 ex. Ålby, Hallstahammar, 24.3 (Ulf Carlsson).

Årets sista taltrast rör en individ som sågs vid Äsvägen i Ramnäs den 2 november (Ralf Lundmark).

Anders Carlberg

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*)

Under januari och februari rapporterades sammanlagt minst 34 ex. Dessa fördelade sig delområdesvis

enligt följande:

Vä: Västerås (6), V.-Barkarö (2), Rytterne (12), Dingtuna (4), Hubbo (1).
Ha: Säby (1). Su: Ramnäs (1).

Ku: Kungs Barkarö (6).

Li: Fellingsbro (1).

I december rapporterades 52 dubbeltrastar enligt följande:

Vä: Västerås (11), V.-Barkarö (6), Rytterne (21), Dingtuna (1).

Su: Sura (3).

Ku: Kungs Barkarö (7).

Li: Linde (2).

No: Nora (1).

Det innebär att det var något färre antal rapporterade dubbeltrastar under förvintern, medan det rapporterades ovanligt många dubbeltrastar under december. Som vanligt är det mistelbären som lockar de allra flesta trastarna att stanna över vintern.

Anders Carlberg

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

Årets båda första gråa flugsnappare rapporterades den 8 respektive 9 maj. Därefter följer ytterligare 12 fynd om 13 ex. fram t.o.m. 15.5. Årets två första fynd:

Vä: 1 ex. Hässlö, Västerås, 8.5 (Eiliss Backström).

Ku: 1 ex. Täcklunda, K. Barkarö, 9.5 (Jacob Rudhe).

Årets sista rapport rör 1 ex. vid Önsta, Skerike i Västerås den 14 september (Petter Sahlström).

Anders Carlberg

Rödihak (*Erithacus rubecula*)

Vinterfynd. Sammanlagt finns rapporter om 27 övervintrande rödhakar under de två första månaderna (1.1-28.2). Dessa fördelade sig på Västerås (10), Hallstahammar (2), Köping (4), Arboga (2), Lindsberg (3), Nora (3), Fagersta (2) och Skinnskatteberg (1). Under december finns 7 rapporterade rödhakar fördelade på Västerås (4), Surahammar (1), Lindsberg (1) och Fagersta (1). I takt med att vintrarna blir varmare väljer också fler rödhakar att övervintra i vårt landskap.

Anders Carlberg

Blåhake (*Luscinia svecica*)

Vår- och sommarfynd:

Hä: 1 ad. m r Björskogsnäs, Grythyttan, 28.5 (Gunde Persson). Sena höstfynd (efter 1.10) saknas. Höstfynden är tidsmässigt fördelade mellan 2.8-26.9. Ingen större (minst 10 ex.) ansamling rapporterad.

Anders Carlberg

Näktergal (*Luscinia luscinia*)

Tidiga fynd (före 1.5) liksom sena fynd (efter 15.8) saknas helt detta år. Näktergalar är rapporterad mellan 7.5-26.7.

Anders Carlberg

Svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*) - NT

Årets första svartvita flugsnappare rapporterades från Grythyttan den 19.4 (Gunde Persson). Sedan följer hela 114 rapporter mellan 21-30.4. Höstfynd (fr.o.m. 15.8). Fyra rapporter om 3-4 fåglar enligt följande:

Kö: 1 f Norsa, Munktorp, 24.8 (Peter Ekelund).

Su: 1 f Blåbärsvägen, Surahammar, Sura, 21.8 och 25.8 (Mikael Mälberg).

Fa: 1 honf. Björksta, Fagersta, Västanfors, 16.8 (Jan Hellström).

Anders Carlberg

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*) - F1

(11 ex., 8 ex., 9 ex., 6 ex.)

Vår- och sommarfynd:

Vä: 1 ad m sj. Irsta prästgård, Irsta, 27.5-3.6 (Bengt Jönsson m.fl.).

Kö: 1 m sj. Karlbergsskogen, Köping, 21.5-2.6 (Per Jonsson m.fl.).

Li: 1 ad m sj. Västantorp, Linde, 21.5 (Mats Andersson). 2 sj. Liaskogen, Näsby, 24.5 (Sven-Olof Eriksson, Mats Andersson).

Sk: 1 2K+ födosökande Tarmansbo, Gunnilbo, 16.6 (Hans-Åke Larsson, Sten-Åke Osbjör).

Höstfynd saknas. Med endast sex observerade fåglar blev 2019 ett "fattigt" mindre flugsnapparår. De tre tidigare åren observerades det 14 ex., 26 ex. respektive 15 ex. Antalet rapporter varierar dock stort mellan åren under 2000-talet.

Anders Carlberg

Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*) - NT

(1h, 3h, 8h, 4h)

Fyra konstaterade häckningar har rapporterats från två lokaler i Västerås och Köping:

Vä: 2 häckningar (=två kullar) Sjöheden, Västerås, 23.4-15.8. Ungar sedda bl.a. 7.6 och 15.8 (Kjell Pålsson m.fl.).

Kö: Minst två häckningar inne på Yara industri, Köping, (Magnus Nyström). I området har fåglar rapporterats mellan 16.4-28.9 (Kjell Ekelund m.fl.).

Vinterfynd:

Ha: 1 2K m Sofielund, Kolbäck, 20.2 (Bo Eriksson).

Övriga observationer:

Vä: 1 par Djuphamnen, Västerås, 19.4 och 27.4-18.6 (David Liderfelt m.fl.). 1 ad. m Djuphamnen, Västerås, 12.10 (Petter Sahlström). 1 ad. m str. (S) Kvicksund, Rytterne, 13.10 (Tommy Emanuelsson).
Ha: 1 sj. m Veolia, Kolbäck, 13-23.5 samt 3.10 (Stefan Johansson m.fl.).

Sa: 1 sj. Strå, Sala, 23.4-11.5 (Kalle Källebrink).

Su: 1 sj. Virsbo bruk, Ramnäs, 8.4 och 13-24.5 (Mikael Mälberg, Seppo Ormiskangas). 1 ad. m Sura bruk, Sura, 17.5 (Tom Sävström). 1 honf. Sura bruk, Sura, 9.8 (Ralf Lundmark).

Li: 1 sj. m Frövifors, Näsby, 24.4-21.5 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 par Arvin Meritor, Linde, 3.5 (Mats Andersson, Ally Andersson). 2 honf. Lindesby, Linde, 2.7 (Mats Andersson). 1 1K Andsjön, Linde, 13.8 (Mats Andersson m.fl.).

No: 1 sj. Nora järnvägsstation, Nora 28.4 (Anders Carlberg).

Fa: 1 par Uddnäs, Fagersta, Västanfors, 8-28.4 samt 1 f 5.7 och 1 ad. m 13.31.8 (Thomas Österholm m.fl.). 1 m Gamla bruksområdet, Västanfors, 19.4 (Pentti Korhonen). 1 honf. Stora Grådänet, Västanfors, 21.4 (Roland Narfström). 1 m Östra Uggelbo, Västanfors, 1.5 (Bo Persson). 1 ex. Fagersta Central, Västanfors, 6.6 (Sören Emet, Thomas Österholm). 1 honf. Hjortbo, Västanfors, 13.9 (Jan Hellström m.fl.). 1 honf. Fagersta Stainless, Västanfors 17.9 och 1.10 (Bo Persson). 1 par Atlas Copco DC, Västanfors, 2.10 (Thomas Österholm, Mats Eriksson).

Lu: 1 honf. Kastaviksvägen, Grängesberg, 2.5 och 1 ad. m samma lokal 29.10 (Mikael Ohlson).

Hä: 1 par Nya Slaggtippen, Hällefors, 26.4-15.8 (Karin Bergh m.fl.).

Fyra konstaterade häckningar, men det är sannolikt att det häckade fler par än så i Västmanland under 2019. Par har setts under häckningstid i t.ex. Lindesberg, Fagersta och Hällefors. Svart rödstjärt lär minska på kontinenten. Eftersom vi befinner oss i artens randområde bör detta kunna betyda att arten kommer att bli ovanligare även hos oss.

Anders Carlberg

Rödstjärt (*Phoenicurus phoenicurus*)

Tolv konstaterade häckningar från Västerås (3), Hallstahammar (2), Köping (3), Nora (2) och Hällefors (2) har rapporterats. Av tidiga fynd (t.o.m. 30.4) finns hela 43 rapporter och de två första noterades den 22.4 vid Hagabergsliden i Linde (Mats Andersson, Ally Andersson) samt Trångbobadet i Nora (Håkan Lavebratt, Magdalena Wennberg Lavebratt). De på året senaste fynden:

Vä: 1 r. Kvambro, Romfartuna, 6.9 (Markus Rehnberg).

No: 1 honf. Björnstigen, Nora, 9.9 (Renate Schwencke).

Anders Carlberg

Buskskvätta (*Saxicola rubetra*) - NT

Årets två första buskskvättor rapporterades den 24.4. Därefter finns 50 rapporter av arten under april.

Vä: 1 sj. m Rudö, Rytterne, 24.4 (Robert Ekberg m.fl.).

Fa: 1 m Stora Grillsjön, Västervåla, 24.4 (Staffan Liljeqvist).

Årets sista buskskvätta:

Hä: 1 f Högborn, Grythyttan, 25.9 (Nils Hultman).

Anders Carlberg

Stenskvätta (*Oenanthe oenanthe*)

Säkra eller troliga häckningar har rapporterats från sex olika platser. Därutöver finns rapporter från 19 olika lokaler under juni-juli. Det är troligt att flera av dessa har resulterat i framgångsrika häckningar eller häckningsförsök. Årets första stenskvätta noterades vid Stora Skären i Björskog den 12.4 (Lillebror och Gunilla Hammarström). Därefter rapporterades ytterligare tre fynd t.o.m. 15.4:

Kö: 1 ex. Davids backe, Himmata 14.4 (Peter Ekelund m.fl.).

Li: 1 m Östra Nederby, Fellingsbro, 13.4 (Johan Wretenberg) och 1 ex. samma lokal 15.4 (Sven-Olof Eriksson).

Det på året senaste fyndet (3 ex.) gjordes vid Mällringe i Rytterne den 7.9 (Nicklas Elfving, Gustav Elfving).

Anders Carlberg

Strömstare (*Cinclus cinclus*)

(5 h, 9 h, 13 h, 8 h)

Åtta säkerställda eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Lindsberg (2), Nora (3), Norberg (1), Ljusnarsberg (2). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Su: 10-12 ex. Kolbäckån vid Ramnäs bruk 19-27.1 (Ralf Lundmark m.fl.).

Ett förhållandevis lågt antal rapporterade häckningar, men variationen mellan olika år är å andra sidan stor.

Thomas Pettersson

Järnsparv (*Prunella modularis*)

Observerad (17.1-22.2) 23.3-9.10. Vinterfynd:

Kö: 1 ex. Arbmansberg, Köping 26.1-22.2 (Per Lindh).

Su: 1 ex. Ramnäs 17-21.1 (Ralf Lundmark m.fl.).

Vinterfynd hör inte till vanligheterna, men har gjorts i genomsnitt varannan vinter på senare tid.

Thomas Pettersson

Gulärta (*Motacilla flava*)

Observerad 22.4-22.9. Tolv (12) säkerställda eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (10), Köping (1), Hällefors (1). Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 130 r. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 26.8 (Robert Ekberg). 130 förbifl. Skattgården, Dingtuna 31.8 (Åsa Ekberg, Robert Ekberg).

Ha: 150 r. Rallsta, Berg 19.8 (Jacob Rudhe). 150 r. Bärsta, Kolbäck 20.8 (Ulf Carlsson).

Ku: 100 förbifl. Kungsudden, K. Barkarö 19.8 (Jacob Rudhe).

Sa: 100 r. Bergsgården, Fläckebo 23.8 (Markus Rehnberg). 180 str. (S) St. Mörtholmen, Fläckebo 23.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 100 r. Lisjö ängar, Sura 24.5 (Mikael Mälberg). 100 r. Lyckans stjärna, Seglingsberg, Ramnäs 17.8 (Robert Lager). 100 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 18.8 (Mikael Mälberg). 410 str. (S) Gnien 19.8 (Ralf Lundmark). 120 r. Högbymaden, Gnien 19.8 (Ralf Lundmark). 175 str. (S) Gnien 21.8 (Ralf Lundmark). 100 r. Sörby, Ramnäs 26.8 (Mikael Mälberg).

Thomas Pettersson

Citronärta (*Motacilla citreola*)

(1 ex., 0 ex., 0 ex., 2 ex.)

No: 1 2K+ m r. Södra Ås våtmark, Nora 10.5 (Anders Carlberg m.fl.)*. 1 ex. Bergsmanshyttan, Nora 1.9 (Anders Carlberg)*.

Fynd nummer 11 och 12. Landskapets första fynd gjordes på Cementatippen i Köping i juni och juli 1990. Denna hane som samhäckade med en gulärta återkom även 1991 och 1992. Utöver denna hane gjorde under 1990-talet ytterligare åtta fynd av citronärta i landskapet. Då vi har gått in i 2000-talet har besöken kommit i ett mer beskedligt tempo, med endast två fynd (2001 och 2016).

Markus Rehnberg

Forsärta (*Motacilla cinerea*)

(3h, 38h, 78h, 36h)

Observerad (19-21.1) 12.3-4.11. Vinterfynd:

Ha: 1 ex. Trångfors, Hallstahammar 19-21.1 (Stefan Johansson m.fl.).

Su: 1 ex. Kungshammaren, Ramnäs 19.1 (Ralf Lundmark m.fl.).

Sammanlagt rapporterades 36 säkerställda eller troliga häckningar, kommunvis fördelade: Västerås (3), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (4), Surahammar (3), Lindesberg (13), Nora (1), Norberg (3), Fagersta (3), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (1). Forsärlan tycks hålla ställningarna

väl, även om det finns en svag tendens till minskning av antalet rapporterade häckningar de senaste femton åren.

Thomas Pettersson

Sädesärta (*Motacilla alba*)

Observerad 24.3-19.10 (9.11; 25.11-19.12). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Centrum, Västerås 25.11-19.12 (Eva-Britt Berglund m.fl.).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 100 r. Lövsta, Dingtuna 15.9 (Johan Karlsson m.fl.).

Ha: 75 r. Bärsta, Kolbäck 20.8 (Ulf Carlsson). 50 r. Rallsta, Berg 28.8 (Ulf Carlsson).

Sa: 50 r. Gussjöbäck, Fläckebo 8.4 (Kalle Källebrink).

Su: 100 r. Persboviken, Virsbo, Ramnäs 1.8 (Mikael Mälberg).

Vinterfynd har gjorts i genomsnitt knappt varannan vinter de senaste tjugo åren.

Thomas Pettersson

Ängspioplärka (*Anthus pratensis*)

Observerad 16.3-30.10. Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 100 r. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 11.9 (Robert Ekberg, Janne Virking).

Kö: 100 r. Davids backe, Himmata 1.5 (Peter Ekelund m.fl.).

Su: 250 r. Storängen, Ramnäs 2.5 (Ralf Lundmark). 200 r. Baståsen, Sura 2.5 (Mikael Mälberg). 100 r. Olberga, Sura 2.5 (Tom Sävsström). 100 r. Gnien, Ramnäs 5.10 (Ralf Lundmark m.fl.).

No: 200 r. Södra Ås våtmark, Nora 8.5 (Anders Carlberg).

Fa: 100 ex. Backgården, Västanfors 16.9 (Jan Hellström). 110 str. Backgården 22.9 (Jan Hellström). Tillgängliga data antyder att ängspioplärkan har minskat som häckande i Västmanland de senaste tio åren.

Thomas Pettersson

Trädpioplärka (*Anthus trivialis*)

Observerad 18.4-21.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterats.

Thomas Pettersson

Rödstrupig pioplärka (*Anthus cervinus*) - VU/F1

(27 FD, 31 FD, 48 FD, 20 FD)

Årets fyndskörd inskränker sig till enbart höstfynd under perioden 24.8-30.9 med sammanlagt 20

fågeldagar, kommunvis fördelade: Västerås (7), Hallstahammar (1), Surahammar (3), Lindesberg (1), Nora (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1), Ludvika (1), Hällefors (3).

Thomas Pettersson

Skärpioplärka (*Anthus petrosus*)

(8 FD, 11 FD, 8 FD, 2 FD)

Två fynd under året, ett på våren och ett på hösten:

Vä: 1 r. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 30.3 (Jacob Rudhe m.fl.).

Li: 1 ex. Sotarön, Våringen, Näsby 5.10 (Lennart Sandberg, Andreas Sandberg).

Thomas Pettersson

Bofink (*Fringilla coelebs*)

Sammanlagt 394 bofinkar rapporterades från vintermånaderna fördelat på januari 212, februari 137 och december 45). Större (minst 500 ex.) flockar:

No: 500 str. Södra Ås, Nora 14.9 (Anders Carlberg).

Fa: 600 str. (N) Smittsbo, Västanfors 5.4 (Leif Lejdellin)

Gunilla Hammarström

Bergfink (*Fringilla montifringilla*)

Från att tidigare ha häckat spritt över i stort sett hela landskapet under 1970- och 1980-talen görs numera fynd under häckningstid knappt årligen. Inget fynd som indikerar häckning har heller gjorts under 2019. Under vintermånaderna rapporterades 125 bergfinkar fördelat på januari 77, februari 18 och december 30). Större ansamlingar med fler än 400 ex.:

Li: 400 str. Villboda, Fellingsbro 26.9 (Kjell Ekelund).

No: 750 ex. Södra Ås, Nora 30.9 (Anders Carlberg).

Gunilla Hammarström, Markus Rehnberg

Stenknäck (*Coccothraustes coccothraustes*)

Tre troliga eller konstaterade häckningar har rapporterats:

Sk: 1 häckning (2 pulli); föda åt ungar Laggabo, Skinnskatteberg 23.6 (*Staffan Ekelund).

Lu: 1 häckning; 1 ex. föda åt ungar Hörksbyn, Grängesberg 30.6 (Bertil Rahm).

Hä: 1 häckning; 2 i par föda åt ungar Kvastbo, Hällefors 14.6 (Nils Hultman).

Under vintermånaderna (1.1-28.2 och 1-31.12) har sammanlagt 197 fåglar rapporterats från flera kommuner. Större (minst 12 ex.) ansamlingar:

Vä: 21 ex. Ekkliden, Skerike, Västerås 19.1 (Anders Sundkvist m.fl.).

Kö: 17 ex. Arbmansberg, Köping 28.3 (Daniel Brehmer).

Ar: 17 ex. Musikkvarteret, Arboga 29.11 (Fredrik Anmark).

Su: 13 ex. Surahammar, Sura 8.8 (Mikael Mälberg).

Li: 14 ex. Lindesberg, Lindes 16.9 (Jan Myhlback).

Gunilla Hammarström

Tallbit (*Picolina enucleator*) - VU

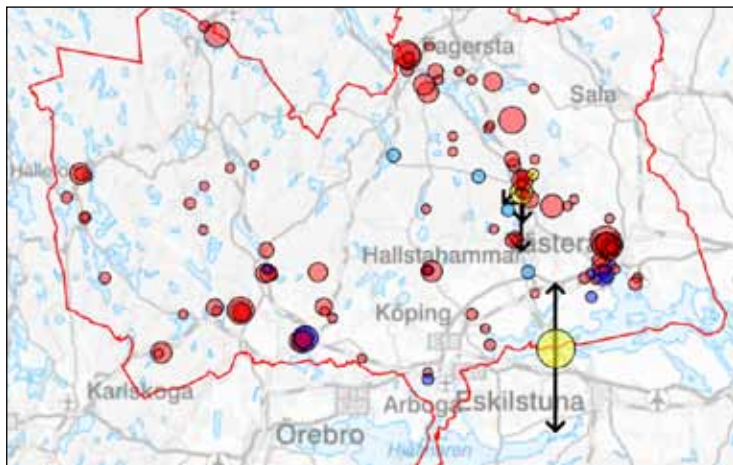
Endast ett fynd under årets inledande månader:

Su: 2 ex. förbifl. Hällen, Ramnäs 16.1 (Ralf Lundmark).

När en tallbit observerades vid Lilla Ötjärnen i Västanfors den 19 oktober (Pentti Korhonen) skulle det bli inledningen på en av de största registrerade rörelsen av tallbit i Västmanland. Bara några dagar senare var kranen fullt påslagen och den 24 oktober inräknades hela 154 ex. på sträck mot söder förbi Kviksund i Rytterne (Viktor Eriksson, Johan Mellquist). Toppen av rörelsen inföll i månadskif-

Figur 14. Tallbitens tidsmässiga uppträdande i Västmanland under 2019.

Figur 15. Tallbitens geografiska uppträdande i samband med invasionen under hösten 2019. Cirklar satt i relation till observerade individer. Färger på cirklar kan bortses ifrån. Pilar visar riktning för sträckande individer.

tet oktober - november men under hela november kunde spridda flockar ses i landskapet (figur 14). Enstaka tallbitar höll sig dessutom kvar till årets slut. Intressanta är följande två observationer som antyder att tallbitarna redan i början och mitten av november hade inlett återflytten mot sina hemområden i norr (figur 15).

Vä: 16 str. (N) Kvicksund, Rytterne 3.11 (Viktor Eriksson)

Su: 11 str. (NO) Glåpen, Sura 19.11 (Ralf Lundmark).

Markus Rehnberg

Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)

Tretton fynd med minst 25 fåglar har rapporterats enligt nedan:

Vä: 26 ex. Murtorpet, Haraker 19.1 (Anette och Rune Berglinn), 25 ex. Jädra bro, Skultuna 27.1 (Ole Jonsson), 25 ex. Önsta, Skerike, Västerås 27.1 och 4.2 (Lars Sahlin).

Su: 65 ex. Ramnäs slussar, Ramnäs 27.1 (Ralf Lundmark), 31 str. (S) Gnien, Ramnäs 28.10 (Ralf Lundmark), 25 ex. Sura skans, Sura 15.11 (Tom Sävström).

Li: 28 ex. Åsen, Fellingsbro 28.12 (Sven Larsson). No: 25 ex. Björnstigen, Nora 21.1 (Renate Schwencke).

Sk: 30 ex. Laggårbo, Skinnskatteberg 19.1 (Leif Johansson m.fl.), 26 ex. Sundsbrotorp, Hed 2.2 (Claes-Göran Carlsson).

Gunilla Hammarström

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) - NT

Under året noterad mellan 15 maj och 29 augusti.

Under den perioden bokfördes 98 sjungande hanar fördelat på Västerås (31), Hallstahammar (1), Köping (5), Kungsör (2), Sala (5), Surahammar (2), Lindesberg (16), Nora (24), Fagersta (8), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (3).

Gunilla Hammarström

Grönfink (*Chloris chloris*) - EN

Under året har inga rapporter om större ansamlingar eller andra särskilt anmärkningsvärda fynd rapporterats.

Gunilla Hammarström

Vinterhämppling (*Linaria flavirostris*) - VU

Antalet fågeldagar fördelade sig på januari (118), februari (10), mars (301), april (125) samt oktober (385), november (66) och december (23). De största rapporterade flockarna:

Vä: 50 r. Näsby, Dingtuna 6.3 (Jan Hellstrand), 40 r. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna 16.10 (Janne Virking m.fl.).

Kö: 50 ex. Ullvi, Köping 1.1 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Lu: 50 str. (S) Hörksbyn, Grängesberg 20.10 (Bertil Rahm).

Gunilla Hammarström

Hämppling (*Linaria cannabina*)

Under året har inga "renodlade" vinterfynd gjorts. Det finns dock ett flertal rapporter om fynd gjorda i mars, men de ska nog snarast betraktas som tidiga vårfåglar. Större (minst 50 ex) ansamlingar: Ha: 60 ex. Rallsta, Berg 24.9 (Ulf Carlsson). 100 r. Lagårdssjön, Kolbäck 29.9 (Jacob Rudhe).

Kö: 100 r. Köpings hamn 18.9 (Staffan Ekelund). 50 ex. Storängen, Munktorp 23.9 (Ulf Carlsson).

Li: 60 r. Oppegården, Fellingsbro 12.9 (Bo Runesson).

Gunilla Hammarström

Gråsiska (*Acanthis flammea*)

Inget fynd under häckningstid har rapporterats. Under perioden 1 januari - 31 mars har fjorton rapporter om större (minst 200 ex.) flockar rapporterats och från perioden 1 september -31 december finns två (2) rapporter. De största ansamlingarna med minst 350 ex.:

Vä: Max 450 ex. Bäckby, Lundby, Västerås 13-20.1 (Torbjörn Hegedüs). 400 ex. Kyrkbacken, Västerås 29.1 (Janne Virking, Gunilla Virking).

Su: Max 400 ex. Åsvägen, Ramnäs 10-19.1 (Ralf Lundmark).

Fa: 350 str. (S) Backgården, Västanfors 24.10 (Jan Hellström m.fl.).

Brunsiska (*Acanthis f. cabaret*) har under året rapporterats med 15 ex. fördelat på januari (4), februari (2) samt oktober (9). Fyndens geografiska fördelning var Surahammar (9), Nora (2) och Ludvika (4).

Snösiska (*Acanthis f. exilipes*) har under året rapporterats med totalt 30 ex. mellan 3 januari och 20 mars. Övriga tider har inga fynd gjorts. Fyndens kommunvisa fördelning var Västerås (6), Hallstahammar (3), Surahammar (10), Örebro (1), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (3) och Ludvika (4).

Gunilla Hammarström

Större korsnäbb (*Loxia pytyopsittacus*)

Inga häckningar har konstaterats. I övrigt 330 observationer fördelat på januari (73), februari (30), mars

(14), april (21), maj (44), juni (10), juli (5), augusti (2), september (28), oktober (16), november (55) och december (32).

Gunilla Hammarström

Mindre korsnäbb (*Loxia curvirostra*)

Sexton (16) fynd av flockar på minst 20 fåglar har rapporterats i januari (9), februari (3), juni (1), oktober (2), december (1). De största (minst 30) flockarna:

Vä: 34 ex. Blåbandsbacken, Rytterne 5.1 (Åsa Ekberg, Robert Ekberg). 30 ex. Solltorpet, Skultuna 12.1 (Bernt Larsson). 30 ex. Rälken, Haraker 27.1 (Markus Rehnberg). 30 r. Paradiset, V.-Barkarö 5.6 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Sa: 40 ex. Östermyran, Möklinta 22.1 (Bernt Larsson).

Su: 35 ex. Spjutmossen, Sura 8.2 (Tom Sävström).

Li: 30 ex. Aspen, Linde 15.10 (Jonas Kling)

Gunilla Hammarström

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*)

Sammanlagt sågs 20 ex. under året i Västerås (1), Hallstahammar (2), Lindesberg (3), Fagersta (2), Ludvika (2) och Hällefors (10) kommuner. Fynd med flest antal individer:

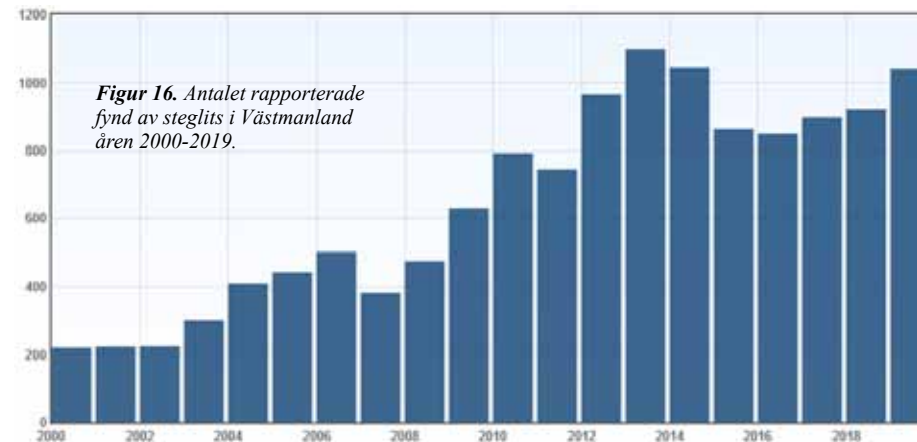
Li: 3 ex. Gäddjärnen (Nyberget), Lindes 21.9 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Hä: 4 ex. Kvarntjärnarna, Hällefors 15.8 (Erik Jansson).

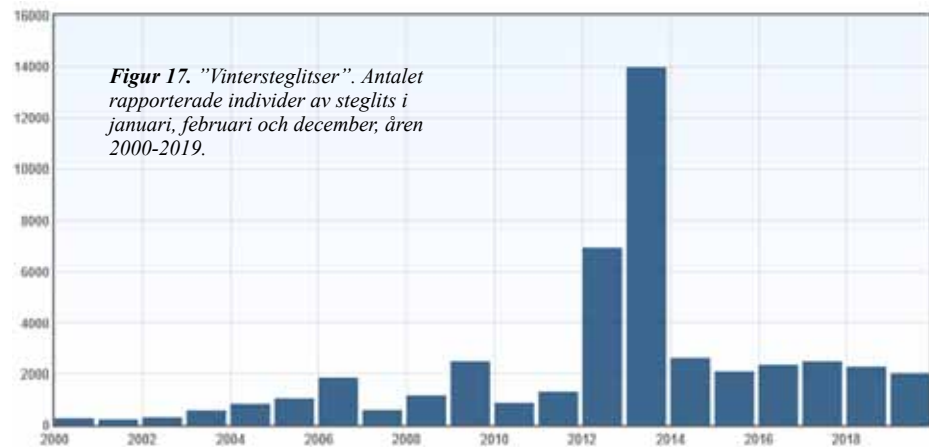
Gunilla Hammarström

Steglits (*Carduelis carduelis*)

Steglitsen har ökat mycket i vårt område sedan början av 2000-talet, vilket visas i figur 16. Med det i tanken känns det lite klenat att endast fyra häck-

Figur 16. Antalet rapporterade fynd av steglits i Västmanland åren 2000-2019.

ningar har rapporterats under året. Men det belyser kanske snarast att det inte är alldeles enkelt att hitta häckningar. Rapporter som indikerar häckning har lämnats från Västerås (1), Köping (1), Surahammar (1) och Fagersta (1) kommuner. Större flockar (minst 150 ex.) har under året rapporterats från följande platser:

Ha: 150 ex. Bolunda, Kolbäck 5.10 (Ulf Carlsson), max 250 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 2-11.11 (Ulf Carlsson m.fl.).

Ar: 250 ex. Viby Hästhagen, Arboga 23.9 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Även antalet vintersteglits har en ökande trend sedan år 2000 (se figur 17). Sticker ut gör de extremt höga antal som övervintrade i vårt område vintern 2012/13.

Gunilla Hammarström, Markus Rehnberg

Grönsiska (*Spinus spinus*)

Rapporter om större (minst 100 ex.) flockar finns från september (3), oktober (11), november (7) och december (10). De största (minst 200 ex) presenteras nedan:

Vä: Max 500 ex. Trumslagarbacken, Västerås 24.11-20.12 (Janne Virking m.fl.).

Sa: 200 ex. Månsbo, Fläckebo 11.11 (Markus Rehnberg).

Su: 200 str. (SV) Uvsjön, Ramnäs 24.10 (Sören Larsson, Greta Larsson). 330 ex. Turkie ängar, Ramnäs 26.10 (Tom Sävström). 285 str (S) Gnien, Ramnäs 28.10 (Ralf Lundmark). 440 str. (S) Gnien, Ramnäs 30.10 (Ralf Lundmark). 400 ex. Suraslussen, Sura 3.12 (Inger-Marie Carlsen).

Li: 200 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby 20.9 (Jan-Erik Malmstigen, Sven-Olof Eriksson). 200 ex. Frövi

27.10 (Johan Andersson).

No: 250 ex. Bornsälven, Nora 25.12 (Camilla Pettersson).

Fa: 200 ex. Stora Grådänet, Västanfors 7.12 (Roland Narfström).

Lu: 200 ex. Hörksbyn, Grängesberg 26.10 (Bertil Rahm).

Gunilla Hammarström

Gulspår (*Emberiza citrinella*) - NT

Större (minst 100 ex) ansamlingar:

Vä: 300 ex. Tidö, Rytterne 14.11 (Leif Carlsson).

Kö: Max 120 ex. Köpings hamn, Köping 3-18.1 (Peter Ekelund, Per Jonsson).

Su: 150 ex. Lisjö, Sura 6.1 (Inger-Marie Carlsen). 120 ex. Åliden, Ramnäs 19.1 (Ralf Lundmark, Lotta Lundmark). 250 ex. Lisjö 8.3 (Tom Sävström). 120 ex. Bolagssjön, Ramnäs 3.11 (Ralf Lundmark). 150 ex. Kungshammar, Ramnäs 3.12 (Ralf Lundmark).

Li: 100 ex. Västvalla, Fellingsbro 13-19.1 (Johan Wretenberg).

Lillebror Hammarström

Ortolansparv (*Emberiza hortulana*) - VU/F1

(53 sj., 42 sj., 31 sj., 28sj.)

Tjuogoåta (28) sjungande hanar har rapporterats under häckningstid. Dessa fördelade sig på Västerås (4), Köping (1), Kungsör (20), Surahammar (1) och Fagersta (2). Bedömningen efter inventering är att det i Kungs Barkarö fanns minst 20 revir under 2019. På ytterligare tio platser fanns tillfälligt sjungande hanar. Honor observerades i åtta av reviren, men inga häckningsindier i form av matning eller kullar noterades i dessa. Dock sågs fyra flygga

ungar i området den 18 augusti. Det är oklart om dessa kommer från en eller flera kullar.

Lillebror Hammarström

Sävspår (*Emberiza schoeniclus*) - NT

Årets uppträdande inföll mellan 10 mars och 13 november. Inga vinterfynd eller andra anmärkningsvärda fynd gjordes under året.

Markus Rehnberg

Lappsparv (*Calcarius lapponicus*) - VU

(17 FD, 33 FD, 26 FD, 20 FD)

Lappsparvens antal fortsätter att ligga mycket lågt och trenden under 2000-talet är minskande (figur 18). Årets samtliga fynd:

Vä: 1 ex. Vedbobacken, Västerås 5.10 (Johan Karlsson). 2 ex. Vedbobacken 13.10 (Petter Sahlström). 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 18.10 (Marjatta Ericson).

Ha: 1 str. (S) Strömsvik, Kolbäck 30.9 (Ulf Carlsson).

Su: 1 r. Lisjö ängar, Sura 26.4 (Ralf Lundmark). 1 str. (S) Gnien, Ramnäs 5.10 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 r. Gnien, Ramnäs 27.10 (Ralf Lundmark). 1 str. (S) Gnien, Ramnäs 28.10 (Ralf Lundmark).

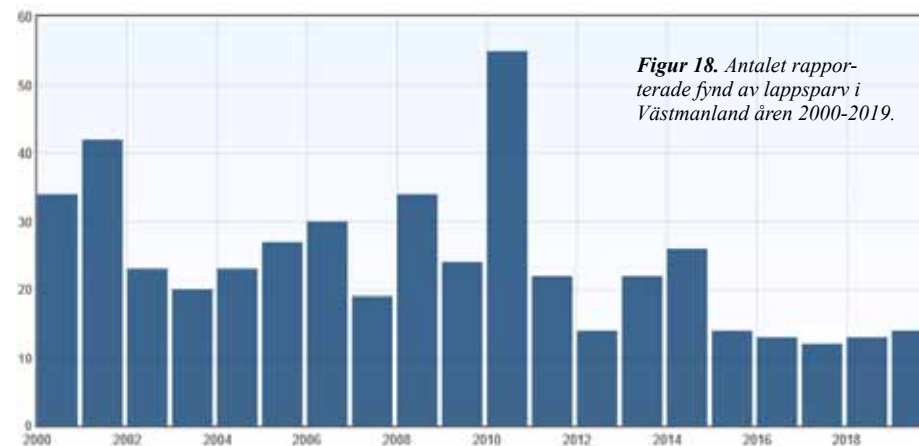
No: 1 r. Södra Ås våtmark, Nora 6.4 (Anders Carlberg). 1 r. Bergsmanshyttan, Nora 7.9 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ad. m. Hjortbo, Västanfors 23.4 (Pentti Korhonen).

Sk: 1 ad. f. r. Masbo, Skinnskatteberg 14.4 (Leif Johansson).

Lu: 2 r. Hörksbyn, Grängesberg 8.4 (Bertil Rahm). 5 r. Hörksbyn 4.10 (Bertil Rahm).

Lillebror Hammarström

Figur 18. Antalet rapporterade fynd av lappsparv i Västmanland åren 2000-2019.

Kategori E rör arter eller taxa vilka betraktas som förrymda eller utsläppta från fångenskap (t.ex. undulat). Till denna kategori förs även införda fåglar som har häckat eller häckar i frihet, men som ännu inte har uppnått ett självreproducerande bestånd (t.ex. stripgås och mandarinand). Till denna kategori förs från och med nu även raphhöna!

Stripgås (*Anser indicus*)

(0 ex., 0 ex., 1 ex., 3 ex.)

Vä: 1 r. Askövik, V.-Barkarö 13-18.9 (Janne Virking m.fl.).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp 17-24.9 (Kjell Ekelund m.fl.).

Sa: 1 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 31.3 (Fredrik Engström m.fl.).

Lillebror Hammarström

Mandarinand (*Aix galericulata*)

(1 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 m Munkängen, Västerås 1.1-24.2 samt 20.3 (Anders Dahllöv m.fl.). 1 ad. m r. Dyudden, Irsta 21.4 (Bengt Stridh). 1 m förbif. Kalven, Kärro 1.5 (Markus Rehnberg). 1 ad. m Munkängen, Västerås 9.5 (Mattias Nordlund). 1 m Torpstaden, Ridön, V.-Barkarö 18.5 (Anders Dahllöv).

Fynden bedöms röra samma individ som övervintrar vid Västeråsfjärdens inre delar och som gjorde en sommarutflykt till Ridön och Granfjärden. Därtill troligen samma individ som har funnits i området i flera år. Den har setts uppvakta gräsandshona och frågan är om inte denna mandarinand snart borde infångas och transporteras dit den inte riskerar att ställa till med något. Det kan dock noteras att den

inte är rapporterad under andra halvåret 2019, så faran är kanske över?

Thomas Pettersson

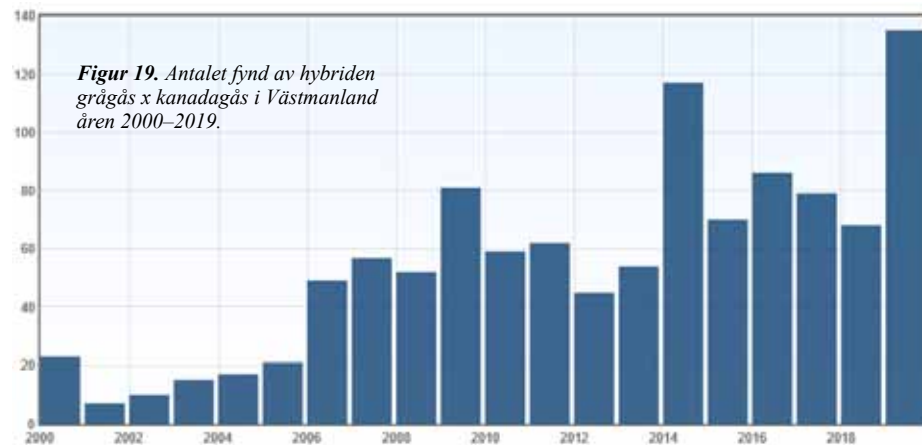
Raphhöna (*Perdix perdix*) - NT

(fyndlokaler; 11, 12, 13, 0)

Anmärkningsvärt är att det under året inte gjordes något fynd av raphhöna i landskapet! Arten har under en längre tid haft en vacklande population i Västmanland och det tycks stå rätt tydligt att beståndet är beroende av stödsättningar för att kunna upprätthållas i våra trakter. Om intresset för att sätta ut raphhöns för jaktändamål minskar, då verkar arten vara dödsdömd hos oss. Om inget inträffar som säger annat, finns en viss risk att alla framtida fynd av raphhöns i Västmanland betraktas som icke spontana!

Hybrider

Ärligen rapporteras fåglar som uppenbart har föräldrar som tillhör två olika arter, så kallade hybrider. I huvuddelen av fallen hittar vi dessa hybrider bland gässen och den klart vanligaste hybridkombinationen är den mellan grågås och kanadagås. Hur fruktsamma dessa avkommor är vet vi nog generellt ganska lite om. I sammanställningen nedan finns dock ett exempel på en lyckad återkorsning mellan två avkommor från tidigare hybridisering mellan vitkindad gås och kanadagås. Men nu är det inte bara bland gäss vi kan hitta hybrider. Vi kan i sällsynta fall även hitta dem till exempel bland fågelbordets tättingar.

Vitkindad gås x kanadagås (*Branta leucopsis x canadensis*)

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna 2.3 och 24.4 (Inger Betschammar, Markus Rehnberg). 3 r. Gillförs, Skultuna 14.12 (Petter Sahlström). 3 r. Ekeby, Skultuna 14.12 (Håkan Johansson).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck 17.3 (Tobias Hammarberg, Jonathan Johansson). En häckning (2 pulli) där båda föräldrarna tillsynes utgjordes av hybrider mellan vitkindad gås och kanadagås rapporterades från Lagårdssjön i Kolbäck 29.5 (Markus Rehnberg). Detta är förmodligen den första rapporten i landskapet av en dylik häckning.

Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo 25.3 och 3.4 (Berndt Söderlund). 1 r. Ösby, Västerfärnebo 30.11 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 ex. Västsura, Sura 3.5 (Tom Sävström). 1 ex. Gnien, Ramnäs 26-27.5 (Lennart Eriksson R).

Lillebror Hammarström

Grågås x kanadagås (*Anser anser x Branta canadensis*)

(1 ex., 19 ex., 62 ex., 138 ex.)

Detta är den klart vanligaste hybriden i landskapet och det antal som rapporteras har ökat markant sedan år 2000 (se figur 19). Under detta år har minst 70 fynd förmedlats från Västerås (24), Hallstahammar (5), Köping (4), Sala (11), Surahammar (15), Lindsberg (9) och Nora (2). I antal rör det sig om minst 138 ex.

Lillebror Hammarström, Markus Rehnberg

Grågås x vitkindad gås (*Anser anser x Branta leucopsis*)

Denna i landskapet udda hybrid har rapporterats

från Surahammar.

Su: 3 2K Gnien, Ramnäs 29.3 (Lennart Eriksson R).

Lillebror Hammarström

Pilfink x gråsparv (*Passer montanus x domesticus*)

No: 1 m Södra Ås, Nora 13.1, 18.1 samt 8.3 (Anders Carlberg)*.

Detta handlar med stor säkerhet om en återkommande individ som har besökt samma matare vid flera tillfällen under åren 2017 och 2018.

Markus Rehnberg

Litteratur

Eide, Wenche m.fl. [red.] (2020). Tillstånd och trender för arter och deras livsmiljöer – rödlistade arter i Sverige 2020. SLU Artdatabanken rapporterar 24. SLU Artdatabanken. Uppsala.

Hedenbo, Per & Martin Green (2018). Fåglar som mått på miljön i Västmanlands län. Trender 1998–2016 för miljöindikatorer och arter. Länsstyrelsens rapportserie. Rapport 2018:16.

Lagerqvist, Markus, Erling Jirle, Tommy Tyrberg & Johan Fromholtz (2019). Förändringar i Tk:s lista. Rapport 10 från Taxonomikommittén. Vår fågelvärld 2019(2): 1-8. https://cdn.birdlife.se/wp-content/uploads/2019/04/Tk_Rapport_10_full_version.pdf

Pettersson, Thomas (2003–2020). Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu. En levande publikation på webben, ständigt utvecklad och aktualiserad. <https://vastmanlandsfaglar.se/>

SLU Artdatabanken (2020). Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala. ■

Tack för att ni rapporterar!

Svarthakedopping med ungar.

Foto: Nils Hultman

Text & bild: Johan Karlsson

Uppsättning av nät i skogen vid Örnstensborg norr om Barkarö, Västerås

Ända sen jag blev aktiv fågelskådare med engagemang i VOF så har jag varit sugen på ringmärkning. Problemet med att först i vuxen ålder ta tag i detta med fågelskådning är att man inte är lika flexibel med tiden som man var när man var 20 år. Yngre fågelskådare tar ett sabbatsår och lever för mat och husrum på fågelstationer som alltid behöver folk.

Att skaffa sig den erfarenhet som krävs för att kunna hjälpa till och bidra är mycket lättare som ung fågelskådare än som fullvuxen familjefar.

Här på hemmaplan fanns bara ett fåtal ringmärkare aktiva och det var mindre märkningar med behov av erfarna personer. Ingen möjlighet att lära upp någon gubbe att plocka fågel ur nät och föra protokoll.

2017 när vi var och tittade på en nordstångare vid Fulufjället fick jag och min son Benjamin dock ett tips om ringmärkningen vid Kyrkbyttjärn utanför Falun. Gittan som hade den märkningen tog gärna mot publik och gav oss möjlighet att skaffa oss lite erfarenhet.

Våren 2018 gick vi sedan en assistentkurs hos henne och sen började jag tjata mig in hos ringmärkare på lite närmre håll, men det blev inte så mycket som jag hoppats och jag har alltid varit orolig att jag inte får tillräcklig kontinuitet för att hålla mina färdigheter vid liv.

Under sommaren förra året hände dock något intressant. Niclas Lignell som tidigare

ringmärkt här hemma i Västerås började prata om ringmärkning och sa att han var sugen på att starta upp igen. Han åkte med mig till Kyrkbyttjärn och Gittan fick honom nog att definitivt bestämma sig. Men det tog en bit in på hösten innan han gav oss definitivt besked.

Under vintern har vi sedan planerat och kommit med idéer om var vi skulle kunna hålla till. Mest har vi nog pratat och kläckt idéer och så mycket planering har vi inte

Första ringmärkta fågeln blev en rödhake

hunnit med, så när maj kom blev det väldigt bråttom och under de sista veckorna innan starten på säsongen så gick det från 0-100.

Måndag 11 maj hade vi fortfarande ingen plats, men under onsdagen samma vecka tog vi en promenad i en skog vi fått lov av Västerås stad att hålla till i. Vi bestämde plats och lördag den 16 maj samlade vi alla intresserade i Örnstensborg och gjorde i ordning platsen samt började ringmärka.

Detta var lite som en dröm som gick i uppfyllelse för mig. Nu kunde jag äntligen skaffa mig mer erfarenhet och även börja lära mig mer än att bara plocka fågel ur nät och föra protokoll.

Trädkrypare

Min första fågel att plocka ur näten blev en koltrast, tätt följt av en taltrast. Jag lyckades också att tappa ett nät så jag fick ett riktigt lärotillfälle att trassla upp ett nät som jag själv ställt till. Den första kvällens resultat slutade på 6 fåglar, 4 arter. 2 rödhake, 2 koltrast, 1 taltrast och 1 trädkrypare.

När detta skrivs har stora delar av säsongen förflutit. 9 av 12 märktillfällen är genomförda, 194 fåglar har ringmärkts eller kontrollerats. Totalt har vi fångat 18 arter varav blåmes, rödhake och koltrast är de vanligaste.

Ett tjugotal personer har varit med och hjälpt till med allt från att röja nätgator, ringmärka, plocka fåglar och föra protokoll. En riktigt bra första säsong som gett mersmak. Hoppas att vi kan fortsätta att engagera och att vi fortsättningsvis även kan erbjuda besökare att vara med och se hur ringmärkning går till.

Erik Berg och Niclas Lignell

Stort tack till Niclas som gjort detta möjligt, men också ett tack till alla andra som bidragit och gjort detta till en riktigt kul verksamhet under våren och sommaren. Niclas har varit vår mentor. Han har verkligen gett oss andra ansvar och låtit oss prova och misslyckas. Det har varit guld värt.

Nu hoppas jag att vi kan fortsätta och bygga upp en stabil ringmärkningsverksamhet med kontinuitet in i framtiden. ■

FOTO: PER LINDH

PILGRIMSFALKAR I KÖPING OCH VÄSTERÅS

När alla ringarna var på plats och all mätning var gjord, så lämnade Ulf över ungarna till Leif Edberg som lade tillbaka dem i bolådan. Under hela tiden cirkulerade föräldrarna runt bolådan och skriade.

Köping

I år fick hanen, uppfödd på Nordens Ark 2016, och hans vilda/omärkta hona två ungar, en hona och en hane. Fyra ägg lades, men de två sista äggen kläcktes aldrig. Ett litet orosmoln uppstod då Lantmännen planerat renovering av silon vid Norsa i sommar, men med tanke på pilgrimsfalksungarna så sköts renoveringen upp.

Ungarna ringmärktes den 22 juni av Ulf Eriksson, Arboga. Det tog ungefär en timme att ringmärka och komma ned på marknivå igen. Per Lindh dokumenterade hela ringmärkningen så vill du se fler bilder, ligger de på Hedströmsdalens hemsida.

29 juli var det jaktträning i Norsa. En ung pilgrimsfalk for runt och gjorde små utfall mot kråkor i våtmarken. Kråkorna gjorde motstånd och mobbade falken ordentligt. Falken återvände flera gånger och for runt bland kråkorna och vid ett tillfälle var pappa falk med och visade lite hur det skulle gå till. Ingen jaktlycka då, men en rejäl flyguppvisning!

Text: från HOF:s hemsida

Västerås

Pilgrimsparet som stannat över vintern i Västerås lade 4 ägg i år. Tre ägg kläcktes, men bara två ungar matades och överlevde.

Tyvänn hittades hanen märk AY död på marken den 5 juni. Men honan klarade själv av att föda upp de två ungarna som kom på vingar runt 10 juli. Media och allmänheten var inbjudna till ungarna premiärflygning 7 juni. När ungarna kommit på vingar försvann de ganska omedelbart från Västerås och har inte siktats sedan dess. Honan är emellertid kvar.

Vi hoppas hon hittar en ny hane till nästa år. ■

FOTO: ANDERS NYLÉN

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

VÄSTMANLANDS ANDRA TJOCKFOT

Nästan på dagen 32 år efter det första fyndet av arten i Västmanland hittades landskapets andra tjockfot av Torbjörn Hegedüs.

Fyndet 1988 gjordes på ett hygge nära Hägernäs i Ramsbergs socken. Upptäckare då var en polsk gästforskare vid namn Grzegorz Mikusinski som var tillfälligt stationerad vid Grimsö forskningsstation. Så värst tillfällig verkade stationeringen dock inte vara, eftersom nämnde Grzegorz fortfarande är stationerad på Grimsö och nu forskar på heltid åt SLU.

Av rapporterna från det första fyndet att döma var det bara upptäckaren som såg fågeln,

vilket betyder att denna art saknas på många västmanlandslistor.

Årets fynd gjordes vid Norsa, en lättillgänglig lokal i utkanten av Köping. Fågeln var synlig både från plattformen och från vägen som snabb fylldes av tillresta skådare.

Tjockfoten har en ganska fragmenterad utbredning i Europa och häckar närmast i Polen, men är vanligare ju längre söderut i Europa man kommer och mest kring Medelhavet. Den observeras dock kontinuerligt utanför sitt utbredningsområde, men i Sverige är det endast med några enstaka fynd om året. ■

Återfynd av falkar från våra utsättningar:

- Hane CX Djäkneberget 2012 sedd i Marocko 2016
- Hona TJ Djäkneberget 2012 död i Uleåborg 2014
- Hane BT Köping 2014 död i Sarpsborg 2014
- Hona XS Sthm/V:ås 2014 sedd i Gävletrakten 2015
- Falk Köping 2015 fotad i Portugal 2019
- Falk Arboga 2018 fotad i Hjälstaviken 2019
- Falk Arboga 2019 hittad i Västerås 2019 sjuk och avlivades.

FOTO: PER LINDH

ETT LITET GALLERI MED
BILDER PÅ FÅGELUNGAR.
TACK FÖR FINA BIDRAG!

SÄDESÄRLA - LENA ÖLING

STORSKRAKE - ANN CATHRINE KARLSSON

STÖRRE HACKSPETT - SAMI RAHKONEN SRFOTO.SE

OIDENTIFIERAD UNGE - LENA ZANDER

TRANOR. - LIZA CHAPMAN

SOTHÖNA. - LENA ZANDER

MINDRE STRANDPIPARE - LENA ZANDER

STRÖMSTARE - INGRID KRUSE

LAPPUGGLA - SAMI RAHKONEN, SRFOTO.SE,

Obsar hämtade från rapportsystemet Artportalen 15/2 - 20/7 2020

Observationerna är ej granskade
av RK eller RRK.

Text: Gunilla Hammarström

Februari

Fjällgås 1-2 ex. rastande, Sällinge, Fellingsbro sn. den 27.

Berglärka, 1 ex. sågs vid Lövsta-spången, Askövikens, Dingtuna sn. den 10/1 – 23/2.

Hökuggla, 1-2 ex. sågs i Lillhärads sn den 16-29, 1 ex. i Västervåla sn den 20 och 27, 1 ex. i Karbenings sn den 20 och 27, 1 ex. i Västanfors sn den 25, 1 ex. i Fläckebo sn den 25 och i Lillhärads sn den 28.

Tallbit, 5 ex. sågs i Björksta, Fagersta, Västanfors sn den 17, 1 ex. Smittsbo, Västanfors sn den 19, 1 ex. i Åvestbo ängar, Västanfors sn den 19, 1 ex sågs sträckande vid Gnien, Ramnäs sn den 21 och 12 ex. sågs i Silvbergslid, Västanfors sn den 29.

Mars

Fjällgås, 1 ex. sågs rastande i Vässlingby, Fellingsbro sn den 14.

Jaktfalk, 1 ex. sågs sträckande Hässlö, Västerås den 22.

Ägretthäger, 1 ex. sågs rastande vid Morskogsjön, Ramsbergs sn den 24.

Hökuggla, 1-2 ex. har rapporterats från Lillhärads sn den 1-7, Västervåla sn den 3-4, 13, 28, Skultuna sn den 14, Karbenings sn den 23.

Tallbit, 1 ex. sågs sträckande i Smittsbo, Västanfors sn den 2 och 2 ex. i Silvbergslid, Västanfors sn den 8.

Prutgås, 1 ex. sågs sträckande vid Gnien, Ramnäs sn den 9.

Mörkbukig prutgås, 1 ex. sågs vid Gussjön, Fläckebo sn den 13.

Röd glada har rapporterats från Västerås-Barkarö sn den 28, 31, Västerås den 28, och Ramnäs sn den 31.

April

Amerikansk kricka, 1 ex. rapporterades från Gnien, Ramnäs sn den 7.

Fjällgås, 1 ex. sågs i Hällby, Västerfärnebo sn den 10.

Berglärka, 1 ex. sågs sträckande vid Gnien, Ramnäs sn den 11 och 5 ex. sågs vid Sågdammen, Ramnäs sn den 16.

Stäpphök, har rapporterats från Kärrbo sn den 12, Västervåla sn den 19, Tortuna sn den 19, Sura sn den 23, Skultuna sn den 25, Fläckebo sn den 25, Västra Skedvi sn den 27 och Hässlö, Västerås den 29.

Brandkronad kungsfågel, 1 ex. sjungande i Åtorp + Hammarby, Nora sn den 18-19.

Ägretthäger, 1 ex. rapporterades från Näs, Fläckebo sn den 23 och 2 ex. i Sörbysjön, Fellingsbro sn den 28.

Ringand, 1 ex. rapporterades från Askövikens, Västerås-Barkarö sn den 27-30.

Hökuggla, 1 ex. rapporterades från Trehörningen, Västerfärnebo sn den 4 och från Stabäck, Västervåla sn den 6.

Röd glada, sågs i S. Gryta, Västerås den 3, vid Rudö, Rytterne sn den 6, Askövikens, Västerås-Barkarö sn den 7, Hjulsjö by, Hjulsjö sn den 13, Stora Grillsjön, Västervåla sn den 24 och Hallstahammar, Svedvi sn den 28.

Brun glada, 1 ex. sågs förbiflygande Skillberg, Fläckebo sn den 10.

Ejder, 1 ex. sågs rastande Tjuvön, Stora Aspen, Västanfors sn den 22.

Prutgås, 1 ex. sågs i Bergsmanshyttan, Nora sn den 29.

Maj

Ringand, 1 ex. rapporterades från Askövikens, Västerås-Barkarö sn den 1-3.

Mindre skrikörn, 1 ex. sågs sträckande i Norsa, Munktorps sn den 9.

Härfågel, 1 ex. sågs rastande i Norsa, Munktorps sn den 1-2, 1 ex. förbiflygande Gnien, Ramnäs sn den 2, 1 ex. i Sundsbrotorp, Heds sn den 14 och 1 ex. i S. Hörken, Grängesberg den 29.

Tretåig mås, 1 ex. sågs rastande i Hällsjön, Harakers sn den 2.

Vassångare, sjungande, rapporterades från Hässlösundet, Irsta sn den 2, Tornudden, Askövikens, Västerås-Barkarö sn den 2, 4, Hässlö, Västerås den 3, Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna sn 5-26, Trådarön, Irsta sn 14, Utnäs, Säby sn den 30-31.

Stäpphök, 1 ex, rapporterades från Notudden, Fläcksjön, Fläckebo sn den 3, Julberga, Kolsva sn den 4, Romfartuna sn den 4, 15 och Gnien, Ramnäs sn den 12.

Vit stork, 1 ex. Hallstahammars sn den 5.

Aftonfalk, 1 ex. sågs i Stabäck, Västervåla sn den 8 och i Nora, Nora sn den 28.

Kustlabb, mörk morf. 1 ex. i Sällinge, Fellingsbro sn den 9 och 1 ex. i Sörsjön, Sur sn den 10.

Amerikansk kricka, 1 ex. Rastholmen, Askövikens, Västerås-Barkarö sn den 10.

Ägretthäger, 2 ex. sågs vid dubbelladan, Fläcksjön, Fläckebo sn den 19.

Prutgås, 1 ex. i Bocksjön, Tortuna sn den 1 och 8 ex. i Gnien, Ramnäs sn den 22.

Röd glada, 1 ex. Skinnskattebergs sn den 2, Nora sn den 4, Ångsö sn den 10.

Brun glada, 1 ex. Ramnäs sn den 16, Västanfors sn den 17, Västerås 21-22, Nora sn den 22, Grängesberg den 29 och Ervalla sn den 29.

Hökuggla, 1 ex, Ramsbergs sn den 30.

Juni

En ökenpipare upptäcktes kvällen den 6 juni vid Frövisjön, Skultuna sn – första fyndet för Västmanland.

Brandkronad kungsfågel, 1 ex. hördes sjungande i Fageråsen, Västanfors sn den 14-15.

Lundsångare, 1 ex. hördes sjungande Hålldammen, Fellingsbro sn den 7-8.

Vassångare, 1 ex. rapporterades från Askö-

viken, Västerås- Barkarö sn den 9, Lövsta-spången, Askövikens, Dingtuna sn. den 27.
Ägretthäger rapporterades från Frövisjön, Skultuna sn den 11 och från Borvalla, Linde sn den 11.

Röd glada, 1 ex. rapporterades från Stadra, Nora sn den 4, Sättra, Arboga sn den 20, Ställdalen, Ljusnarsbergs sn den 20, Engarn, Kumla sn den 22, Gnien, Ramnäs sn den 24 och Nalbesta, Munkfors sn den 28.

Brun glada, 1 ex. sågs Sörby, Ramnäs sn den 14 och Sänkmossen, Västanfors sn den 16.

Hökuggla, 1 ex. Långkärrer, Västervåla sn den 16.

Juli

En tjockfot upptäcktes den 16 juli i Norsa, Munktorps sn. - andra fyndet i Västmanland. Den var kvar där till den 18. Första fyndet var i Långbrofallet, Ramsbergs sn den 15/7 1988.

En breddnäbbad simsnäppa fanns den 17 till 20 juli vid Nyckelgrundsstenen, Arboga sn. Det var också andra fyndet i Västmanland, första gången var i Askövikens 1992.

Ägretthäger, 1-2 ex. sågs dels i Barkarövikens, Kungs-Barkarö sn dels i Norsa, Munktorps sn den 18-20.

Vassångare, 1 ex. rapporterades från Askövikens, Västerås-Barkarö sn den 20.

Röd glada, 1 ex. rapporterades från Nora golfbana, Nora sn den 2 och från Husby, Nora sn den 2-3, 1 ex. från Uskaboda Braskatorp, Linde sn den 18.

Brun glada, 1 ex. sågs vid Gnien, Ramnäs sn den 4. ■

Ökenpipare

Hedströmsdalens projekt Backsvala

I början av 2019 gick Sveriges Ornitologiska Förening ut med en uppmaning till lokala föreningar om att se över tillgänglighet på lämpliga häckningsplatser för backsvala. Backsvalan har en vikande population i landet och det är angeläget att skapa eller restaurera häckningsplatser för arten.

HOF startade då ett projekt som först presenterades på ett medlemsmöte och våra medlemmar var mycket positiva till initiativet. Vi började med att rekognoscera lämpliga platser i vårt verksamhetsområde och hittade så småningom en bra plats. Efter kontakt med markägare och länsstyrelsen har vi nu under våren 2020 med hjälp av några av våra medlemmar restaurerat en gammal häckningslokal.

Sparbanken Västra Mälardalen har också bidragit med en större summa för att stötta föreningen. Tyvärr blev det inga häckningar av backsvalar i år men man hoppas att de ska hitta platsen när de anländer till våra trakter nästa år.

HOF har renovering på gång på fler ställen där backsvalar häckat tidigare. ■

Text: Mikke Brännström

Foto: Daniel Brehmer

Nattkvist Svalgården
Öland
8 bäddar i dubbelrum
Exkursionsprogram
Fågelguidningar
Fågelkurser
Frågor om fåglar?
Välkomna till
www.svalgarden.se
070-558 59 70

Västmanlands lokala klubbar

Arboga Fågelklubb

Ordf. Seppo Leppälampi
076-645 9780
seppoleppalampi@hotmail.com
www.arboga-fk.net/

Hedströmsdalens Ornitologiska Förening

Ordf. Tina Nordberg
070-303 1610
tina_nordberg@hotmail.com
www.alcedoattis.se/

Fagersta Fågelskådare

Ordf. Jan Hellström
070 213 9665
lahol7@hotmail.com
www.fagerstafagelskadare.se

Hällefors Ornitologiska Förening

Ordf. Aulis Syväjärvi
070 687 1111
aulis@atasteofmedia.se
www.halleforsornitologiskaforening.se/

Frövi Fågelklubb

Ordf. Anders Forsell
072-720 74 90
<http://birds.nu/ffk.htm>

Nora Biologiska Förening

Ordf. Peter Bernövall
070 212 3658
peterbernovall@gmail.com
www.norabf.se/

Naturskyddsföreningen Hallstahammar

Ordf. Christer Andersson
070-744 34 81
christer.andersson13@telia.com
<https://hallstahammar.naturskyddsforeningen.se/>

Ramnäs Virsbo Naturklubb

Ordf. Sören Larsson
070 5678 725
soren20@telia.com
www.hemsida.net/suranatur/

Naturskyddsföreningen Surahammar

Ordf. Tom Sävström
070 584 5909
t.savstrom@hotmail.se
<https://surahammar.naturskyddsforeningen.se/>

Sala Fågelklubb

Ordf. Kalle Källebrink
070 640 0501
kalle.kallebrink@gmail.com

Studie
främjandet

Skultuna Naturklubb

Ordf. Börje Eriksson
070 712 8820
borje43@gmail.com

B FÖRENINGSBREV

Returadress
Fåglar i Västmanland
c/o Ulf Carlson
Byggmästarv 20
734 40 Hallstahammar

Västmanlands Ornitologiska Förening
www.vof.birdlife.se